

KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2026-2036

Merknader/innspill til oppstart og planprogram 2023

1. OPPSUMMERING OG VURDERING AV INNSPILL VED PLANOPPSTART OG HØRING AV PLANPROGRAM

Til sammen 26 offentlige og private instanser/ aktører kom med innspill til planarbeidet. Innspillene er sammenfattet og vurdert i dette kapittelet. I neste kapittel ligger samtlige merknader i sin helhet.

Nr.	Navn	Dato
Offentlige myndigheter		
1	Statsforvalteren i Innlandet	31.10.2022
2	Sametinget/ Sámediggi	06.02.2023
3	Innlandet fylkeskommune	02.11.2022
4	Direktoratet for mineralforvaltning	24.10.2022
5	Bane NOR	03.10.2022
6	Mattilsynet	03.10.2022
7	Nasjonalparkstyret for Forollhogna	31.10.2022
8	Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne	01.11.2022
9	Statskog	31.10.2022
10	Jordvernalliansen i Innlandet	
11	NØK Fornybar	27.03.2024
Private aktører og grunneiere		
12	Arne Erik Karlsen og Inger Johanne Rise	28.10.2021
13	Arne Gjeltén	01.04.2024
14	Kristin A Rokstad og Sigmund Rokstad	23.05.2023
15	Jon Oddvar Eide	10.04.2024
16	Per Ove og Kari Nordskogen Volden	10.11.2022
17	Arne Haugli	14.11.2022
18	Ingunn Bakken og Torgeir Tronslien	05.06.2020
19	Knappåsen hytteområde	01.04.2024
20	Bjørnar Semmingsen	06.12.2023
21	Sverre Sønør	04.07.2023
22	Brødrene Harsjøen – Eidsmoen	29.01.2024
23	Brødrene Harsjøen – Forlotten, Kvennan	04.03.2024
24	Lars Erik Nygård	15.12.2021
25	Ingeborg Kirkbakk	02.04.2024
26	Bjørnar Semmingsen	23.01.2024

Oppsummering av uttalelser	Forslagsstillers vurdering/kommentar
<u>1. Statsforvalteren i Innlandet, 31.10.2022</u> Statsforvalteren forutsetter at forskrift om konsekvensutredning legges til grunn for revisjonsarbeidet. Det er positivt at planprogrammet lister opp tema som skal konsekvensutredes, og at denne listen ikke er uttømmende. Statsforvalteren merker seg positivt at FNs bærekraftsmål skal være førende for planarbeidet, og at verdier tilknyttet verneområdene vil framgå som arealformål og hensynssoner. Overordna arealplanlegging må bygge på realistiske vurderinger av arealbehov i planperioden og vurderes opp mot eksisterende planreserver. Gamle bygge- og anleggsområder som ikke er i tråd med gjeldende arealpolitikk må vurderes å tas ut av revidert plan. Statsforvalteren forventer at kommunene unngår utflytende arealbruk og prioriterer fortetting, særlig i tilknytning til tettsteder og hyttedesinasjoner. Samtidig må fortetting skje med kvalitet. Statsforvalteren forventer at kommunen ivaretar generelt byggeforbud til vassdrag på 100 meter. Statsforvalteren forventer at planleggingen legger til rette for redusert utslipp av klimagasser. Lokalisering av byggeområder vil være viktig i denne sammenheng, både mtp. transport og å ikke bygge på areal naturtyper som lagrer karbon. Statsforvalteren forventer at klima utredes som eget tema i konsekvensutredningen. Statsforvalteren påpeker at det er viktig å ivareta natur og grøntstruktur som er lokalt viktig, i tillegg til natur som med regionale og nasjonale verdier. Kommunen har en rekke gamle utbyggingsområder og reguleringsplaner som ikke er tatt i bruk, eller som har mange ledige tomter. Bestemmelsene til disse planene er neppe tilpassa utbygging etter	<i>Det er utført konsekvensutredning.</i> <i>Målene har lugget som føringer for arbeidet og prosessen fram mot planforslaget. Dette framkommer av dokumentene.</i> <i>Det er utført en grundig planvask av eldre reguleringsplaner, se vedlegg 5. I tillegg er en rekke formål som ikke er realisert, eller oms er i strid med nyere overordnede føringer, tatt ut av plankartet. Dette kommer tydelig fram i arealregnskapet.</i> <i>I konsekvensutredningene er klima bli utredet som en integrert del av de tema som er listet opp. Klima er blant annet en del av naturverdier og miljø, naturressurser og infrastruktur. Å ha det som et eget tema vil føre til å gjenta de samme poengene, noe som ikke er formålstjenlig. Vi mener å ha klima som en overordnet og integrert del av utredningen vil være det beste, og på den beste måten ivareta interessene.</i> <i>Dette har vært en del av planprosessene fram til planforslag.</i> <i>Det er utført planvask, se vedlegg 5.</i>

dagens standarder og forventninger, og bør oppheves eller nye bestemmelser i kommuneplanen må overstyre og stille tilstrekkelige krav til avklaring av felles infrastruktur (veg, vann og avløp). Det må utarbeides ROS-analyse. Plandokumentene må utformes på en slik måte at de er tilgjengelige for ulike målgrupper. Statsforvalteren kommer med konkrete innspill til bestemmelser.	<i>Dette er utført, se vedlegg 1.</i> <i>Tas til etterretning.</i> <i>Tas til etterretning.</i>
<u>2. Sametinget, 06.02.2023</u> Sametinget påpeker at det må tas hensyn til samisk næringsutøvelse, kultur og samfunnsliv i planleggingen. Det er positivt at kommunen legger opp til bred deltagelse i planprosessen, men savner en plan for hvordan medvirkning av den samiske befolkningen, og herunder samiske barn, skal sikres. Dette bør komme fram av planprogrammet. Sametinget fremhever at tradisjonell samisk kunnskap skal vektlegges som en del av kunnskapsgrunnlaget ved offentlige beslutninger. Der samiske stedsnavn finnes, forventer Sametinget at Tolga kommune bruker disse som en naturlig del av sitt planverk. Tolga har gjort en god jobb med kulturminneplan og samiske kulturminner. Minner om at potensialet for nye funn er høyt.	<i>Tolga har ikke reinbeitedistrikter innenfor kommunegrensen.</i> <i>Det er tatt inn i planprogrammet at ulike grupper av befolkningen skal inviteres spesielt i medvirkningsprosessen. Den samiske befolkningen er en naturlig del av dette.</i> <i>Det er i planprosessen ikke framkommet samiske navn på de delene som er omtalt i plandokumentene og planprosessen. Dersom det i høringsperioden framkommer kunnskap, bes dette delt med kommunen gjennom merknader og innspill slik at vi kan innarbeide dette i plandokumentene før vedtak.</i>
<u>3. Innlandet fylkeskommune, 02.11.2022</u> Planprogrammet synes å være et godt utgangspunkt for arbeidet med revidering. Det er viktig med en systematisk og målrettet gjennomgang av tematikk knyttet til arealbruk, dersom arealplanen skal bli et reelt styringsverktøy. Det vil skape forutsigbarhet for befolkningen, utbyggingsaktører og næringslivet. Spørsmål om hvordan arealplanlegging kan øke attraktiviteten for boligbygging og bosetting er vesentlig. Likeså hvilke prinsipper som skal gjelde for utvikling av Tolga sentrum og	<i>Tas til etterretning.</i> <i>Det har vært jobbet bredt og grundig med planprosessen. Det har vært åpne merdvirkningsmøter, men ikke minst har kommunens administrasjon og politikere gjennom kommunestyret aktivt vært med i prosessen og diskutert en rekke relevante tema underveis. Det har kommet mange gode innspill og tilbakemeldinger både til plankart og bestemmelser som del av denne prosessen. Med dette er det et mål om at ferdig plan skal være godt forankret.</i>

grendene. Det må framgå av planen at det legges til rette for fortetting i eksisterende tettsteder og grender, slik at fremtidig utbygging bidrar til å redusere transportbehov. Fylkeskommunen mener det er behov for detaljerte bestemmelser for lokalisering av boliger i spredte strøk. Planbestemmelser og retningslinjer må utformes på en slik måte at kommunen har anledning til å styre hvor boligene kan lokaliseres og eventuelt avvise dispensasjoner som ikke fremmer god utvikling. Trafikksikker skoleveg må være et vurderingstema både for spredt boligbebyggelse, men også for nye boligområder. Fylkeskommunen ber om at det tas inn en retningslinje om at den enhver tid gjeldende Vegnettsplan skal legges til grunn i dispensasjoner og for avkjørselstillatelser. Begge skal behandles av Innlandet fylkeskommune. Det er viktig at kommunen ivaretar både lokale-, regionale-, nasjonale- og internasjonale forpliktelser i forvaltning av naturverdiene. Det forventes at det innarbeides bestemmelser som ivaretar vassdragsmiljø, kantvegetasjon og byggeforbudssoner, og at det legges opp til en arealbruk som hensyntar vassdrag og vassdragsnære arealer. Vannforvaltningsplan for Innlandet og Viken, samt deler av Västerhavet, vil gjelde for Tolga. Disse bør nevnes under regionale føringer i planprogrammet. Kulturminner og kulturmiljø i Tolga bør gjenspeiles i planen. Både verdensarv, KULA og kulturminneplan. Det er positivt at kulturminner og kulturmiljø skal være en del av konsekvensutredningen. Dersom kommunen ønsker å omgjøre LNF til LNF-spredt bolig må forholdet til kulturminner utredes.	<i>Det er arbeidet mye med planbestemmelsene til de ulike formål, slik at de skal være forutsigbare og ikke minst være et godt styringsverktøy.</i> <i>Det er i plankartet lagt inn framtidig samferdselslinje for ny gang- og sykkelveg fra Tolga til Erlia. Dette vil bedre en eksisterende farlig skoleveg. For øvrig har dette vært tema gjennom mange vurderinger av formål i planprosessen.</i> <i>Denne er innarbeidet som del av retningslinje til bestemmelse 3.1.</i> <i>Dette er innarbeidet i bestemmelser og retningslinjer som følger planen. Temaene har også vært en del av vurderingene og prosessene fram til kommuneplan, gjennom siling og konsekvensutredninger.</i> <i>Vannforvaltningsplan er innarbeidet i planprogrammet, se vedlegg 8.</i> <i>Kulturmiljø har vært en del av planprosess og konsekvensutredninger. KULA-områder er innarbeidet som hensynssoner. Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljø skal være gjeldende.</i>
---	--

<u>4. Direktoratet for mineralforvaltning. 24.10.2022</u> I NGUs ressursbaser det det registrert en rekke grus,- pukk,- malm,- og natursteinforekomster i Tolga. I arbeidet med arealdelen bør kommunen ta stilling til hvordan disse skal forvaltes. Direktoratet anbefaler på generelt grunnlag at det blir lagt opp til kortest mulig distanse for transport av byggeråstoff. Dette er i tråd med nasjonale forventninger med hensyn til klima, økonomi og trafiksikkerhet. Arealdelen skal bidra til at viktige mineralressurser ikke blir gjort utilgjengelig som følge av ny arealbruk, men sikre en langsiktig forvaltning. Ressurser som ikke er så interessante i dag, kan bli viktige i fremtida. Mineralressurser er ikke listet opp som et tema i konsekvensutredningen. Det er viktig at kommunen gjør systematiske vurderinger tilknyttet dette. I arbeidet med kommuneplan bør kommunen vurdere om arealbruken der det drives uttak samsvarer med faktisk arealbruk. Direktoratet forventer at kommunen vurderer bruk av hensynssone H590 for områder med registrerte forekomster med mineralske ressurser. Direktoratet har flere konkrete forslag til bestemmelser tilknyttet arealdelen.	<i>Dette har vært en del av planprosessen, og hvordan det er behandlet kommer fram av utredninger, og framlagt plankart med bestemmelser og retningslinjer.</i> <i>Tas til etterretning. Se tilbakemelding over.</i> <i>Naturressurser, med herunder mineralressurser, ble etter merknad innarbeidet som tema i planprogrammet som skal konsekvensutredes, og har vært en del av utredningene.</i> <i>Dette har vært en del av arbeidet frem mot planforslag som legges sendes til førstegangsbehandling og høring.</i> <i>Det er avsatt areal for ulike masseuttak i ulike deler av kommunen.</i>
<u>5. Bane Nor, 03.10.2022</u> Det bør gis en beskrivelse av fremtidig hvordan fremtidig arealstyring kan styrke trafikknutepunktet ved Tolga stasjon i planprogrammet. Videre bør det legges til rette for gode muligheter for passasjerutveksling mellom kollektive knutepunkter. I planleggingen må det belyses om ny arealbruk kan føre til økt fare for naturskader på jernbanen, samt gis en beskrivelse av eventuelle nødvendige oppfølging/risikoreduserende tiltak. Videre må det beskrives om planen kan føre til økt ferdsel på jernbanesporet.	<i>Trafikk og tilgjengelighet ble innarbeidet i planprogrammet, se vedlegg 8. Dette omfatter vurderinger tilknyttet jernbanen, og er blitt vurdert der det er aktuelt i forbindelse med konsekvensutredningene.</i> <i>Planen vil ikke medføre økt ferdsel på jernbanesporet. Naturfare er vist i plankartet.</i>

<u>6. Mattilsynet, 03.10.2022</u> Mattilsynet viser til nasjonale forventninger, og forventer at viktige vannforekomster beskyttes mot forurensning. Dette er en viktig del av kommunal planlegging. Mattilsynet har en rekke innspill til bestemmelser tilknyttet kommuneplanens arealdel.	<i>Vannforekomster og vannforsyning ble tatt inn som tema for konsekvensutredning.</i> <i>Det har vært dialog med Mattilsynet underveis i planprosessen, og innspill tilknyttet både sikringssoner og bestemmelser er innarbeidet.</i>
<u>7. Nasjonalparkstyret for Forollhogna, 31.10.2022</u> Tolga kommune er berørt av Forollhogna nasjonalpark, Londalen-Ørvilldalen landskapsvernområde og Magnilldalen-Busjødalen landskapsvernområde. Verneområdene i Forollhogna bør gis arealformål for arealbruk i arealplan, og ikke fortsette å fremstå uten arealformål som i gjeldende arealplan. I tillegg må verneområdene fortsatt vises i arealplankartet med hensynssone H720. Selv om nasjonalparkstyret er forvaltningsmyndighet etter verneforskriften, er Tolga kommune plan- og bygningsmyndighet.	<i>Områdene har fått arealformål, og er vist med H720.</i>
<u>8. Tolga kommune, Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne, 01.11.2022</u> RPF Tolga understreker at universell utforming skal ivaretas i pågående planarbeid. Det er viktig at regional målsetting fra «Det inkluderende Innlandet» tas med i kommunalt perspektiv.	<i>Universell utforming er med som en del av planforslaget, se bestemmelse 1.6.</i>
<u>9. Statskog, 31.10.2022</u> Statskog har ingen merknader/innspill. Bemerket at verken Tolga fjellstyre eller Holøy-Øversjødal Allmenning står på adresselista. Ber derfor om at disse tas med videre i prosessen.	<i>Tas til etterretning.</i> <i>Tas til etterretning, og det vil tas kontakt i det videre planarbeidet.</i>
<u>10. Jordvernalliansen i Innlandet</u> Stortinget har strammet vesentlig inn på politikken vedrørende omdisponering av dyrket mark. Jordvernalliansen forventer at Tolga kommune vil følge opp dette gjennom sin arealplan. Det er positivt at planprogrammet viser til FNs bærekraftsmål, men savner en egen arealstrategi og problematisering av omdisponering av dyrket mark. Oppfordrer Tolga til å lage en analyse av nåværende og	<i>Av arealregnskapet kommer det fram at Tolga har gjort en kraftig opprydding av slike arealer. Se planbeskrivelse.</i>

fremtidige problemstillinger og håndtering av disse. Oppfordrer Tolga til å sette seg mål om at dyrka mark ikke skal bli omdisponert til andre formål. Oppfordrer også å finne tidligere omdisponerte arealer, som ikke er bebygde, for å se på muligheten til å tilbakeføre disse til LNF.	
<u>11. NØK fornybar 27.03.2024</u> Ønsker å bygge ut mer fornybar energi i regionen vår med så lavt fotavtrykk som mulig. Kommunen bør i kommende planperiode se på hvilke områder i Tolga som kan, eller ikke skal, brukes til å utvikle fornybar energiproduksjon. Dette kan være et godt grunnlag for å svare ut og eventuelt tilby tilgang på arealer til ren energi.	<i>Det er lagt inn ett område avsatt til solkraftanlegg. For øvrig er det lagt inn generelle bestemmelser tilknyttet energi.</i>
<u>12. Arne Erik Karlsen og Inger Johanne Rise. 28.10.2021</u> Arealplaninnspill tilknyttet bolig- og nærmiljøutvikling på Eggan.	<i>Innspillet er vurdert gjennom silingsdokumentet (silings nr. 32) og konsekvensutredningen (KU nr. 2). Innspilt område legges inn som boligområde i ny kommuneplanens arealdel, med klare føringer for reguleringsarbeidet i bestemmelsene.</i>
<u>13. Arne Gjeltén 01.04.2024</u> Arealinnspill knyttet til boligutbygging på Strømsmoen.	<i>Innspillet er vurdert gjennom silingsdokumentet (silings nr. 31) i vedlegg 8, og konsekvensutredningen (KU nr. 1) i vedlegg 2. Område legges inn som boligområde i ny kommuneplanens arealdel. I bestemmelsene fastsettes plankrav og plikt til utredning av naturmangfold.</i>
<u>14. Kristin A. og Sigmund Rokstad</u> Arealinnspill knyttet til boligtomt på Kottrønningen.	<i>Silingsnummer 30, i vedlegg 8 Arealinnspillet ble løst før kommuneplan kom til behandling, og en annen tomt enn dette innspillet omhandlet er lagt inn i plankartet.</i>
<u>15. Jon Oddvar Eide 10.04.2024</u> Arealinnspill knyttet til dyrket mark på Øvre Steen som ikke lenger eigner seg til dyrket mark.	<i>Silingsnummer 38 i vedlegg 8. Området er innlemmet i skolens areal.</i>
<u>Per Ove og Kari Nordskogen Volden 10.11.2022</u> Arealinnspill knyttet til hyttetomter i Bjørsjølia	<i>Innspillet er tatt ut av prosessen med kommuneplanen på grunn av villrein samt flom og myr (Silingsdok. nr. 36) i vedlegg 8.</i>
<u>17. Arne Haugli. 14.11.2022</u>	

Arealplaninnspill tilknyttet fortetting av østre del av Knausvola hyttegrennd.	<i>Innspillet er vurdert gjennom silingsdokumentet (silings nr. 35) i vedlegg 8 og konsekvensutredningen (KU nr. 7) i vedlegg 2. Området legges inn i kommuneplan med inntil 13 nye hyttetomter. Området er omfattet av plankrav dersom det skal legges opp til en utvidelse av antall hytter, jfr. kap. 1.2 i bestemmelsene.</i>
<u>18. Ingunn Bakken og Torgeir Tronslien 05.06.2020</u> Arealinnspill tilknyttet fritidsbebyggelse/ utvidelse av Vola 1 i Hodalen.	<i>Innspillet er tatt ut av prosessen gjennom silingsdokumentet (vedlegg 8), med bakgrunn i at det tilliggende området «Vola 1» har mange ledige tomter, og det synes ikke som det er behov for flere hyttetomter her i neste planperiode. Det er viktigere å fylle opp de som finnes, før feltet utvides. (Silingsdok. nr. 33)</i>
<u>19. Knappåsen hytteområde 01.04.2024</u> Arealinnspill knyttet til hyttefelt/ fritidsbebyggelse i Knappåsen.	<i>Innspillet er tatt ut av prosessen gjennom silingsdokumentet fordi innspillet vil ta hull på et stort og uberørt område, det vurderes også at tomtereserven i kommunen er så stor at det ikke er fornuftig å ta hull på enda et nytt område. Innspillet berører også områder med viktig kulturmiljø og sårbare arter (Silingsdok. nr. 37) i vedlegg 8.</i>
<u>20. Bjørnar Semmingsen 06.12.2023</u> Innspill angående økning av BYA for seterbebyggelse fra 100m2 BYA til 150m2 BYA. Arealinnspill knyttet til fritidsbebyggelse på gnr/bnr 20/50 og 20/3.	<i>Det er ikke gjort et generelt arbeidet omkring størrelse på seterbebyggelse i Tolga som del av planprosessen. Innspillet er tatt ut av prosessen gjennom silingsdokumentet fordi vegspørsmålet bør løses på en annen måte enn å avsette hele området til fritidsbebyggelse. En slik arealendring omdefinierer eksisterende setervoll til hytte (Silingsdok nr. 34) i vedlegg 8.</i>
<u>21. Sverre Sønsmør 04.07.2023</u> Arealinnspill knyttet til grusuttak på gnr/bnr 34/41 ved Olaseggen.	<i>Innspillet er vurdert gjennom silingsdokumentet (silings nr. 35) i vedlegg 8 og konsekvensutredningen (KU nr. 7) i vedlegg 2. Det vurderes at formålet med innspillet ivaretas gjennom å fortsatt ligge som LNFR i kommuneplanen.</i>
<u>22. Brødrene Harsjøen 29.01.2024</u> Arealinnspill knyttet til Gamle Eidsmoen grustak. Ønsker å gjenåpne drift, med utvidelse av uttaksområdet.	<i>Innspillet er vurdert gjennom silingsdokumentet (silings nr. 40) i vedlegg 8 og konsekvensutredningen (KU nr. 10) i vedlegg 2. Innspilt område legges inn i kommuneplan. Både dette innspilte området, samt tilliggende gjeldende område avsatt til næring i dagens plan, omgjøres til kombinert formål som ivaretar både masseuttak og næringsområde.</i>
<u>23. Brødrene Harsjøen 04.03.2024</u>	

Arealinnspill knyttet til Forlotten grustak. Ønsker utvidelse av uttaksområdet sørover mot Telneset.	<i>Innspillet er vurdert gjennom silingsdokumentet (silings nr. 39) i vedlegg 8 og konsekvensutredningen (KU nr. 9) i vedlegg 2.</i> <i>Det tilrådes at deler av området legges inn i kommuneplan. Det stilles reguleringsplankrav.</i>
<u>24. Lars Erik Nygård, 15.12.2022</u> Arealplaninnspill tilknyttet steinbruddet i Olaberget.	<i>Innspillet er vurdert gjennom silingsdokumentet (silings nr. 42) i vedlegg 8 og konsekvensutredningen (KU nr. 12) i vedlegg 2.</i> <i>Området legges inn i kommuneplan. Det må stille krav til sikring av avrenning mot drikkevannskilde.</i>
<u>25. Ingeborg Kirkbakk 02.04.2024</u> Arealinnspill knyttet til badeplass og badstu ved dammen i Tolja/ Toljefossen i Tolga sentrum.	<i>Innspillet er vurdert gjennom silingsdokumentet (silingsdok nr. 43) i vedlegg 8</i> <i>Ønskes tiltak kan gjennomføres innenfor gjeldende avsatt formål; Friområde. Nødvendige avklaringer er knyttet til kulturminnevernet.</i> <i>Innspill tas med videre i prosessen, slik at eventuelt nødvendige avklaringer som kan gjøres på kommuneplannivå (overordna nivå), tas stilling til.</i>
<u>26. Bjørnar Semmingsen 23.01.2024</u> Stiller spørsmål rundt trafiksikkerhet langs FV.2222, og viser til at det ikke er behov for mer masser i Nord-Østerdalen i forbindelse med innspill nr. 22 Masseuttak på Eid.	<i>Det er utført noe trafiksikkerhetstiltak på, FV siden dette innspillet ble sendt inn.</i>

2. MERKNADER OG INNSPILL

Vår dato:

31.10.2022

Vår ref:

2022/9255

Deres dato:

Deres ref:

2021/1241

TOLGA KOMMUNE

Brugata 38

2540 TOLGA

Saksbehandler, innvalgstelefon

Se nederst i brevet

Uttalelse til høring og offentlig ettersyn av planprogram for kommuneplanens arealdel Tolga

Vi viser til oversendelse datert 20.09.2022 hvor planprogram for revidering av kommuneplanens arealdel er sendt på høring og offentlig ettersyn. Kommuneplanens arealdel ble sist vedtatt sammen med nabokommunen Os i 2008. Samfunnsdelen er fra 2015.

Generelle merknader og innspill

Som fagmyndighet innen landbruk, miljøvern, helse og samfunnssikkerhet skal Statsforvalteren sørge for at nasjonale interesser blir ivaretatt.

Et planprogram skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger. Statsforvalteren finner at forslag til planprogram oppfyller de formelle kravene i plan- og bygningsloven (pbl.) § 4-1.

Statsforvalteren forutsetter at forskrift om konsekvensutredning legges til grunn for revisjonsarbeidet. Kommuneplanens arealdel skal alltid konsekvensutredes. Vi viser til veileder fra KMD (nå KDD) *Konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven*. I kapittel 1.4.1.1 er utredningskrav knyttet til kommuneplaner utdypet. Krav om konsekvensutredning omfatter imidlertid kun de delene av kommuneplanen som fastsetter rammer for framtidig utbygging og som samtidig innebærer endringer av gjeldende plan, jf. forskriften § 18 annet ledd. De delene av kommuneplanen hvor gjeldende arealbruk videreføres uten endringer, omfattes ikke av krav om konsekvensutredning.

Vi merker oss positivt at kommunen i planprogrammet har listet opp noen tema som er aktuelle for utredning ved revisjonen, og at denne listen ikke er uttømmende.

Planprosess

Kommunen har lagt opp til en fornuftig framdrift i planarbeidet med høringsperiode høsten 2022 og endelig vedtak av plan i september 2013.

Statsforvalterens innspill til planprogrammet

Statsforvalteren merker seg positivt at FNs bærekraftsmål nr. 9 *Industri, innovasjon og infrastruktur*, 11 *Berekraftige byar og lokalsamfunn*, 13 *Stoppe klimaendringene*, 15 *Liv på land* og 17 *Samarbeid for å nå målene* vil være førende for all planlegging, og som skal hensyntas i utarbeidelsen av den nye kommuneplanens arealdel.

Kommunen har følgende satsingsområder for arealdelen:

- Bosetting
- Næring og landbruk
- Fritidsboliger og fritidsområder
- Kulturminner og kulturvern
- Vannforvaltning, drikkevann og avløpshåndtering
- Naturfareområder
- Randsone mot nasjonalpark- Forollhogna
- Nasjonalparkkommune

Statsforvalteren merker seg positivt at verdier tilknyttet verneområdene må synliggjøres og at det i kommuneplanens arealdel skal tas hensyn til verneområdene og verneverdiene i områdene, og at dette vil fremgå ved bruk av arealformål og hensynssoner.

Generelt

Statsforvalteren viser til *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023*. Vi forventer at relevante føringer her legges til grunn for revisjon av arealdelen.

Bærekraftig arealplanlegging er en forutsetning for å nå flere av de overordna målene for samfunnsutviklingen. Overordna arealplanlegging må bygge på realistiske vurderinger av arealbehov i planperioden og vurderes opp mot eksisterende planreserver. Plan- og bygningslovens prinsipper om å samle og konsentrere arealinngrep skal følges for å ivareta viktige landbruks-, natur-, landskaps- og friluftslivsverdier, styrke bo- og arbeidsmarkedsregioner med eksisterende byer, steder og infrastruktur, samt å unngå økte klimagassutslipp og unødvendige infrastrukturkostnader.

Statsforvalteren forventer at kommunene unngår utflytende arealbruk og prioriterer fortetting, særlig i tilknytning til tettsteder og hyttestedstasjoner. Samtidig må fortettingen skje med kvalitet, slik at stedene blir attraktive og følger opp nasjonale og regionale mål bl.a. om folkehelse.

Statsforvalteren forventer at kommunene i Innlandet vurderer å ta ut gamle bygge- og anleggsområder ved revisjon av sine arealdeler, og ved reelt behov for ny utbygging heller fortetter eller gjenbruker arealer der dette ellers er i tråd med arealpolitikken, enn å ta i bruk nye arealer. Vi merker oss derfor positivt at kommunen vil foreta en gjennomgang av arealer som er avsatt til bolig og fritid for å kartlegge om disse områdene fortsatt er aktuelle eller ikke.

Statsforvalteren forventer at kommunen ivaretar de hensyn som det generelle byggeforbudet i 100-metersonen til vassdrag er ment å ivareta, og derfor ikke legger til rette for bygging i slike soner. Det samme gjelder for bosetting i LNF-områder, og de hensyn som LNF-formålet er ment å ivareta.

Klima

Vi ser at klima og miljø vil være et gjennomgående viktig tema i alle kommunens vurderinger.

Klimaendringer er en av de største utfordringene vi står overfor i vår tid, og arbeidet for å bidra til reduserte klimagassutslipp skal prioriteres. Norge skal redusere klimagassutslippene med 50-55 % innen 2030, og være et lavutslippssamfunn innen 2050.

Arealplanlegging er et av de viktigste virkemidlene for å redusere klimagassutslippene fra transportsektoren og fra endret arealbruk (avskoging, nedbygging av myr mv.) og for å håndtere konsekvensene av klimaendringene. Statsforvalteren forventer at planleggingen legger til rette for reduserte utslipp av klimagasser.

Ved vurdering av lokalisering av utbyggingsområder skal planens betydning for klimagassutslipp utredes. Dette innebærer spesielt utslipp fra transport som genereres som følge av planen, og arealbruksendringer. Vi viser her spesielt til Miljødirektoratets beregningsverktøy for klimagasskonsekvenser av ulike arealomdisponeringer. God arealutnyttelse og skjerming av naturtyper som lagrer karbon er konkrete klimatiltak for hvert enkelt utbyggingsområde. Innlandet har store forekomster av myr, og Statsforvalteren forventer at ivaretagelse av myr vektlegges spesielt.

Lenke til beregningsverktøy for arealbruksendringer:

<https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslipp-kommuner/beregne-effekt-av-ulike-klimatiltak/>

Statsforvalteren forventer at klima utredes som eget tema i konsekvensutredningen, og at konklusjonene av utredningene vektlegges i kommunens prioritering av fremtidige utbyggingsområder.

Naturmangfold og verneområder

Noen av satsningsområdene for kommuneplanens arealdel er tilknyttet blant annet bygging av boliger og fritidsboliger og spredt bebyggelse. Samtidig viser kommunen generelt til at det er viktig å ta hensyn til blant annet naturmangfold, overordnet grøntstruktur og landskap i planleggingen. I tillegg viser kommunen til at naturmangfold er et av temaene som inngår i planlegging av temakart og for konsekvensutredning.

Det er positivt at kommunen ønsker å vise hensyn til naturmangfold. Vi tenker det kanskje er praktisk å få på plass føringer og strategier for hvordan kommunen faktisk skal ta hensyn til naturmangfoldet. Videre ønsker vi å påpeke at det er viktig å ivareta natur og grøntstruktur som er lokalt viktige, i tillegg til å ivareta natur med regionale og nasjonale verdier.

Videre i punktet 3.1.7. Nasjonalparkkommune i planprogrammet, nevner kommunen at verneområder og verdier tilknyttet verneområder skal tas hensyn til. Det er uklart om kommunen i dette delkapitlet hovedsakelig sikter til Forollhogna nasjonalpark, eller om det også gjelder andre vernede områder, som naturreservater og landskapsvernområder, i tillegg. Vi forutsetter at det skal tas hensyn til alle vernede områder.

Eldre/foreldete reguleringsplaner

Planprogrammet viser til de fleste overordna føringer som gjelder dette arbeidet. Kommunen er imidlertid lite konkret om hvor det skal satses på fritidsbebyggelse. Statsforvalteren minner om Regional plan for Forollhogna og de avklaringer og føringer som ligger i den.

Kommunen har byggeområder som ikke er regulert, og byggeområder hvor delvis regulering har «brukt opp» det avklarte utbyggingsomfanget – bør tas ut.

Kommunen har også svært gamle reguleringsplaner som ikke er tatt i bruk eller har mange «ledige» tomter. (Brennmoen 1994, Kvennhusbekken 2004, Røstvikåsen 2001, Bjørsølia 1994, Hultdalen 1990 m fl).

Bestemmelsene til disse planene er neppe tilpassa utbygging etter dagens standarder og forventinger og bør oppheves, eller nye bestemmelser i kommuneplanen må overstyre og stille tilstrekkelige krav til avklaring av felles infrastruktur (veg, vann og avløp) før utbygging kan settes i gang. Vi forventer at kommunen gjør en god gjennomgang av gjeldende planer, og lager en oversikt over utbygging, ledige tomter i gamle planer og byggeområder som ikke er regulert.

Vi viser også til "[Ny rettleiar om planlegging av fritidsbustader](#)" som blei gitt ut av Kommunal- og distriktsdepartementet etter at planprogrammet blei sendt på høring.

Verneområdene i Forollhogna

De store verneområdene i Forollhogna ligger i gjeldende kommuneplan for Tolga og Os inne som båndlagte området uten (gjeldende?) planformål. I ny plan må områdene gis et planformål og vises med hensynssone.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhets- og beredskapsmessige forhold skal ivaretas i kommuneplanens arealdel på grunnlag av risiko- og sårbarhetsanalyse, jf. plan- og bygningsloven §§ 3-1 pkt. h og 4-3. Vi forutsetter at Kommunal- og moderniseringsdepartementets rundskriv H-5/18- *Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling* blir lagt til grunn, se spesielt kap. 2.10 om kommuneplanens arealdel.

Risiko- og sårbarhetsanalysen skal utarbeides i tråd med veileder *Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging* som Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap ga ut i 2017.

Kommunen må sikre at planområdet er tilstrekkelig sikret mot fare eller vesentlig ulempe, og at tiltak ikke fører til fare eller vesentlig ulempe for grunn, jf. plan- og bygningsloven § 28-1. Vi forutsetter at føringer gitt i lovverk og forskrifter blir overholdt.

Det skal i alle planer etter plan- og bygningsloven gjøres rede for hvilket kunnskapsgrunnlag som legges til grunn for planleggingen. Når konsekvensene av klimaendringene vurderes, skal høye alternativer fra nasjonale klimaframskrivninger legges til grunn. Dette er nærmere forklart i veiledere og i de fylkesvise klimaprofilene som er utarbeidet, jf. pkt. 4.3 i *Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning*. Se egen veileder om klimatilpasning i planarbeidet:

<https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/klimaarbeid/klimatilpasning/veiledning-til-statlige-planretningslinjer-for-klimatilpasning/>

Medvirkning

I planprogrammet kommer det frem at særlig barn og unge skal få en arena hvor de kan ytre sine meninger og tanker. Barn og unges interesser blir regelmessig berørt av kommunale planer, og det er viktig at de blir hørt. Kommunen har et særlig ansvar for at barn og unge blir involvert i alle deler av planprosessen og får fremmet sine synspunkter, jf. pbl § 5-1.

I tillegg til at kommunen er ansvarlig instans for å ivareta barn og unges interesser, er eldreråd, råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og ungdomsråd aktuelle samarbeidsparter i en slik tilrettelegging. Vi minner også om at krav om tilrettelegging for universell utforming og likestilling også gjelder for planprosessene. Dette innebærer bl.a. at plandokumentene som utformes må være

letteste og forståelige for ulike målgrupper og at det må tas hensyn til f.eks. innvandrergupper, med språktilrettelegging.

Statsforvalteren forventer at medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging blir ivaretatt i videre planprosess. God lokal forankring og bredt eierskap til planer og strategier er avgjørende for en vellykket planprosess og gjennomføringsfase.

Barn og unge

Statsforvalteren viser til [Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging](#), og veileder om [Barn og unge i plan og byggesak](#) (2020). Vi minner om at i forbindelse med arbeidet med kommuneplanens arealdel bør det vurderes om og hvordan barns oppvekstmiljø påvirkes av planforslaget, samt at det er nødvendig å gjøre en vurdering av hvordan ulike forhold berører barn og unge. En slik vurdering er også et krav i barnekonvensjonens artikkel 3.

I utarbeidelse av arealdelen må kommunen være bevisst på lokaliseringen av boligområder, skoler, kultur- og fritidsfasiliteter for å stimulere til trygg ferdsel og mulighet for fysisk aktivitet. Det er viktig at kommunen gjennom bestemmelser i kommuneplanens arealdel tilrettelegger for:

- sammenhengende grønnstruktur, innslag av natur og grøntområder i boligområder og korte avstander til gode plasser for lek og fysisk aktivitet for hele befolkningen
- barn beveger seg med kortere avstand fra hjemmet jo yngre de er, og det viktig at de minste kan finne egnede områder
- samtidig som større barn og unge også må ha steder å møtes og å være fysisk aktive og kunne gå eller sykle selv til sine aktiviteter.

Vi ber kommunen merke seg at ved omdisponering av arealer som er i bruk eller avsatt til uterom, fellesareal, friareal eller uteområder til skoler og barnehager som brukes eller er egnet for lek, skal det iht. RPR BU gjøres en vurdering av de eksisterende leke- og oppholdsarealene og skaffes fullverdig erstatning i rimelig nærhet (RPR BU punkt 5 d).

Det bør fastsettes bestemmelser om lokalisering av bebyggelse, anlegg og arealbruk, styring av tomteutnyttelse og antall enheter, bygninger og anleggs størrelse, form og funksjonskrav. Det bør også stilles areal- og funksjonskrav til lekearealer og andre ute- og oppholdsarealer. Det bør også settes rekkefølgekrav og krav til samtidig ferdigstilling av bolig- og uteområder.

For mer informasjon om krav til planprosess og veiledning til plandelen av plan- og bygningsloven, se [Regjeringens temaside om planlegging](#).

Med hilsen

Jørn Karlsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Hans Anders Theisen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Saksbehandlere: Hans Anders Theisen, areal og klima, tlf. 62 55 12 23
Kjell Erik Kristiansen, samfunnssikkerhet og beredskap, tlf. 62 55 11 07
Lina Sofia Sjøblom, naturmangfold og verneområder, tlf. 61 26 60 80
Hanne Kjørnes, helse og omsorg, tlf. 62 55 11 46
Tom Hjemseteren, areal og klima, tlf. 62 55 11 85

Kopi til:

Norges vassdrags- og energidirektorat	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO
Innlandet fylkeskommune	Pb. 4404	2325	HAMAR
Statens vegvesen	Postboks 1010 Nordre Ål	2605	LILLEHAMMER

Tolga kommune
Kommunehuset
2540 TOLGA

ÁŠŠI/SAK
22/5217 - 2

MIN ČUJ./VÁR REF.
23/4721

DIN ČUJ./DERES REF.
21/1241-7

BEAIVI/DATO
06.02.2023

Uttalelse til planprogram for kommuneplanens arealdel 2022 - Tolga kommune

Viser til deres brev datert 20.09.2022. Vi beklager sent svar og håper dere tar imot vårt innspill til tross for utgått frist.

Sametingets rolle i planlegging

Sametingets innspill vil påpeke hensyn som bør tas i planleggingen for å sikre samisk næringsutøvelse, kultur og samfunnsliv. Sametinget har ansvar for å påse at samiske interesser blir vurdert ut ifra et helhetlig perspektiv ved planlegging etter LOV-2008-06-27-71, Lov om planlegging og byggesaksbehandling (Plan- og bygningsloven).

Et viktig hensyn som skal ivaretas i planlegging etter loven er å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv (jf. 3-1). Denne bestemmelsen utfyller lovens formålsparagraf, og er derfor også av betydning ved tolkning av lovens øvrige bestemmelser.

For å ivareta Sametingets veilederansvar i planlegging etter Plan- og bygningsloven, har Sametinget utarbeidet en planveileder: <https://sametinget.no/areal-klima-og-miljo/sametingets-planveileder/>.

Vi anmoder kommunen om å benytte Sametingets planveileder aktivt i arbeidet med kommuneplanens arealdel. Vi foreslår at den henvises til under kapittel 5 på planprogrammet, som en del av føringer for planarbeidet.

Planprosess og medvirkning

Det er positivt at kommune legger opp til en bred deltakelse i arbeidet med kommuneplanens arealdel, men vi savner en plan på hvordan kommunen skal sikre en aktiv medvirkning for den samiske befolkningen, herunder også samiske barn.

I lovkommentarer til plan og bygningsloven § 5-1 vises det til at det følger av ILO konvensjonen nr. 169 et særlig ansvar for å sikre en aktiv medvirkning for grupper av den samiske befolkningen. Det bør derfor vises i planprogrammet at representanter for samiske interesser skal aktivt gis mulighet til å medvirke i kommuneplanens arealdel.

Sametinget ønsker å fremheve at medvirkning fra samiske interesser i planarbeidet er viktig og verdifullt. Samiske interesser og lokalsamfunn vil kunne være reinbeitedistrikt eller siida, bygdelag, utmarkslag, sauebeitelag, forening og andre interesseorganisasjoner. Samiske kultursentre, museer og lignende i kommune eller region kan ha foretatt dokumentasjonsarbeid av tradisjonell kunnskap som vil kunne være relevant i denne sammenheng. Sametinget ønsker å fremheve at tradisjonell samisk kunnskap skal vektlegges som en del av kunnskapsgrunnlaget ved offentlige beslutninger.

Vi ønsker også å minne om at etter endring i sameloven, kapittel 4 som trådte i kraft 1.07.2021, så har kommuner konsultasjonsplikt overfor representanter for berørte samiske interesser (§ 4-4). Kommunal- og distriktsdepartementet har utarbeidet en veileder for konsultasjonsplikten: <https://www.regjeringen.no/no/tema/urfolk-og-minoriteter/samepolitikk/midtpalte/konsultasjonsplikt-i-samiske-saker/id86931/>

Samisk språk

Sametinget har som mål at samisk språk styrkes og at språket blir en naturlig del av den norske offentligheten. Vi ønsker at det samiske språket tas i bruk i flere sammenhenger på alle plan i samfunnet. Språket er en viktig kulturbærer og identitetsmarkør, og stedsnavn er verdifulle fragmenter av samisk språkarv. Det kulturelle mangfold som framstilles i samiske stedsnavn må komme til syne i alle samiske områder. I følge LOV-1990-05-18-11, Lov om stadnamn (Stadnamnlova) § 9 andre ledd skal *"Samiske og kvenske stadnamn som blir nytta blant folk som bur fast på eller har næringsmessig tilknytning til staden, skal til vanleg brukast av det offentlege t.d. på kart, skilt, i register saman med eventuelt norsk namn."*

Sametinget er fagorgan i arbeidet med stedsnavn i henhold til Stadnamnlova. Der samiske stedsnavn finnes, forventer Sametinget at Tolga kommune disse som en naturlig del av sitt planverk.

Samiske kulturminner

Kommunen har ansvaret for å identifisere, verdsette og forvalte kulturminner i tråd med nasjonale mål, jf. Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging.

Tolga kommune har gjort et veldig godt arbeid i forbindelse med sin kulturminneplan som Sametinget ga innspill til, og vi vil minne om at det er mange steder der potensialet for funn er høyt.

Avslutningsvis vil vi minne om at alle samiske kulturminner fra år 1917 og eldre automatisk freda ifølge LOV1978-06-09 nr 50: Lov om kulturminner (Kulturminneloven) § 4 annet ledd. Samiske kulturminner kan for eksempel være bygninger, hustufter, gammetufter, teltplasser (synlig som et steinsatt ildsted), ulike typer anlegg brukt ved jakt, fangst, fiske, reindrift eller husdyrhold, graver og gravplasser, hellige fjell og offerplasser eller steder det knytter seg sagn eller tradisjoner til. Mange av disse er fortsatt ikke funnet og registrert av kulturminnevernet. Det må understrekes at dette ikke er en uttømmende oversikt, da den samiske kulturen er meget variert og mangfoldig.

Vi ønsker lykke til med arbeidet og ser frem til å bidra videre i planprosessen.

Dearvvuodaiguin/Med hilsen

Andreas Stångberg
juogushoavda / seksjonssjef

Sanja Kubat
ráðdeaddi/rådgiver

*Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga./
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Reivve vuostáiváldi / Hovedmottaker:

Tolga kommune

Kommunehuset

2540

TOLGA

Samfunnsutvikling - Kommunal veiledning plan

Tolga kommune
Kommunehuset

2540 Tolga

Deres ref:
21/1241-7

Vår ref:
2022/15266-2
Hanne Thingstadberget, Plan
Hilde Smedstad, Samferdsel
Thea Sørensen, Kultur

Dato:
02.11.2022

Svar - Høring og offentlig ettersyn av Planprogram - Kommuneplanens arealdel 2022 - Tolga kommune

Vi viser til oversendelse fra Dem ved brev datert 20.09., med svarfrist 01.11.2022. Saken omhandler høring og offentlig ettersyn av forslag til planprogram for revisjon av kommuneplanens arealdel i Tolga kommune.

Kommunens gjeldende arealdel er fra 2008, og ble den gang vedtatt sammen med nabokommunen Os. Siden den gang er det kommet flere endringer av betydning for kommunal planlegging generelt og for Tolga som kommune spesielt. Det har bl.a. kommet ny plan- og bygningslov og det har kommet bestemmelser som regulerer Forollhogna nasjonalpark. I 2010 ble Tolga en del av den utvidede verdensarven Røros Bergstad og Cirkumferens, som vil være et viktig hensyn å ta i arealforvaltningssammenheng. I 2015 ble FN's bærekraftsmål vedtatt. Dette er mål som vil være førende for all planlegging, og som må hensyntas i utarbeidelsen den nye arealdelen. Disse endringene er hovedgrunnene til at kommuneplanens arealdel nå skal revideres.

Satsningsområdene kommunen har plukket ut i forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel framgår nedenfor.

Bosetting

Det fokuseres på å utarbeide planbestemmelser som åpner for fleksibilitet, forutsigbarhet og handlingsrom for alle parter. Muligheten for kombinerte felt for bolig og fritid vil bli vurdert. Videre vil det bli foretatt en gjennomgang av arealer i dagens arealplan som pr. i dag er avsatt til bolig, for å kartlegge om disse områdene er aktuelle eller ikke. Klima og miljø vil være et gjennomgående viktig tema i alle vurderingene.

Næring og landbruk

Det vil også for næring og landbruk være fokus på å utarbeide planbestemmelser som åpner for fleksibilitet, forutsigbarhet og handlingsrom, slik at næringslivet og landbruket kan oppnå tilstrekkelig utvikling. Det skal ses på nye områder for næring- og landbruk, og utvidelse av eksisterende arealer.

Fritidsboliger og fritidsområder

For tema fritidsboliger og fritidsområder skal det foretas en kartlegging av allerede avsatte arealer, for å stadfeste om disse arealene fremdeles er aktuelle eller ikke. Det er også for

dette temaet et mål og ønske om å utarbeide bestemmelser som legger til rette for fleksibilitet, forutsigbarhet og handlingsrom for involverte parter.

Kulturminner og kulturvern

Cirkumferens og verdensarv. Kulturminneplan (Seterområder, etablering og bruk av hensynssoner). Behovet for flere skjøtelsesplaner.

Vannforvaltning, drikkevann og avløpshåndtering

Sikring av drikkevannskilde. Bestemmelser om avløpshåndtering. Klimatilpasning. Forurensning.

Naturfareområder

Sikring mot naturfarer. Kartlegge hvilke områder som eventuelt vil være sårbare for flom- overvann ved videre utbygging.

Nasjonalparkkommune

Verdier tilknyttet verneområdene må synliggjøres. I kommuneplanens arealdel skal det tas hensyn til verneområdene og verneverdiene i områdene. Det skal fremgå hvordan kommunen gjør dette ved bruk av arealformål og hensynssoner. I dagens kommuneplan er det tatt hensyn til verneområdene og verneverdiene i området, som er vist med arealformål og hensynssoner i arealdelen. Dette må videreføres ved rullering av planen • Verdier tilknyttet verneområdene må synliggjøres • I kommuneplanens arealdel skal det tas hensyn til verneområdene og verneverdiene i områdene. Det skal fremgå hvordan kommunen gjør dette ved bruk av arealformål og hensynssoner. I dagens kommune plan er det tatt hensyn til verneområdene og verneverdiene i området, som er vist med arealformål og hensynssoner i arealdelen. Dette må videreføres ved rullering av planen.

Randsone mot nasjonalpark – Forollhogna

Belastning - tålegrense? Ønskelig aktivitet (hva/omfang). Bestemmelser om vern – hensynssoner.

Andre tema

Vurdere om noen av delplanene skal tas inn i kommuneplanens arealdel.

I henhold til forskrift for konsekvensutredning skal kommuneplanens arealdel også ha en konsekvensutredning når planen setter rammer for tiltak som følger av forskriften. Konsekvensutredningen skal identifisere og beskrive de faktorer som kan bli påvirket, og vurdere vesentlige virkninger for miljø, naturressurser og samfunn. I forbindelse med den nye kommuneplanens arealdel er det mange interesser som vil bli berørt, og behovet for KU vil være aktuelt for mange ulike tema. Pr. nå slås det fast at følgende tema vil bli konsekvensutredet:

- Naturmangfold
- Friluftsliv
- Kulturminner og kulturlandskap
- Samfunnssikkerhet

Det vil foretas en vurdering av andre aktuelle og nødvendig tema for konsekvensutredning fortløpende i planprosessen.

Fylkeskommunens merknader

Generelt

Fylkeskommunen ser positivt på det igangsatte arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel, og det foreliggende planprogrammet synes som et godt utgangspunkt for arbeidet som skal gjøres. En målrettet gjennomgang av tematikk knyttet til arealforvaltningen er viktig dersom arealplanen skal bli et reelt styringsverktøy for kommunen, samtidig som det vil skape en forutsigbarhet for befolkningen, utbyggingsaktører og næringslivet generelt. Spørsmålet om hvordan man gjennom arealplanleggingen kan øke attraktiviteten for boligbygging og bosetting er vesentlig. Dette vil dreie seg om både lokalisering og type boliger. Likeså er det viktig å se på hvilke prinsipper som skal gjelde for utvikling av Tolga sentrum kontra grendene. Hvordan arealdisponeringen og -fordelingen skal være mellom bolig, næringsbygg, handel og service, hyttetomter, offentlige bygg og veg er vesentlige forhold å avklare. Når det gjelder tomter for fritidsboliger er det viktig å se behov og etterspørsel i sammenheng. Å avsette en stor tomtereserve uten markedsinteresse er uhensiktsmessig. Å legge kriterier til grunn for avsetting av arealer til hyttebygging er et godt grep.

En bærekraftig forvaltning av kommunens «grønne» arealer er viktig, både i stor og liten målestokk. Grønnstruktur i sentrale områder er viktig og bidrar til god leve- og bokvalitet, mens badeplasser, rasteplasser, stier, turløyper og sykkelveier er viktige elementer i forhold til fysisk aktivitet og folkehelseperspektivet.

Ang. samordnet bolig- areal og transportplanlegging

Transport er en vesentlig bidragsyter til miljø- og klimaproblemer lokalt, nasjonalt og globalt. Det er igjennom arealforvaltningen nødvendig å redusere transportomfanget og legge til rette for mer miljøvennlige transportmiddelvalg for å nå klimamålene. En samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (SBAT) gjør det mulig å begrense arealbruken, redusere transportmengden og velge mer miljøvennlige transportmidler. Dette utgjør en vesentlig planleggingsoppgave for kommunen. For Tolga kommune er det viktig å styrke kommunesenteret. Samtidig som det er ønskelig å bevare levende grender. Det forutsetter at kommunen styrer arealbruken og tar bevisste valg. Tilrettelegging for «riktige» boligtyper (leiligheter eie/leie, eneboliger i felt, spredte boliger etc.) på «riktige» steder i kommunen er en del av denne vurderingen. Ved å prioritere befolkningsvekst innenfor eksisterende bosettingsstruktur vil flere kunne gå, sykle eller reise kollektivt til og fra sine daglige gjøremål.

Fylkeskommunen forutsetter at statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (SPR-BAT) legger føringer for videre arbeid med kommuneplanens arealdel. Det må fremgå av planen at det legges til rette for fortetting i eksisterende tettsteder og grender, slik at fremtidig utbygging bidrar til å redusere transportbehovet.

Ang. spredt boligbebyggelse

Vi mener at det er behov for detaljerte planbestemmelser i kommuneplanens arealdel for lokalisering av boliger i spredte strøk. Planbestemmelser og retningslinjer må utformes på en slik måte at kommunen har anledning til å styre hvor boligene kan lokaliseres og eventuelt avvise dispensasjoner som ikke fremmer god utvikling.

Utstrakt spredt boligutbygging er ikke i tråd med Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (SPR-BATP), og er i konflikt med Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Kommunen bør gjøre en konkret vurdering av spredt boligbygging i forhold til punkt 4.3 i SPR-BATP som sier at det i områder med lite utbyggingspress, og hvor lokale myndigheter vurderer det som nødvendig for å øke attraktiviteten for bosetting, kan det planlegges for et mer differensiert bosettingsmønster.

Et viktig tema ved vurdering av hvorvidt det skal tilrettelegges for spredt boligbebyggelse er mulighetene for å gå, sykle eller benytte kollektivtilbud til naturlige målpunkt i kommunen, med særlig vekt på trafikk sikker skoleveg. Trafikk sikker skoleveg må være et vurderingstema både for spredt boligbebyggelse, men også for nye boligområder. Arealforvaltningen bør som utgangspunkt bidra til at skoleelever ikke blir avhengige av skoleskyss som følge av avstand eller en trafikkfarlig skoleveg, også av hensyn til den samfunnsøkonomiske kostnaden.

Ang. trafikkavvikling og trafikk sikkerhet

Fylkeskommunen legger til grunn at trafikkavvikling og trafikk sikkerhet knyttet til nye utbyggingsområder blir tema og belyses i konsekvensutredningen.

Det må legges vekt på at nye boligområder får trygg skolevei og tilrettelegges for myke trafikanter, og hvorvidt en utbygging medfører behov for tiltak på vegnettet.

Ang. fylkesveg

Fylkeskommune har ansvaret for drift, utbygging, planlegging og forvaltning av fylkesvegene, og som vegeier har vi ansvar for å ivareta våre interesser knyttet til fylkesvegnettet.

I uregulerte områder gjelder bestemmelser om byggegrenser angitt i vegloven langs offentlige veger. Med bakgrunn i veglovens § 29 vedtok Fylkestinget i 2020 en Vegnettsplan som differensierer og fastsetter byggegrensene. Vi ber derfor om at det i kommuneplanens arealdel tas inn en retningslinje (ikke bestemmelse) som sier at det er den til enhver tid gjeldende Vegnettsplan for Innlandet fylkeskommune, som skal legges til grunn ved behandling av dispensssøknader fra byggegrensene langs fylkesveg. Det er Innlandet fylkeskommune som fatter slike dispensasjonsvedtak.

Når det gjelder behandling av avkjørselssaker langs fylkesvegene, ber vi om at det også tas inn en retningslinje (ikke bestemmelse) i arealplanen som sier at det er retningslinjene for behandling av avkjørselssaker langs fylkesveg, er det den til enhver tid gjeldende Vegnettsplan for Innlandet fylkeskommune som skal legges til grunn. Det må søkes fylkeskommunen om avkjørselstillatelse.

Ang. klima- og miljømessige forhold/vannmiljø

Fylkeskommunens skal være med på å fremme bærekraftig utvikling i regionen – blant annet ved å bidra til å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning. En viktig del av klima og miljø er forvaltningen av naturverdiene i kommunen. Det er viktig at kommunen ivaretar både lokale-, regionale-, nasjonale- og internasjonale forpliktelser og målsetninger i forvaltningen av naturverdiene. Vi forventer at det utarbeides bestemmelser til kommuneplanens arealdel som ivaretar vassdragsmiljø, kantvegetasjon og byggeforbudssoner, og at det legges opp til en arealbruk som hensyntar vassdrag og vassdragsnære arealer.

Ny regionale vannforvaltningsplaner godkjennes nå i oktober og skal gjelde til 2027. For Tolga kommune vil de regionale vannforvaltningsplanene for Innlandet og Viken, samt vannforvaltningsplan for de norske delene av vannregion Västerhavet gjelde. Disse burde nevnes under regionale føringer.

Ang. kulturminner og kulturmiljøer

Det er positivt at kulturminner og kulturvern er trukket frem som ett av satsningsområdene ved rullering av kommuneplanen. Siden vedtaket av gjeldende kommuneplans arealdel er

flere forhold som er nye med hensyn til kulturminner og kulturmiljøer i Tolga kommune og dette bør gjenspeiles i planen. Først og fremst er Tolga fra 2010 en del av den utvidede verdensarven Cirkumferencen rundt Røros Bergstad. Det andre er at området Vingelen og Tolga er foreslått som et kulturlandskap av nasjonal interesse (KULA) i Riksantikvarens forslag som nå ligger ute på høring. Det tredje nye forholdet er at kommunen har vedtatt en egen kulturminneplan. Kulturminneplanen er nevnt under punkt 3.1.4. og fylkeskommunen oppfatter det slik at hensynssoner i kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer er planlagt videreført i kommuneplanens arealdel.

Fylkeskommunen forutsetter at de kulturminnehensynene som er innarbeidet i gjeldende KPA og kommunedelplaner videreføres i den nye arealdelen. Vi oppfordrer til en gjennomgang av hensynssoner og bestemmelser i kommunedelplan for Vingelen for å sikre bygda og kulturlandskapets særpreg og unngå uheldige dispensasjoner, samtidig som det legges til rette for utvikling.

I 2021 ble det tilsatt en felles kulturminneforvalter for Cirkumferencen. Fylkeskommunen oppfordrer til at kulturminneforvalteren inkluderes i planarbeidet.

Vi minner om at fylkesdelplan for kulturminner og kulturmiljøer i Hedmark fortsatt skal gjelde og bør innarbeides under regionale forutsetninger og mål punkt 2.2.4.

Merking av kulturminner i hovedkartet

Fylkeskommunen anbefaler at alle fredede kulturminner, nasjonalt og regionalt verneverdige kulturminner synliggjøres med hensynssoner med tilhørende bestemmelser/retningslinjer enten i arealplankartet eller i et tematisk kartutsnitt, da temakart ikke er juridisk bindende. Hensikten med dette er å kunne avklare et tiltaks forholdet til kulturminner så tidlig som mulig og på denne måten unngå konflikter senere. Vi oppfordrer kommunen til at følgende innarbeides i hovedplankartet:

- Alle automatisk fredete kulturminner, vedtaksfredete bygninger og anlegg samt listeførte kirker markeres med hensynssone jf. Pbl. §11-8 d

Følgende markeres med hensynssone etter pbl. § 11-8 c:

- Kulturminner som er regulert til bevaring i gjeldende planer
- Oppsluttende verdier til verdensarven Røros Bergstad og Cirkumferencen
- Kulturminner i kommunens kulturminneplan
- Verdifulle kulturlandskap
- Det foreslåtte KULA-landskapet Tolga - Vingelen.

Fylkeskommunen kan gi veiledning ved utforming av bestemmelser ved ønske.

Kulturminner og kulturmiljøer i Konsekvensutredning

Det er positivt at kulturminner og kulturlandskap er blant temaene som skal utredes i forbindelse med konsekvensutredningene for nye byggeområder. En konsekvensutredning bør omfatte de samme kulturminnetypene som listet opp ovenfor. En utredning bør synliggjøre hvilke konsekvenser nye utbyggingsområder og andre tiltak i planen vil få for hver av de ovenstående kategoriene av kulturminner og kulturmiljøer. Konsekvensvurderingen bør omfatte kulturminner som ligger innenfor de nye byggeområdene, men også på hvilken måte byggeområdet vil kunne virke inn på kulturminner og kulturmiljø i nærområdet. Når det gjelder fremgangsmåte for konsekvensutredning av verdensarvverdiene viser vi til ICOMOS Veileder [Guidance and Toolkit for Impact Assessments in a World Heritage Context](#)

Dersom kommunen ønsker en omgjøring av LNF til LNF-spredd bolig må forholdet til kulturminner må også utredes i henhold til Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder av Mai 2020, Planlegging for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsområder. Fylkeskommunen kan gi veiledning om fremgangsmåte dersom dette er ønskelig.

Med vennlig hilsen

Kristin Ryen Reithaug
seksjonssjef

Hanne Thingstadberget
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Kopi til:

- STATSFORVALTEREN I INNLANDET
- STATENS VEGVESEN

Tolga kommune
Brugata 38
2540 TOLGA

Dato: 24.10.2022
Vår ref: 22/05266-2
Deres ref: 21/1241-7

Uttalelse til varsel om planoppstart og høring av planprogram for kommuneplanens arealdel for Tolga kommune

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 20. september 2022.

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralske ressurser, og skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster gjøres utilgjengelig av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

Om planen

Tolga kommune sender forslag til planprogram for rullering av kommuneplanens arealdel på høring. Siden Tolga, sammen med nabokommunen Os, vedtok arealdelen i 2008, har det kommet ny plan- og bygningslov og nye bestemmelser for regulering av Forollhogna nasjonalpark. I tillegg er det kommet flere viktige hensyn å ta i arealforvaltningssammenheng, som utvidet verdensarven Røros Bergstad og Cirkumferens, og FNs bærekraftsmål som skal innarbeides i den nye arealdelen.

Planarbeidet skal begrenses til følgende tema:

- Bosetting
- Fritidsboliger, næring og landbruk
- Arealstrategier

Uttalelse fra DMF

DMF ga uttalelse til høring av Tolga kommune sin planstrategi den 22.10.2020. Her pekte vi på de nasjonale forventningene til nasjonal og regional planlegging og informerte om forvaltning av ikke-fornybare ressurser.

Forvaltning av ikke-fornybare ressurser

I Norges geologiske undersøkelse (NGU) sine ressursdatabaser er det registrert 59 grus- og pukkforekomster og til sammen 11 malm- og natursteinforekomster av

varierende betydning. Malmforekomsten Vingelen gruve¹ er vurdert til å ha regional betydning. I arbeidet med arealdelen bør det tas stilling til hvordan kommunen skal forvalte de ulike mineralske ressursene. Kommunen kan ha tilgang på ressurser som er viktige lokalt, men også i en regional sammenheng. I tillegg kan det være næringsinteresser knyttet til utnyttelsen av mineralske ressurser, både direkte ved det enkelte masseuttak og indirekte i ved ulike typer industriell videreforedling.

Informasjon om uttak, bergrettigheter og aktsomhetskart for gamle gruver er tilgjengelig i vårt kartinnsyn².

DMFs levetidsanalyse av byggeråstoff i Norge³ fra 2021 viser at Tolga ikke har uttak av knust fjell, men høy levetid for uttak av løsmasser. Dette er estimert ut ifra masseuttak som er i drift, så eventuelle overskuddsmasser fra andre tiltak kommer i tillegg. Levetidsanalysen med kart kan brukes til å vurdere kommunen sin ressursituasjon, arbeid med arealdisponering og massetransport.

Klima- og miljøperspektiv

Kommunen skal ta hensyn til FNs bærekraftsmål i arbeidet med kommuneplanens arealdel, og har valgt å fokusere på bærekraftsmål 9, 11, 13, 15 og 17. God og langsiktig planlegging kan resultere i mer effektiv og klimavennlig utvinning av mineralske ressurser. På et generelt grunnlag anbefaler DMF at det blir lagt opp til kortest mulige distanser for transport av byggeråstoff. Dette er i tråd med de nasjonale forventningene og er gunstig med hensyn til blant annet klima, økonomi og trafiksikkerhet.

I denne sammenhengen viser vi til mineralstatistikken fra 2021 som er tilgjengelig på våre nettsider⁴. Kapittelet om klima og miljø er særlig relevant, der det blant annet er gjort rede for forholdet mellom byggeråstoff og klimautslipp fra mineralnæringen som følge av transport av tunge masser.

Masseuttak og arealbruk

Arealdelen skal bidra til at mineralressurser i viktige forekomster ikke blir gjort utilgjengelige av ny arealbruk, og sikre en langsiktig og forsvarlig forvaltning av ressursene. I områder hvor kommunen tillater uttak, er arealdelen viktig for å sikre forutsigbare rammer for drift og for å unngå konflikter mot nærliggende arealer.

DMF har gått igjennom hvordan kjente uttak i vårt uttaksregister er avsatt i gjeldene kommuneplan. Rysteråsen grustak, Massetak Forlotten og Kaasen grustak har fått tildelt konsesjon og ligger innenfor reguleringsplaner for råstoffutvinning. Uttakene er vist som LNF-formål i kommuneplankartet. Orvdalsameiet gbnr. 77/29 er registrert

¹ Vingelen gruve: https://geo.ngu.no/api/faktaark/mineralressurser/visImiNasOreOmr.php?objid=6395&p_spraak=N

² DMF sitt kartinnsyn: <https://minit.dirmin.no/kart/>

³ Levetidsanalyse av byggeråstoff i Norge: <https://dirmin.no/tema/ressursforvaltning/levetidskart-byggerastoff-i-kommunen>

⁴ DMF – harde fakta om mineralnæringen 2020: https://dirmin.no/sites/default/files/hf20-rapport_web_print.pdf

som meldepliktig uttak og er avsatt til LNF-formål. Olaberget - Tolga Granitt har ikke registrert driftsstatus og ligger også i et område avsatt til LNF-formål.

I arbeidet med ny kommuneplan bør kommunen vurdere om arealbruken der det drives uttak samsvarer med faktisk arealbruk. Områder hvor det skal drives masseuttak i planperioden bør avsettes til «nåværende råstoffutvinning» i plankartet. Områder der det er planlagt masseuttak som ikke er påbegynt eller områder for utvidelse av eksisterende masseuttak bør avsettes til «framtidig råstoffutvinning». Dette gjelder også områder som ikke framgår av DMFs uttaksregister, men som kommunen vurderer at er aktuelle for masseuttak i planperioden.

Hensynssoner

DMF forventer at kommunen vurderer å bruke hensynssone H590, jf. plan- og bygningsloven §11-8 c), for områder med registrerte forekomster med mineralske ressurser, spesielt for den regionalt viktige forekomsten Vingelen gruve.

Hensikten med en slik hensynssone kan være å synliggjøre mineralressurser som kan være aktuelle for fremtidig utvinning, og sørge for at det ikke foretas utbygging eller tiltak som kan vanskeliggjøre senere utvinning av mineralske ressurser. Kommunen kan også vurdere å benytte hensynssone ved eksisterende masseuttak der det ikke er registrert en mineralforekomst for å synliggjøre en mulig utvidelse av uttak og unngå konflikt med andre arealinteresser.

Det gamle gruveområdet ved Vingelen er også registrert i DMF sitt aktsomhetskart for gamle gruver. Kommunen kan vurdere om det er hensiktsmessig å synliggjøre dette i plankartet.

Konsekvensutredning

Under punkt 4.2 i planprogrammet, er ikke mineralressurser listet opp under tema som skal konsekvensutredes. I arbeidet med arealdelen må kommunen identifisere vesentlige virkninger av forslag til endret arealbruk på viktige mineralressurser, jf. Forskrift om konsekvensutredninger § 21. I dette arbeidet må datagrunnlag fra NGU og DMF legges til grunn for utredning av arealinnsnitt.

Alle nye områder som berører eller kommer i nærheten av mineralske forekomster eller masseuttak, bør vurderes om de gjør ressurser utilgjengelig i dag og i framtida. Det er viktig at kommunen tar med i vurderingen at ressurser som ikke nødvendigvis er vurdert som viktige i dag, kan bli viktigere i framtida. For masseuttak spesielt bør kommunen også vurdere om endret arealbruk berører mulige utvidelsesområder. Avbøtende tiltak bør identifiseres og innarbeides i planen der endret arealbruk påvirker mineralressursene eller eksisterende masseuttak.

Datasett med forekomstene (grus og pukk og øvrige mineralressurser) kan lastes ned fra GeoNorges kartkatalog⁵. DMF og NGUs datasett distribueres også som WMS-tjenester, og kan legges direkte inn i kommunens egen kartløsning.

⁵ GeoNorges kartkatalog: <https://kartkatalog.geonorge.no/>

Bestemmelser i arealdelen

DMF oppfordrer kommunen til å vurdere følgende i utformingen av bestemmelsene til ny arealdel:

- Videreføring av krav om reguleringsplan for utvidelser av, eller nye, masseuttak. Reguleringen bør ivareta utredning av landskapsvirkninger, avbøtende tiltak underveis i drift av masseuttak og ønsket etterbruk. Uttaksdybde og -volum bør kun fastsettes gjennom reguleringsplan dersom gode grunner tilsier dette.
- Krav om massehåndteringsplan for planer eller tiltak som genererer overskuddsmasser
- Krav om å undersøke om nye byggetiltak påvirker registrerte mineralforekomster.

DMF minner om at drift ved uttak av mineralske ressurser skal skje i henhold til bestemmelser i mineralloven med gjeldende forskrifter, samt vilkår i tillatelse etter loven. Uttak over 500 m³ er meldepliktig, og uttak over 10 000 m³ krever driftskonsesjon etter mineralloven. Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) er myndighet etter mineralloven. Dette kan innarbeides i planen som retningslinje, hvis kommunen finner det hensiktsmessig.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
seksjonsleder

Arita Eline Stene
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Arita Eline Stene

Mottakere:

Tolga kommune

Brugata 38

2540 TOLGA

Tolga kommune
Brugata 38
2540 TOLGA

Dato: 03.10.2022
Saksref: 202211388-2
Deres ref.: 21/1241-7
Side: 1 / 2

Vår saksbehandler: Ole Magne Espås
Telefon:
Mobil: +47 46796942
E-post: Ole.Magne.Espas@banenor.no

Tolga kommune - Bane NORs uttalelse til planprogram - Kommuneplanens arealdel

Vi viser til kommunens brev av 29. september i år.

Det er knyttet nasjonale interesser til Rørosbanen mht. gods- og persontrafikk.

I planprogrammet bør det gis en beskrivelse av hvordan framtidig arealstyring kan styrke trafikk-knutepunktet ved Tolga stasjon. Videre bør det legges til rette for gode muligheter for passasjer-utveksling mellom kollektive transportmidler. I de tilfeller det må settes inn alternativ transport (i hovedsak buss) for å erstatte tog, er det viktig at veisystemet til/fra stasjonen er åpent og tilgjengelig for store kjøretøy.

I planleggingen må det belyses om ny arealbruk kan føre til økt fare for naturskader på jernbanen, samt gis en beskrivelse av eventuelle nødvendige oppfølging/risikoreduserende tiltak. Videre må det beskrives om planen kan føre til økt ferdsel på jernbanesporet (over planoverganger eller andre steder langs sporet), samt gis en vurdering av eventuelle nødvendige oppfølging/avbøtende tiltak.

Den delen av vår eiendom som omfatter jernbaneinfrastruktur inkl. blant annet spor, fyllinger, linjegrøfter, kabelanlegg og sideterreng, må vises som jernbaneformål. Dette er viktig av hensyn til rasjonell drift, vedlikehold og fornyelse av jernbanen.

Ytterligere informasjon om ovennevnte og andre krav til planlegging i nærheten av jernbanen finnes i vår [veileder for nasjonale interesser](#) i arealplanlegging.

Vi ber om at ovennevnte følges opp i nødvendig grad i den videre planleggingen i kommunen.

Vi svarer gjerne på spørsmål om dette brevet.

Med vennlig hilsen

Ragnhild Lien
sjef Planforvaltning
Bane/Drift og teknologi

Ole Magne Espås
arealplanlegger

Tolga kommune
Kommunehuset
2540 Tolga

Deres ref:
Vår ref: 2022/204788
Dato: 03.10.2022
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

SVAR TIL PLANPROGRAM KOMMUNEPLAN AREALDEL 2022 - FORSLAG TIL HØRING OG OFFENTLIG ETTERSYN

Mattilsynet viser til høring og offentlig ettersyn av planprogram kommuneplan arealdel (KPA) 2022.

Mattilsynet er statlig sektormyndighet for områdene planter, fisk, dyr, mat og drikkevann.

Som høringsinstans til arealplaner har Mattilsynet i oppgave å bidra til at arealplanen ivaretar nasjonale og regionale interesser innenfor disse områdene.

Saksopplysning:

Planprogrammet har som formål å avklare rammer og føringer for videre planarbeid

Mattilsynets innspill:

Mattilsynet forventer at de hensyn som er gitt i Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023 (vedtatt 14. mai 2019) legges til grunn i arbeidet. Vi viser her til pkt. 2.3,

«.... Det er viktig at vannforekomster som benyttes til vannforsyning beskyttes mot forurensing slik at brukerkonflikter kan unngås og at befolkningen er sikret tilstrekkelige mengder helsemessig trygt drikkevann. Sikring av drikkevannskilder og areal til infrastruktur er en viktig del av kommunale planer».

Og videre til: «Regjeringens forventninger Fylkeskommunene og kommunene tar hensyn til og beskytter drikkevannskilder i sin planlegging, slik at behovet for rensing ved produksjon av drikkevann reduseres ...»

Det samme gjelder Nasjonale mål for vann og helse, vedtatt av Regjeringen 22. mai 2014. Det bør framgå av planbeskrivelsen hvordan relevante nasjonale mål og forventninger blir ivarettet i planforslaget.

Mattilsynet forventer at relevante krav i Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) og Forskrift om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften), tas inn som bestemmelser i arealplanen. Vi forventer at det lages rekkefølgebestemmelser som sikrere etterlevelse og videreføring, inn i det øvrige planarbeidet i kommunen. Nyttig her er Kommunal og distriktsdepartementet sin [veileder til planlegging av fritidsboliger](#)

www.mattilsynet.no

Mattilsynet
Avdeling Glåmdal og Østerdal

Saksbehandler: Helge Heimstad
Tlf: 22400000
E-post: postmottak@mattilsynet.no
(Husk mottakers navn)

Postadresse:
Felles postmottak, Postboks 383
2381 Brumunddal
Telefaks: 23 21 68 01

Kommunen skal i samsvar med Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven) kapittel 2 ta drikkevannshensyn når den utarbeider arealdelen av kommuneplanen og reguleringsplaner, samt når den gir tillatelser etter relevant regelverk. Kommunen skal om nødvendig ta initiativ til interkommunalt plansamarbeid for å ivareta drikkevannshensynet der vannforsyningsssystemet ligger i flere kommuner, jf. drikkevannsforskriften § 26.

Vi forventer at drikkevannshensynet kommer tydelig fram i arealformålene, sammen med synlige hensynssoner og klare bestemmelser for alle vannforsyninger, ikke bare de kommunale.

Kommunen skal i samarbeid med vannverkseieren vurdere behovet for restriksjoner for å beskytte råvannskilder, vanntilsigsområder og annen kritisk infrastruktur (eks. drikkevannsbasseng i fjell), og det må vurderes om det skal avsettes hensynssoner med tilhørende planbestemmelser etter §§ 11-7 og 11-8 i plan og bygningsloven, jf. drikkevannsforskriften § 26.

Arealformål, bestemmelser og hensynssoner

Mattilsynet forventer at følgende punkter blir ivaretatt i kommunens nye / reviderte / rullering av arealplan (slett det som ikke passer);

1. Oversikt over drikkevannskilder.

Kommunen skal ha oversikt over både drikkevannskilder og avløpsanlegg, slik at alle kan få tilgang til helsemessig trygt og nok drikkevann. Drikkevannskildene må være synlig i plankartene sammen med hensynssoner og bestemmelser.

For hensynssone til drikkevannskildene skal det være relevante, og i tilstrekkelig grad konkrete bestemmelser om tiltak og aktiviteter som ikke tillates. I tillegg er det ønskelig at det tas inn en generell bestemmelse om at drikkevannshensyn skal være overordnet andre samfunnsinteresser.

2. Kartlegging og vurdering av vann og avløp.

Kommuneplanens arealdel (KPA) skal ha en helhetlig kartlegging og vurdering av vann og avløp (VA). Det må utarbeides en overordnet plan for vann og avløp. KPA må samordnes med Hovedplanen for VA, og denne skal ligge til grunn for hver enkelt reguleringsplan som utarbeides.

3. Arealformål - Bebyggelse og anlegg.

Når det planlegges utlegging av nye bolig- (herunder fritidsboliger) eller industriområder, eller fortetting innenfor eksisterende bebyggelsesområder, må kommunen vurdere muligheten for å knytte disse til eksisterende vannforsyningsystemer i nærheten eller om nødvendig til nytt fellesanlegg. Dette for å oppnå hygienisk tilfredsstillende, hensiktsmessige og kostnads- og driftseffektive løsninger for vannforsyningen. Dette må gå klart fram av hovedplan for vann og avløp.

Vi minner om at nye fellesanlegg skal være eid av kommunen når de er av en viss størrelse, som bestemt i vass- og avløpsanleggslova.

Kommunen kan etter søknad gi tillatelse til annet eierskap ved etablering av nye vannforsyninger/anlegg, disse skal da organiseres som andelslag eid av brukerne. Kommunen avgjør om det ellers skal stilles særlige vilkår for tillatelsen.

Eksisterende private vannforsyningsystemer med uklare eierforhold og/eller utilfredsstillende vannkvalitet og leveringssikkerhet skal oppgraderes eller knyttes til eksisterende vannforsyningsystemer slik at man oppnår hygienisk tilfredsstillende, hensiktsmessige og kostnads- og driftseffektive enheter.

Kommunen må ha målsetninger om å øke tilknytningen til eksisterende vannforsyningsystemer, og Mattilsynet forventer at kommunen lager en plan for at alle fastboende innbyggere har tilgang til drikkevann fra en tilfredsstillende drikkevannsvannforsyning.

Der hvor KPA gir retningslinjer eller rammer for framtidig utbygging, skal planbeskrivelsen også gi en særskilt vurdering og beskrivelse av tilgangen til helsemessig trygt og nok drikkevann og avløp – en konsekvensutredning (KU) – etter plan og bygningsloven § 4-2.

KPA må inneholde krav om at vann og avløp skal være ferdig etablert, og har sikker levering av tilstrekkelige mengder vann av drikkevannskvalitet, før boliger, fritidsboliger m.v. tas i bruk.

Vi forventer at det blir gitt rekkefølgebestemmelser for dette i kommuneplanens arealdel, og at rekkefølgebestemmelsene må videreføres til hver enkelt reguleringsplan som utarbeides.

4. Arealformål - Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur.

Kommunen må sikre en helhetlig vann- og avløpsløsning (helhetlig VA-plan). KPA må stille krav om at en helhetlig kartlegging og vurdering av vann og avløp skal utarbeides i hver enkelt reguleringsplan. Hensynssoner og bestemmelser skal fastsettes.

Det må foreligge en teknisk plan for vannforsyningen før det gis tillatelse til tiltaket. Planen skal være utarbeidet av kompetente personer og inneholde informasjon og vurdering av relevante forhold og gjennomførbare løsninger (rekkefølgekrav). Ledningsnett, tappepunkter og vannkilde(r) inngår som et minimum.

For nye vannforsyningssystem og nybygde ledningsnett må eierforhold etter fullført utbygging fastsettes gjennom utbyggingssavtaler.

5. Arealformål - Landbruks-, natur- og frilufters formål samt reindrift - underformål b) areal for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse.

Når kommunen planlegger for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse, må det komme fram i bestemmelsene at disse skal tilkobles en drikkevannsforsyning som leverer hygienisk betryggende drikkevann og drikkevann i tilstrekkelige mengder. Det kan være tilkobling til eksisterende vannforsyninger (fellesanlegg), eller at det etableres ny vannforsyning.

Mattilsynet forventer at KPA inneholder bestemmelser, som sikrer at kommunen og eiere av vannforsyningssystem, sørger for beskyttelse av råvannskilder og vanntilsigsområder gjennom reguleringsplanen, ved at det reguleres inn beskyttelsessoner og aktivitetsbegrensninger.

For det videre arbeidet med reguleringsplaner må det være bestemmelser som krever at tiltakshaver før byggestart må dokumentere at planlagt vannforsyning gir både nok og trygt drikkevann, slik det kreves av PBL § 27-1. Planen må også inneholde bestemmelser om at alle etablerte boliger, hytter og næringsbygg skal være tilkoblet fellesanlegget, og at det ikke tillates etablering av privat vannkilde/avløp i planområde. Det skal søkes om tillatelse til etablering av energibrønner eller annen boring i det regulerte området, dette for at planmyndigheten skal ivareta drikkevannshensynet.

Før det besluttet etablert et vannforsyningssystem, er det nødvendig med prøvetaking av vannet fra kilden. Prøvetakingen må ha tilstrekkelig varighet og omfang, for å dokumentere kildens vannkvalitet og vurdere vannets egnethet som drikkevann. Deretter fastsettes eventuell vannbehandling, før planmyndigheten tillater etablering av vannforsyning og deretter oppføring av bygninger. Mattilsynet kan veilede nærmere om dette. Dette må også gjelde for etablering av vannposter. Fastsetting av rekkefølgebestemmelser gjelder også her.

Videre må KPA ha bestemmelser som tar inn i seg at det skal søkes om plangodkjenning av etablerings- og driftsplaner for et nytt vannforsyningssystem hvis den maksimale drikkevannsproduksjonen skal dimensjoneres til å bli minst 10 m³ per døgn. Dette tilsvarer forbruket til 50 personer forutsatt et døgnforbruk på ca. 200 liter per person. Søknad om plangodkjenning er også nødvendig hvis vannforsyningssystemet forsyner sårbare abonnenter, og da er det i tilfellet uavhengig av mengde drikkevann som skal produseres.

Bestemmelsene må og ta inn i seg at vannforsyninger som leverer vann til mer enn en husstand/fritidsbolig skal registreres hos Mattilsynet.

Drikkevannskilder skal beskyttes, og regler for hvilke aktiviteter som kan tillates i hensynssonene, må fastsettes i bestemmelsene. Kommunen bør i tillegg fastsette bestemmelser for etablering av energibrønner i hensynssonene og i arealer for fremtidige drikkevannskilder.

6. Arealformål - Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone – med underformål: - ferdsel, farleder, fiske, akvakultur, drikkevann, natur- og friluftsområder hver for seg eller i kombinasjon.

Bestemmelser bør omfatte aktiviteter som kan overføre smitte og avrenning til vassdrag, og reduserer forurensende avrenning fra arealer eller andre kilder som har utslipp til vannkilder.

Drikkevannshensynet til etablerte vannforsyninger og fremtidige drikkevannskilder må komme tydelig frem i planene. Gjennom planarbeidet bør det vurderes å beskytte eventuelle kjente grunnvannsressurser eller egnede overflatevannkilder som pr. i dag ikke anvendes til uttak av drikkevann. Dette kan gjøres ved å fastsette hensynssone etter PBL 11-8 bokstav d) - båndlegging etter andre lover, f.eks. beskyttelse av fremtidige drikkevannskilder, jf. vannressursloven § 13 fjerde ledd og vedtak etter vannforskriften.

Oppstår det en hendelse som setter en eller flere av de eksisterende drikkevannskildene ut av funksjon vil kommunen kunne dra nytte av disse. Derfor kan eventuelle egnede kilder, i likhet med eksisterende kilder, beskyttes med hensynssoner.

Bestemmelsene må sikre at avløpsvann ikke forurensar vassdrag og vannkilder, og at ledningsnettene er av god kvalitet.

Arealplan vil også dekke sjøområdene i kommunene, men bruk og vern langs kysten skal ses i sammenheng på begge sider av strandlinjen. Planen skal ha bestemmelser for oppdrett, havbruk og beskyttelse av kystlinjen (vannforskriften). Det skal gjøres konkrete vurderinger av behovet for å sikre ulike hensyn og prioritere mellom disse, og bestemmelsene må sikre at det ikke etableres aktiviteter som forurensar vannmiljøene.

Generelle bestemmelser til KPA

- Hensyn til plantehelse og spredning av planteskadegjørere og floghavre i forbindelse med anleggsarbeid og flytting av masser

Matloven stiller krav om at enhver skal utvise nødvendig aktsomhet, slik at det ikke oppstår fare for utvikling eller spredning av planteskadegjørere. Det er viktig at kommuner og entreprenører som skal planlegge og/eller utføre anleggsarbeid, er seg sitt ansvar bevisst.

Mattilsynet forventer at KPA inneholder bestemmelsene som sier at tiltakshaver må kontakte Mattilsynet før igangsetting av anleggsarbeid, for å få informasjon om status for ulike skadegjørere, inkl. floghavre, hvilke vilkår som gjelder og hvilke tiltak som må iverksettes. Bestemmelsene må videreføres som rekkefølgebestemmelser i reguleringsplanene.

Bestemmelsene bør omfatte all bygge- og anleggsvirksomhet, etablering av bolig- og industriområder og annen anleggsvirksomhet som innebærer en risiko for å spre planteskadegjørere og ugras som måtte befinne seg i jorda. Smitte kan spres både med jordmasser som flyttes og med maskiner med jord, frø og andre planterester.

- Helse hos akvatiske dyr og mulig overføring av smitte

Mattilsynet peker på at det er særlig aktsomhetsplikt med tanke på å forebygge og forhindre risiko for spredning av smittsomme sykdommer på dyr, herunder akvatiske dyr.

Vi forventer derfor at der det er relevant bør lages bestemmelser som vil forebygge overføring av kjent og ukjent smitte, mellom vassdrag og langs kysten med omkringliggende områder (inkludert akvakulturanlegg). Det må stilles krav til entreprenører og annen relevant virksomhet om vask og desinfeksjon av anleggsmaskiner og annet utstyr før det kan benyttes i og nært vassdrag.

Bestemmelsene må inneholde krav om at Mattilsynet må kontaktes når det skal gjennomføres endringer i vassdrag som rivning av dammer, etablering av dammer, etablering av fisketrapper m.m., samt anleggsvirksomhet som berører vassdrag.

Med hilsen

Ingrid Elisabeth Bjerke-Matsson
Avdelingssjef

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Kopi til
STATSFORVALTEREN I INNLANDET Postboks 987 2604 LILLEHAMMER

TOLGA KOMMUNE
Brugata 38
2540 TOLGA

Saksbehandler Eli Grete Nisja

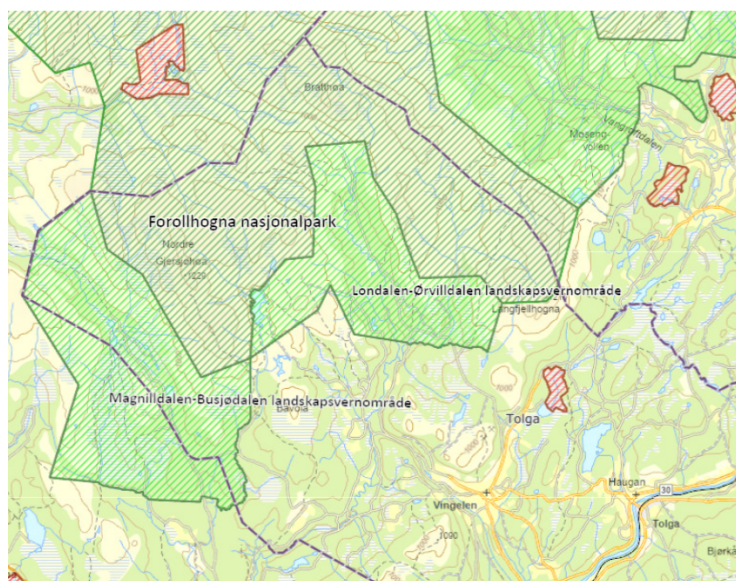
Vår ref. 2022/9773-0 432.3

Deres ref. 21/1241-7 Dato 31.10.2022

Innspill til planprogrammet for revisjon av kommuneplanens arealdel for Tolga kommune

Vi viser til oversendelse av forslag til planprogram for revisjon av kommuneplanens areadel for Tolga kommune, mottatt 4. oktober 2022.

Tolga kommune er berørt av Forollhogna nasjonalpark, Londalen-Ørvilldalen landskapsvernområde og Magnildalen-Busjødalen landskapsvernområde, jf. kartutsnittet som viser verneområdene, og se ellers Naturbase.

[Verneområdene i Forollhogna](#) ble opprettet i 2001 hvor hvert enkelt verneområde fikk egne spesifikke forskrifter med bestemmelser, og hvor nasjonalparkstyret for Forollhogna er forvaltningsmyndighet for disse verneområdene. Det utarbeidet egne forvaltningsplaner for det enkelte verneområdet som gir nærmere beskrivelse av vernebestemmelsene og til dels retningslinjer for ulike tiltak. Til orientering er vi i oppstart av revisjon av forvaltningsplanene, men dagens forvaltningsplaner er like fullt

ut gjeldene til nye forvaltningsplaner er godkjente. I forbindelse med revisjon av forvaltningsplanene vil det blir utarbeidet saksbehandlingsrutiner, og her vil kommunene bli inviterte med i arbeidet.

Verneområdene i Forollhogna bør gis *arealformål* for arealbruk i kommende arealplan, og ikke fortsette å fremstå uten arealformål som i gjeldene arealplan. I tillegg må verneområdene fortsatt vises i arealplankartet som *hensynssone* «sone med båndlegging etter lov om naturmangfold» (H720). Selv om nasjonalparkstyret er forvaltningsmyndighet etter verneforskriftene for verneområdene, er Tolga kommune plan- og bygningsmyndighet for arealene innenfor verneområdene. Søknader om tiltak og aktivitet må behandles etter verneforskriftene i tillegg til behandling etter plan- og bygningslov, eller andre aktuelle særlover dersom det gis tillatelser fra verneforskrift. Vårt innspill til planprogrammet er derfor at det må synliggjøres at verneområdene i Forollhogna også må vises med *arealformål* i tillegg til at områdene er båndlagte sone i den reviderte arealdelen til kommuneplanen.

Vi vil også minne om at det er laget en egen [byggeskikksveileder](#) for seterbebyggelsen innenfor verneområdene i Forollhogna, som vi oppfordrer til bruk. Byggeskikksveilederen er ved tidligere anledning oversendt kommunen.

Det kommer imidlertid ikke tydelig fram for hvilken tidsperiode den reviderte kommuneplanen skal gjelde for, og foreslår derfor at planprogrammet tydeliggjør tidsperioden for kommende kommuneplan.

Dette innspillet er gitt administrativt da det ikke har vært møte i nasjonalparkstyret for Forollhogna i løpet av høringsperioden. Vi ønsker å kunne gi høringsuttalelse til selve arealdelen med beskrivelser, retningslinjer og bestemmelser får den tid kommer, og ber om at nasjonalparkstyret settes på adresselisten slik at vi får saken direkte.

Dette høringsinnspillet blir referert nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Statsforvalteren i Innlandet

Postboks 987

2604

LILLEHAMMER

Dato: 01.11.22

Høringsinnspill for Planprogram for kommuneplanens arealdel ihht. vedtak i Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne Tolga, den 24. oktober 2022.

RPF Tolga understreker at «Universell utforming» skal ivaretas i alt pågående planarbeid, og at det er viktig at dette kommer tydelig frem som et prinsipp ved rullering av planprogram for kommunens arealdel, ihht Plan- og bygningslovens formålsparagraf, §1-1.

«Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak. Det samme gjelder hensynet til barn og unges oppvekstvilkår og estetisk utforming av omgivelsene. For boliger skal prinsippet om universell utforming ivaretas gjennom krav til tilgjengelighet».

Det er viktig at elementene fra kapittel 2.2.4: «Regionale forutsetninger og mål» og avsnittet «Det inkluderende innlandet» i høringsutkastet, tas med i det kommunale perspektivet.

Mvh.

Kjell Dalløkken
Leder RPF Tolga

Fra: Anne Hilde Rønes <ahr@statskog.no>
Sendt: mandag 31. oktober 2022 12:54
Til: Postmottak Tolga
Kopi: tolga@fjellstyrene.no; karl martin jordet (kasi-mart@hotmail.com)
Emne: Planprogram kommuneplanens arealdel 2022

9

Hei!

Viser til brev 20.9.2022 vedrørende høring og offentlig ettersyn av planprogram for kommuneplanens arealdel, høringsfrist 1.11.2022.

Vi har lest igjennom forslaget, og har i utgangspunktet ingen merknader/innspill.

Det ser imidlertid ikke ut til at verken Tolga fjellstyre eller Holøy-Øversjødal Allmenning står på adresselista. Vi ber derfor om at de tas med i den videre prosessen, og gis anledning til å uttale seg.

Kopi av denne e-posten sendes fjellstyret og allmenningsstyret til orientering.

Med vennlig hilsen

Anne Hilde Rønes
eiendomskonsulent | 414 48 575

Tolga kommune,
Brugata 38
2540 Tolga

postmottak@tolga.kommune.no

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET
HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD
2322 RIDABU
TLF: 62 55 53 10
EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO
NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

Høringsuttalelse til planprogram for kommuneplanens arealdel for Tolga kommune

Jordvernalliansen i Innlandet er dannet av en rekke organisasjoner innen landbruk, miljø og fagbevegelse, og arbeider for bevaring av dyrket mark og matjord, og mot en stadig forverring av norsk sjølforsyningsgrad og matsikkerhet. Alliansen består blant annet av LO Innlandet, Naturvernforbundet, Bondelaget, Natur og Ungdom, Bonde- og Småbrukarlaget, Kokkenes Mesterlaug og Bygdeungdomslaget.

I Norge er kun 3 prosent av landarealet dyrket mark. Dermed er det nok av andre arealer å bygge på i Norge. Det tar minst 1000 år å danne et ti centimeters lag med matjord. Matjord er dermed i praksis en ikke-fornybar ressurs. Den gode matjorda danner grunnlag for jordbruket som vi har i dag. Nydyrking på dårligere arealer vil ikke gi samme grunnlag for matproduksjon. Med en voksende befolkning må vi både ivareta den gode matjorda vi har, og i tillegg drive aktiv nydyrking.

Stortinget strammet i juni 2021 inn det nasjonale jordvernmålet. Maksimalt 3000 dekar dyrket mark skal nå omdisponeres årlig, mens målet tidligere lå på maksimalt 4000 dekar. Omdisponeringen skal dermed ned med en firedel. Kommunene har en sentral rolle i oppfølgingen av strategien. Denne kraftige innstrammingen må få konsekvenser for all kommunal og regional arealplanlegging, samt for overordnede kommunale og regionale planverk.

Dette fordrer en klar endring av praksis, noe regjeringen også har gitt kommunene tydelige meldinger om:

- Regjeringen ga i brev til alle landets kommuner 8. januar 2021 klar beskjed om å vektlegge jordvern i arbeidet med å nå FNs bærekraftsmål.
- I felles brev fra Landbruks- og matdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet 23. mars i år oppfordret regjeringen alle landets kommuner til å vedta egne jordvernstrategier, og til å vedta egne nullvisjoner for omdisponering av dyrket mark.

Vi har gått gjennom Tolga kommunes høringsutkast til planprogram for kommuneplanens arealdel.

Det er positivt at Tolga kommune viser til FNs bærekraftsmål og at målene skal ligge til grunn for **planprogram for kommuneplanens arealdel**.

Vi savner imidlertid en egen arealstrategi og problematisering av omdisponering av dyrka mark i Tolga kommune. Vi ønsker derfor å oppfordre Tolga kommune til å lage en analyse av nåværende og framtidige problemstillinger og håndtering av disse. I tråd med regjeringens oppfordringer (jf ovenstående) ønsker vi videre å oppfordre Tolga kommune til å sette seg som mål at dyrka mark ikke blir omdisponert til andre formål.

For å tydeliggjøre dette mener vi Tolga kommune bør **innlemme en nullvisjon for omdisponering av dyrket mark i sin kommuneplan**. Dette er i tråd med oppfordringen fra regjeringen i brev av 23. mars i år (jf også side 1), der kommunene eksplisitt oppfordres til å vedta «*en nullvisjon, siden det er lite rom for nedbygging av dyrka jord i årene som kommer*» (sitat fra brevet).

I brevet fra regjeringen oppfordres kommunene også til å gå gjennom sine allerede vedtatte planer for å finne tidligere omdisponerte arealer som står urørt og som det er mulig å **tilbakeføre** til LNFR-område. I den grad dette ikke er gjort i **kommuneplanens arealdel**, anbefaler vi Tolga kommune om å gjøre en analyse av resterende arealer.

Mange kommuner har vedtatt offensive jordvernstrategier og andre plandokumenter. Tønsberg kommune er blant dem som har vedtatt en nullvisjon for omdisponering av dyrket mark og et mål om tilbakeføring, se side 6-7 her: <https://www.tonsberg.kommune.no/tjenester/naring-og-landbruk/landbruk/plan-for-vern-av-matjord/>

Avslutningsvis vil vi ønske lykke til i videre planarbeidet – med en sterk oppfordring til å vedta en nullvisjon for omdisponering, og med mål om fullt og helt å unngå å omdisponere dyrket mark i kommuneplanperioden.

Med vennlig hilsen arbeidsutvalget i Jordvernalliansen i Innlandet,

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Lars Opsal jr

Odd Erik Kokkin

Stephan Viehmann

Lars Arne Mjørland

Innlandet Bondelag

LO i Innlandet

Naturvernforbundet i Innlandet

Innlandet Bondelag

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

NATURVERNFORBUNDET – INNLANDET BONDELAG – INNLANDET NATUR OG UNGDOM – LO INNLANDET – KOKKENES MESTERLAUG HEDOPP
NORSK NÆRINGS- OG NYTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND – BONDE- OG SMÅBRUKARLAGET – BYGDEKVINNELAGET
INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED OG FRIHET AVDELING HEDMARK/OPPLAND – BYGDEUNGDOMSLAGET
NORGES MILJØVERNFORBUND REGION ØSTLANDET

Tolga Kommune

Brugata 38
2540 Tolga

Dato

27.03.2024

Høringsinnspill kommuneplanens arealdel Tolga Kommune

Hei

Vi takker for invitasjonen til å komme med innspill til kommuneplanens arealdel. NØK Fornybar ønsker å komme med innspill rundt fornybar energiproduksjon.

Utvalget av FN's bærekraftsmål i kommuneplanens arealdel kjenner vi oss veldig godt igjen i og det er gledelig gå se at Tolga fokuserer på disse.

NØK fornybar sitt mål er å bidra til en bærekraftig utvikling av fornybar energi ved å bruke naturressurser slik at de kan fornye seg og være tilgjengelig for fremtidige generasjoner. Bærekraften skal ligge til grunn for både naturmiljøet vi berører, økonomien i det vi gjør og samfunnet vi er en del av.

Kort fortalt ønsker NØK å bygge ut mer fornybar energi i regionen vår med så lavt fotavtrykk som mulig. Som resten av kommunene i regionen vår, er Tolga en kommune med store naturressurser og vi tror det er lurt at kommunen i kommende planperiode ser på hvilke områder i Tolga som kan, eller ikke skal, brukes til å utvikle fornybar energiproduksjon. Kommunen vil slik ha et godt grunnlag for å svare ut og eventuelt tilby tilgang på arealer til ren energi som kan være med på bevare klima, utvikle infrastruktur, øke bosettingen og ha en bærekraftig utvikling i kommunen.

Ser frem til videre samarbeid om energi.

Med vennlig hilsen

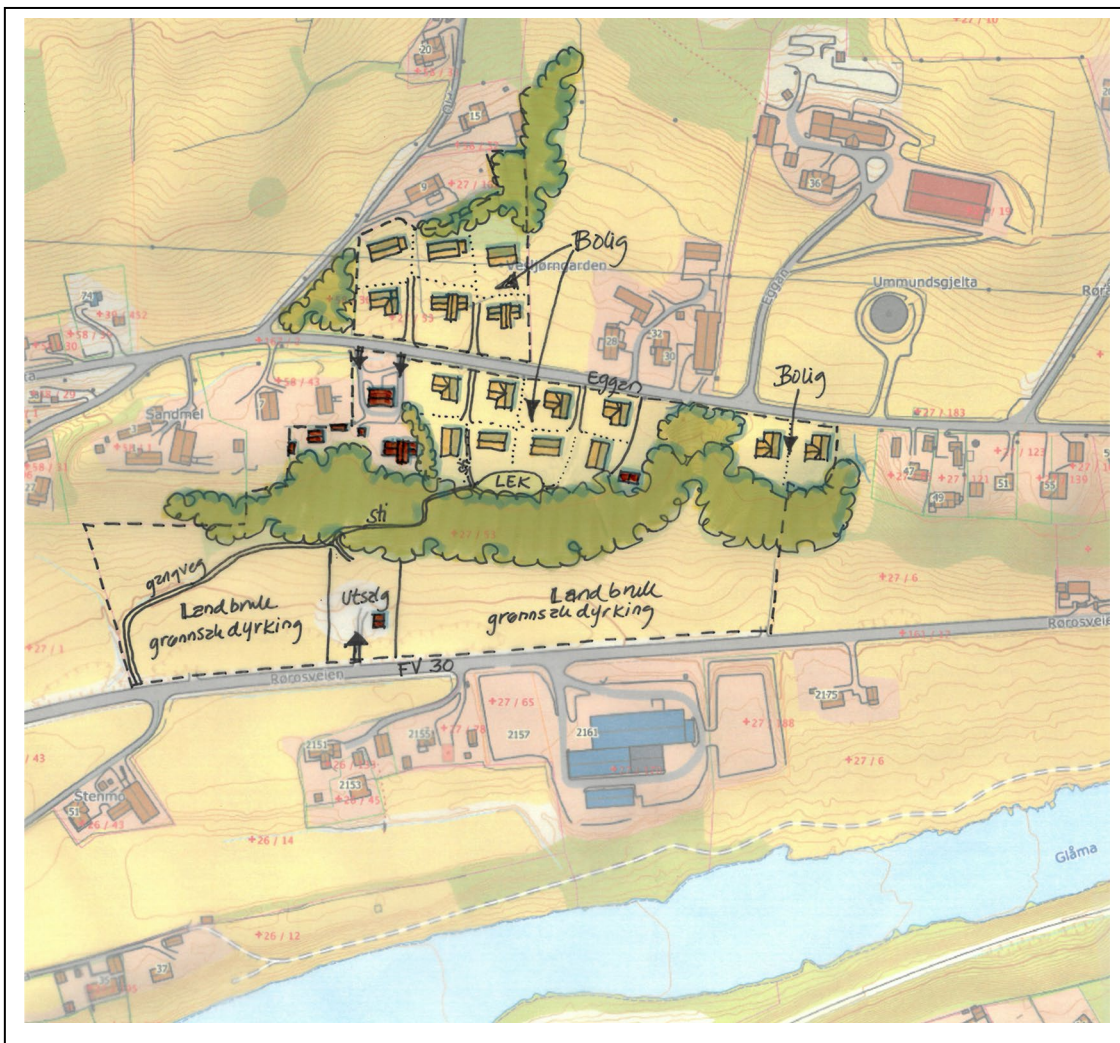
Cecilie Arnemo Åsmul

Daglig leder
Mobil: 97680620

Bolig- og nærmiljøutvikling, Eggen.

Innspill til rullering av kommuneplanens arealdel.

Utdrag fra illustrasjonsplan.

DOKUMENTINFORMASJON

Prosjektnummer: 41941
Filnavn: 210930_kommuneplaninnspill_bolig_Eggan
Dato: 28.10.2021
Oppdragsgiver: Arne Erik Karlsen og Inger Johanne Rise. Grunneiere.
Forfattere: Feste NordØst as
Prosjektleder: Petter Hermansen
Prosjektmedarbeider: Stine Ringnes
Arkivreferanse: 41941 – Innspill til revisjon av arealdel, Tolga

INNHALDSFORTEGNELSE

1.0	INNLEDNING	3
1.1	Bakgrunn for og formål med innspillet	3
1.2	Forslagsstiller	3
2.0	BESKRIVELSE AV OMRÅDET	4
2.1	Beliggenhet og avgrensning	4
2.2	Eiendomsforhold	6
2.3	Planstatus	6
3.0	PRESENTASJON AV INNSPILLET	7
3.1	Arealoversikt - innspill	7
3.2	Innhold – skisse	8
4.0	ENKEL AREALANALYSE	10
4.1	Naturverdier og biologisk mangfold	10
4.2	Flom- og skredfare	11
4.3	Landbruk	12
4.4	Vann- og avløp	13

Vedlegg nr 1 – Skisse / illustrasjonsplan, Feste Nordøst 16.08.2021.

1.0 INNLEDNING

1.1 Bakgrunn for og formål med innspillet

Bakgrunnen for innspillet er et ønske om å videreutvikle egen eiendom og omkringliggende nærmiljø, ved å legge til rette for økt boligutbygging med tilknyttede «parselhager» for grønnsaksdyrking.

Det er en intensjon at både nye og eksisterende boliger i nærområdet, samt andre interesserte på Tolga, kan få tilgang til egne parseller for grønnsaksdyrking på arealet med dyrket mark ned mot Fv.30. Gjennom dette kan det utvikles et bolig- og nærmiljø som gir noe større muligheter for sjølberging og bruk av lokale arealressurser enn hva som er vanlig i boligområder ellers.

Grønnsaksdyrkingen kan, utover å dekke husholdningenes behov, utvikles for småskala salg. Det kan legges til rette for salg og markedsføring av grønnsakene i området ved eksisterende løe / atkomst til landbruksområdet. Gjennom dette kan området også få en funksjon som «utstillingsvindu» mot de som passerer gjennom Tolga på Fv.30. Området kan dermed bidra til å styrke et omdømme knyttet til interesse for produksjon av lokal mat. Dette kan i neste omgang gi et positivt bidrag til Tolgas identitet og attraktivitet for bosetting.

Formålet med innspillet kan med bakgrunn i dette oppsummeres som følger:

- Å utvikle et bo- og nærmiljø som gir mulighet for småskala grønnsaksproduksjon, sjølberging og lokal mat.
- Å øke variasjonsbredden i det totale tilbudet av tomter og boliger i tettstedet Tolga.
- Å styrke Tolgas identitet og attraktivitet for bosetting.

1.2 Forslagsstiller

Forslagsstiller er grunneierne Arne Erik Karlsen og Inger Johanne Rise.

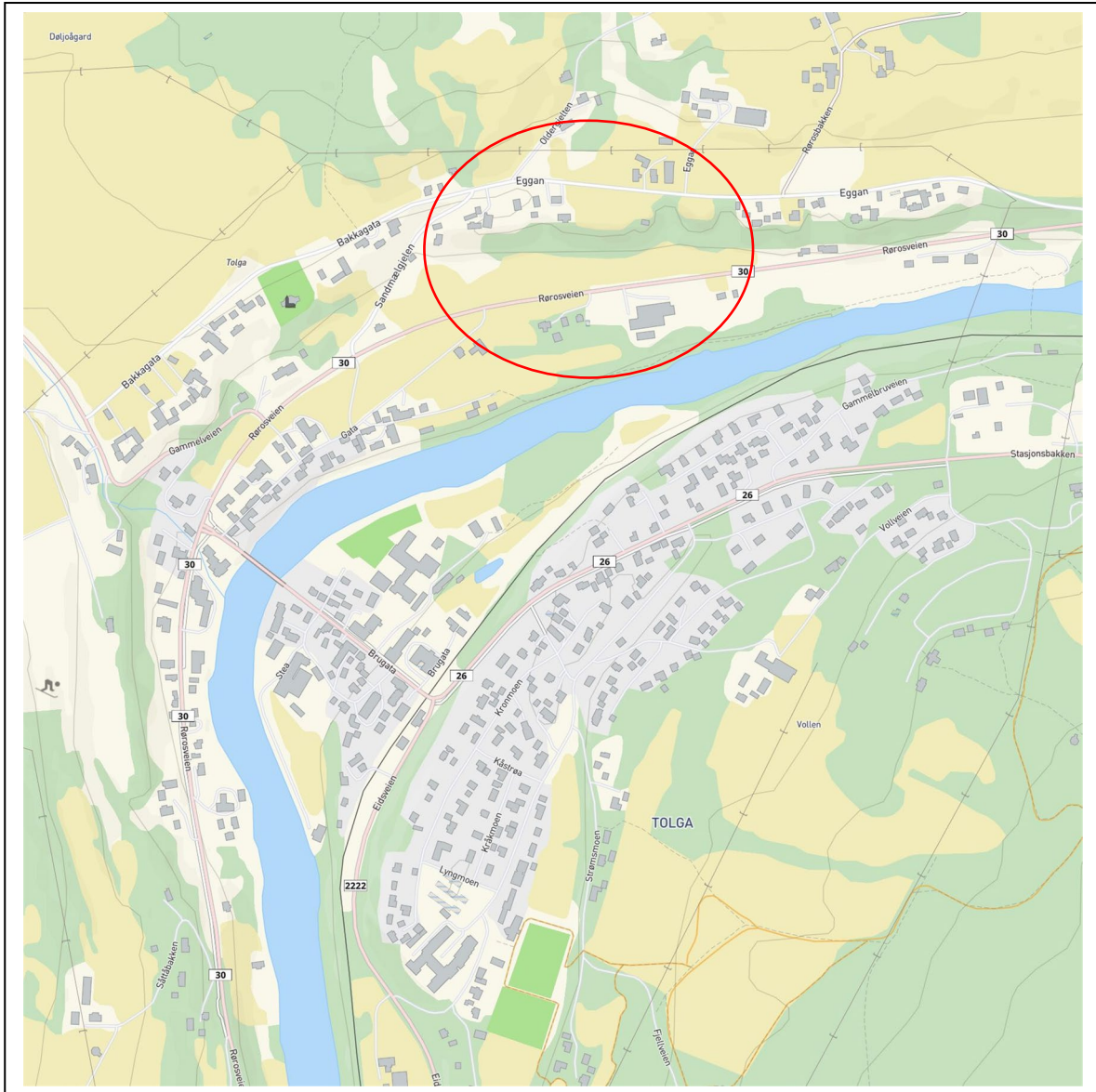
Adresse: Eggan 13, 2540 TOLGA.

E-post: arne.karlsen@akas.no

2.0 BESKRIVELSE AV OMRÅDET

2.1 Beliggenhet og avgrensning

Området omfattet av innspillet ligger 1,5 km i gangavstand fra Tolga sentrum med grunnskole / barnehage / kulturhus, dagligvarebutikk og jernbanestasjon.

Figur nr. 2.1: Arealinnspillets beliggenhet i forhold til sentrum i tettstedet Tolga.

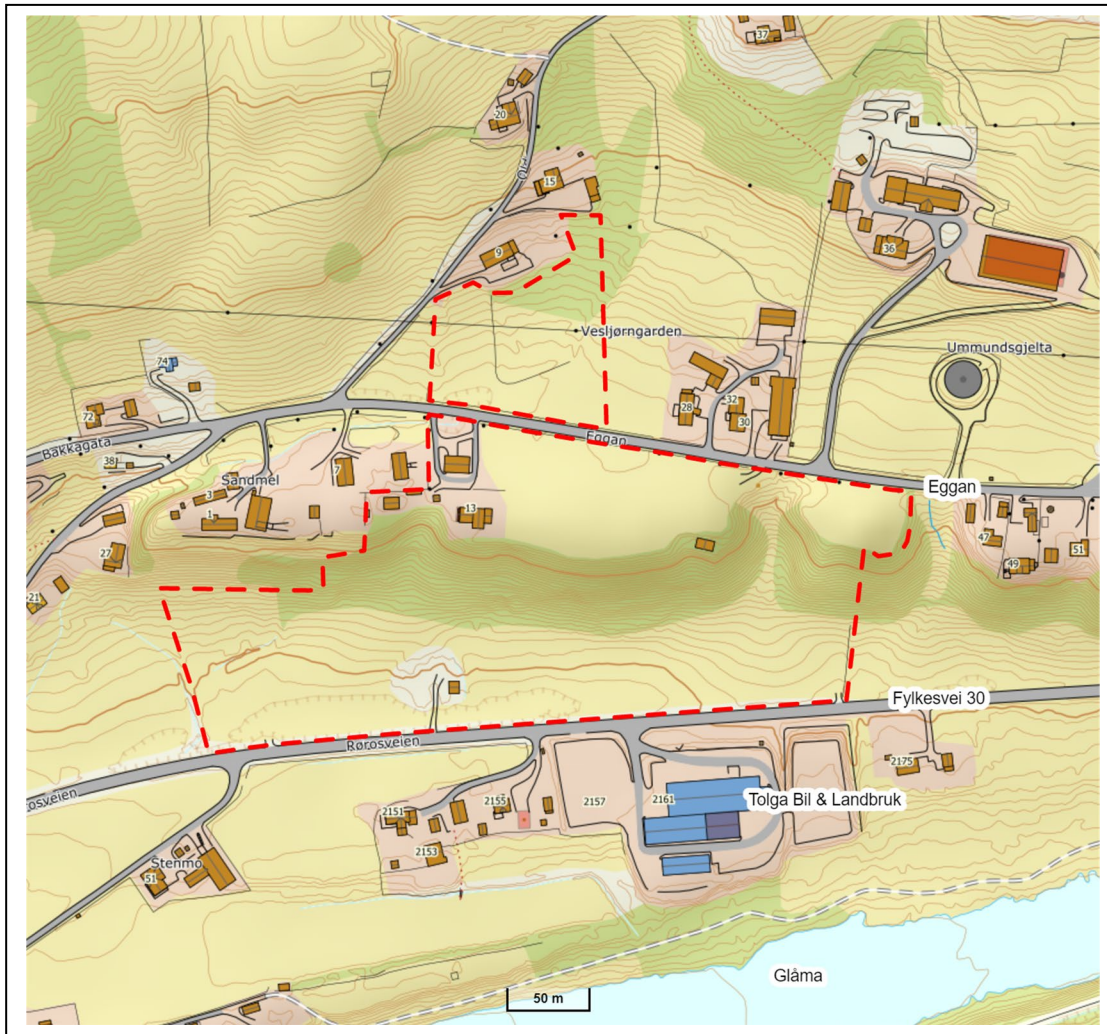
Avstanden til ski- og hoppanlegget i Hamran, samt sentrumsfunksjoner på vestsiden av Glåma (bensinstasjons, café, vertshus), er også i underkant av 1,5 km. Avstanden til fotballanlegget / klubbhus på østsiden av Glåma er på om lag 2,4 km.

Arealet omfattet av innspillet ligger sentralt i forhold til ulike sentrums- og servicefunksjoner på Tolga.

Arealet omfattet av innspillet er på i alt 57 daa, og ligger mellom Fv.30 i syd og den kommunale vegen Eggan i nord. Dette med unntak av en parsell på drøyt 8 daa nord for Eggan. Terrenget har relativ sterk stigning fra Fv.30 og opp mot Eggan, spesielt i den bratte «egga» midt mellom fylkesvegen og den kommunale vegen.

Arealbruksinnspillet omfatter tre hovedkategorier når det gjelder arealbruk:

- Boliger på de flatere partiene med dyrket mark på hver side av den kommunale vegen Eggan.
- Grøntområde / friområde i den bratte «egga» midt i området.
- Landbruksområde for grønnsaksproduksjon / parselhager på dyrket mark ned mot Fv.30.

Figur nr. 2.2: Overordnet avgrensning og beliggenhet i forhold til Fv.30, den kommunale veien «Eggan» og Glåma.

2.2 Eiendomsforhold

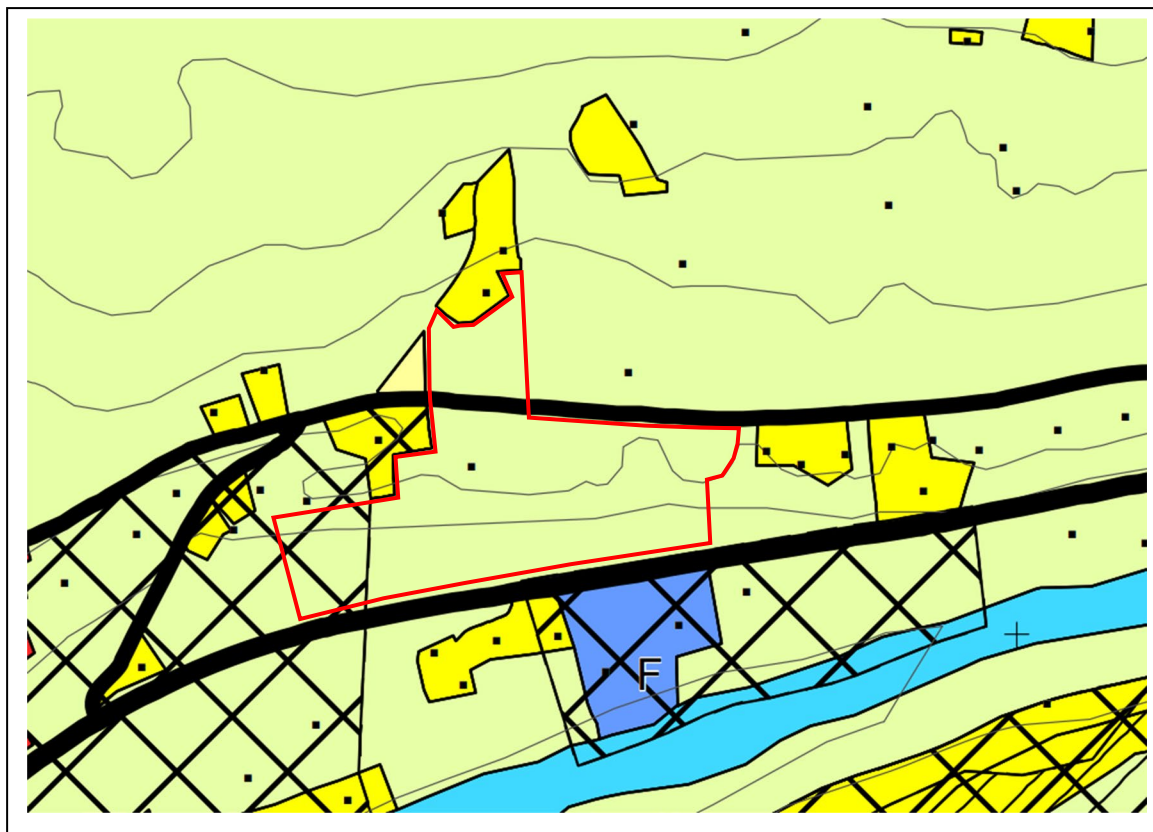
Innspillet omfatter deler av landbrukseiendommen gnr.27, bnr.53. Til landbrukseiendommen hører også med tre andre matrikelnummer. Landbrukseiendommen består av i alt 16 teiger. Eiendommens arealressurser framgår av figur nr.2.3, der tallene er hentet fra www.gardskart.nibio.no

Arealtype	Daa
Fulldyrka jord	36,6 daa
Innmarksbeite	18,8 daa
Produktiv skog	701,5 daa
Annet markslag (impediment)	762,3 daa
Bebygd	18,8 daa
SUM	1537,9 daa

Figur nr. 2.3: Arealoversikt, landbrukseiendommen gnr27, bnr.53.

2.3 Planstatus

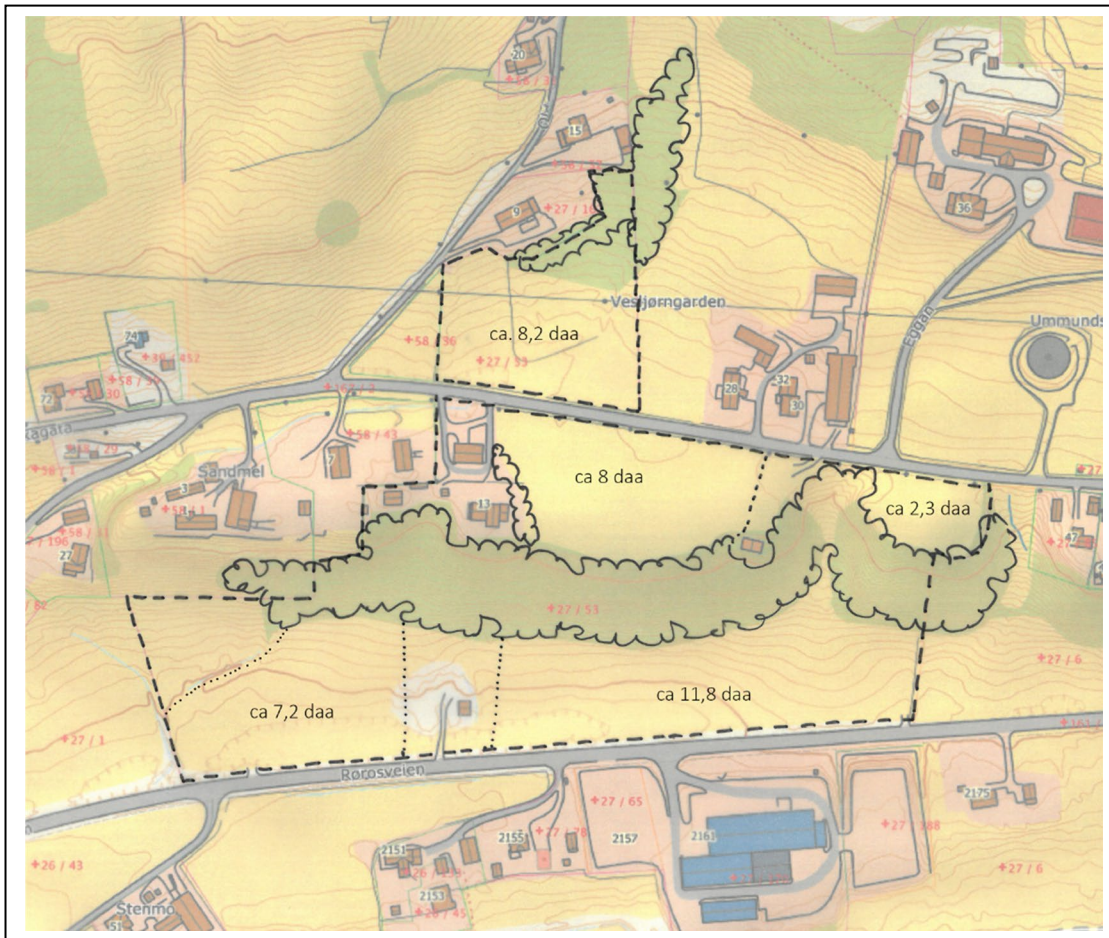
Gjeldende arealplan for området omfattet av innspillet er kommunedelplan for Tolga sentrum, vedtatt 27.11.2008. Området omfattet av innspillet er avsatt som LNF-område. I denne arealkategorien er kun tradisjonell landbruksdrift tillat.

Figur nr. 2.4: Utdrag fra plankart, kommunedelplan for Tolga sentrum (2008). Arealet omfattet av innspillet er vist med rød strek.

3.0 PRESENTASJON AV INNSPILLET

3.1 Arealoversikt - innspill

Figur nr. 3.1: Arealoversikt, innspill. Skisse FNØ 16.08.2021.

Innspillet innebærer at 8,2 daa på nordsiden av Eggan og 10,3 daa på sørsiden av Eggan, til sammen 18,5 daa, avsettes som byggeområde for boligformål i revidert kommunedelplan.

Øvrige arealer, dvs. den bratte egga midt i området og parsellen i sør med dyrket mark opprettholdes som LNFR-areal.

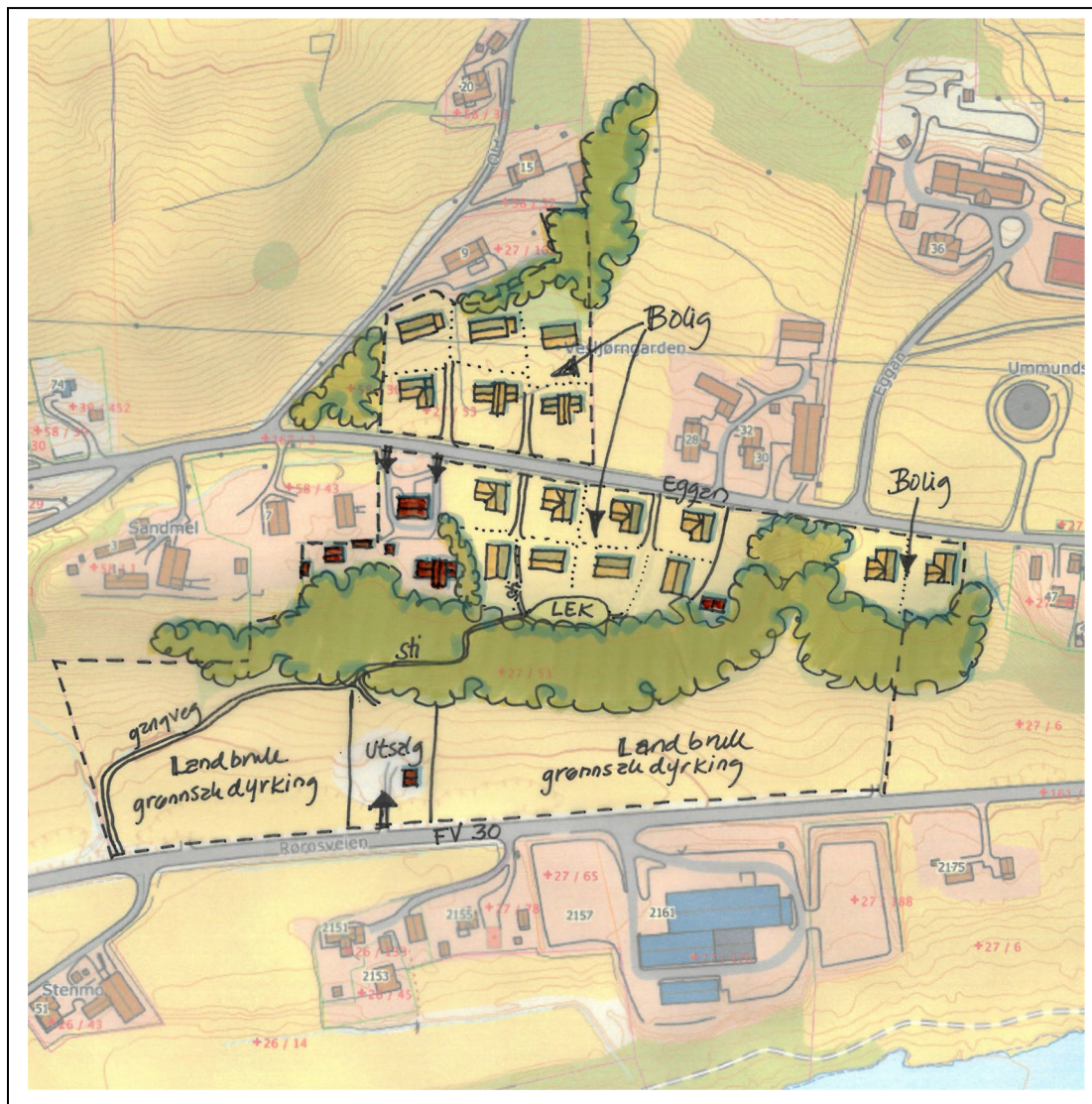
Område for salgsvirksomhet ved dagens løe forutsettes å falle inn under definisjonen av LNFR-formålet, da området kun skal benyttes til salg, ev. lagring av grønnsaker produsert på området.

3.2 Innhold – skisse / illustrasjonsplan

Innholdet i skissa kan beskrives som følger:

Boligtomter:

- Ut fra beliggenhet og bebyggelsesstruktur i området, er det som utgangspunkt foreslått kun tomter for frittliggende eneboliger, med størrelse fra ett mål og oppover. Det kan gis anledning til å etablere tomannsbolig eller utleieleilighet på tomten gjennom reguleringsbestemmelser, dersom noen framtidige etablerere skulle ønske å bygge på en slik måte.
- Det forutsettes bygninger i maksimalt 2 etasjers høyde. Dette innebærer samme maksimale bygningshøyde som for eksisterende bebyggelse, hvilket vil være uproblematisk med tanke på synlighet og eksponering.
- Boligområdet på nordsiden av Eggan (8,2 daa) disponeres til 6 tomter, alle med atkomst fra Eggan. Gjennomsnittlig tomtestørrelse 1,37 daa.

Figur nr. 3.2: Innspill. Skisse / illustrasjonsplan FNØ 16.08.2021.

- Det vestre boligområdet på sørsiden av Eggan (8 daa) disponeres til 8 tomter, alle med atkomst fra Eggan. Gjennomsnittlig tomtestørrelse 1 daa.
- Det østre boligområdet på sørsiden av Eggan (2,3 daa) disponeres til 2 tomter, begge med atkomst fra Eggan. Gjennomsnittlig tomtestørrelse 1,15 daa.

Lek og nærrekreasjon:

- Det legges opp til nærlekeplass lengst sør og ytterst på de flate boligområdene, slik at lekeplassen ligger i direkte tilknytning til den bratte egga sør for boligområdet.
- Det etableres sti-forbindelse(r) fra lekeplassen, gjennom egga, og ned til området for grønnsaksproduksjon. Egga for øvrig tilrettelegges på en skånsom måte med stier og sittebenker, som allment tilgjengelig nærrekreasjonsområde. Gamle steinmurer og stitrasèer synliggjøres / tilbakeføres. Løe nordøst i egga bevares og synliggjøres.
- Lekeplassen vil med dette få en sentral beliggenhet ved stiforbindelse gjennom egga. Denne plasseringen vil være positiv med tanke på å skape kontakt / samspill mellom boligområdene og landbruks- og grøntområdene i sør.
- Selve egga vil også ha en selvstendig og viktig funksjon som lekeområde / «100-metersskog» for større barn.

Landbruk:

- Dagens dyrket mark mot Fv.30 (19daa) opprettholdes som LNFR-område med tanke på at arealet kan benyttes til småskala produksjon av grønnsaker, for eget hushold og / eller salg. Nye eller tidligere benyttede grønnsakssorter som er tilpasset det kalde klimaet i Nord-Østerdalen kan gjerne forsøkes på området.
- Det kan også i noen grad etableres små «kjøkkenhager» i den bratte egga opp mot boligområdet. Det finnes her spor etter små åkerlapper, på «terrenghyller», hvor det tidligere har vært dyrket potet.
- Området ved løe utvikles for salgsvirksomhet og lager for grønnsaker og eventuelle andre landbruksprodukter produsert på området. Det kan være aktuelt å etablere drivhus i tilknytning til løe / lager / salgsvirksomhet.

4.0 ENKEL AREALANALYSE

4.1 Naturverdier og biologisk mangfold

Med bakgrunn i eksisterende kunnskap og registreringer i www.naturbase.no og www.artskart.no finnes det ingen særskilt sårbare naturverdier i selve innspillsområdet. Nærmeste område med registrerte naturverdier er en lokalitet med naturbeitemark nordvest for innspillet. Lokaliteten er registrert som viktig naturtype etter DN-håndbok nr.13, i forbindelse med naturtypekartlegging for Tolga kommune i 2011 – 2012. Lokaliteten er gitt midterste verdiklassifisering, dvs. viktig (B).

Figur nr. 4.1: Utsnitt fra naturbase viser en viktig naturtypelokalitet – naturbeitemark nordvest for området omfattet av innspillet. Det er ikke registrert noen naturverdier i selve innspillsområdet.

Lokaliteten består opprinnelig av gammel slåttemark, som ble brukt til beite da området ble registrert. Perioden uten slått har vært så lang at den opprinnelige slåttemarksfloraen ikke lenger var intakt, og området ble derfor klassifisert som naturbeitemark. At området ikke var gjødslet, samt at det ble beitet med storfe, var i 2011 registrert som viktige forvaltningsstrategier for området.

Innspillet vil ikke påvirke naturverdiene i den registrerte naturbeitemarka.

4.2 Flom- og skredfare

Selve innspillsområdet er hverken utsatt for flom eller skred, jf. aktsomhetskart fra NVE. Det er imidlertid registrert et potensielt område for jordskred lenger øst i den bratte egga, jf. nve`s aktsomhetskart for jord- og flomskred (fig.4.2).

NVE`s aktsomhetskart for jord- og flomskred er et nasjonalt datasett som på oversiktsnivå viser hvilke arealer som kan være utsatt for skredfare. Detaljeringsgraden på aktsomhetskart for jord- og flomskred er tilpasset kommuneplannivået (kartmålestokk M=1:50.000), der det er ment å være et første vurderingsgrunnlag i konsekvensutredninger tilknyttet kommuneplanen, for å identifisere og fastsette aktsomhetsområder nærmere.

Figur nr. 4.2: Utdrag fra NVE sin kartløsning (www.nve.no), som viser aktsomhetsområde for jord- og flomskred. Oransje farge indikerer at aktsomhetsområdet her gjelder jordskred.

Aktsomhetskartet er utarbeidet gjennom en teoretisk modell der både helningsgrad (høydetata), løsmasser og hydrologi er parametere. Jf. NGU-rapport nr. 2014.019. «Aktsomhetskart jord- og flomskred: Metodeutvikling og landsdekkende modellering».

At partier lenger øst i egga er omfattet av aktsomhetskart for jord- og flomskred indikerer at man bør ha en årvåkenhet for eventuell jordskredfare også i innspillsområdet. Det er viktig å unngå tiltak som kan medføre økt skredfare. Dette kan være mindre terrenginngrep i egga, fjerning eller svekking av vegetasjon som binder egga, samt uheldig kanalisering av overvann.

4.3 Landbruk

Boligområdet nord for den kommunale vegen Eggan (ca. 8,2 daa) består dels av fulldyrket mark (4,5 daa), dels av innmarksbeite (2,1 daa) og dels av skog (1,6 daa). Områdene sør for Eggan (til sammen ca. 10,3 daa) består utelukkende av fulldyrket mark.

Figur nr. 4.3:
Utdrag fra
www.nibio.no sin
kartløsning
«kilden», som
viser arealtyper
innenfor
innspillsområdet;
Fulldyrket mark,
innmarksbeite
og skog.

Innspillet medfører at 18,5 daa landbruksareal foreslås lagt ut som framtidig boligområde i revidert arealdel. Dette arealet består i dag av følgende arealtyper:

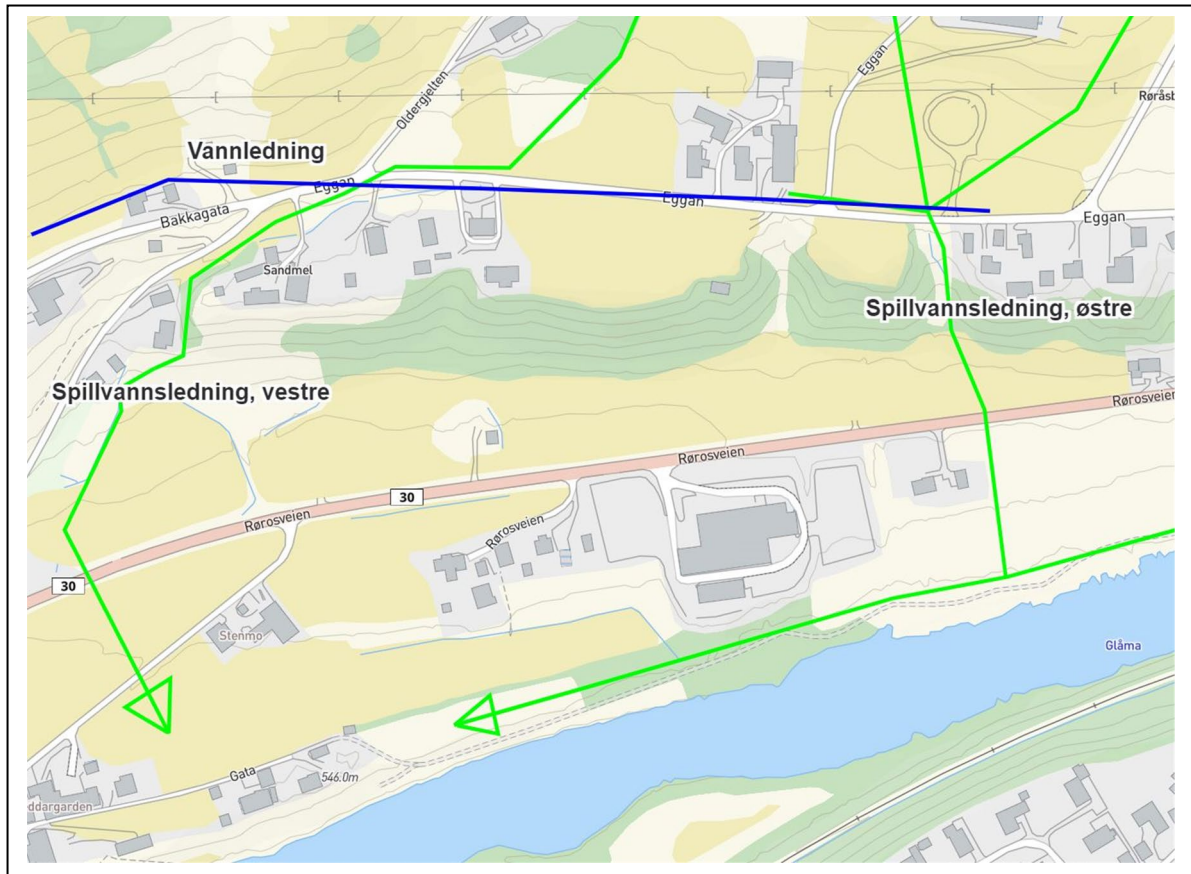
Arealtype	Daa
Fulldyrka jord	14,8 daa
Innmarksbeite	2,1 daa
Skog	1,6 daa
SUM	18,5 daa

Figur nr. 4.4: Arealoversikt, landbruksareal som foreslås omdisponert til boligområde.

Innspillet medfører at landbruksmessige driftshensyn knyttet til arealene som foreslås omdisponert må veies opp mot de muligheter innspillet kan gi for økt bredde i det totale tilbudet av tomter på Tolga, nærmiljøutvikling og økt bosetting.

4.4 Vann- og avløp

Det finnes kommunalt VA-nett i området. Spillvannsledningene har tilstrekkelig kapasitet. Eventuell kapasitetsforsterkning for de sist etablerte boligene når det gjelder vannforsyning må vurderes nærmere. Det forutsettes på bakgrunn av dette at boligområdene kan knyttes til kommunalt VA-nett.

Figur nr. 4.5: Skisse for kommunale VA-ledninger (FNØ), med grunnlag i utsnitt fra kommunens VA-kart.

Det ligger en 160 mm vannledning langs den kommunale veien Eggen. Det forutsettes at denne kan forsyne de foreslåtte boligområdene i alle fall i første del av utbyggingen. Tar man i betraktning også den vedtatte boligutbyggingen på Hamran, er det en viss fare for at den totale forsyningskapasiteten vest og nord for Glåma blir utfordret, og derfor etter hvert må forsterkes.

Delen av boligområdet på nordsiden av Eggen kobles på den vestre spillvannsledningen som går ned langs Sandmælgjelen.

På grunn av at boligområdene på sørsiden av Eggen ligger noe lavere enn veien, kan det bli en utfordring å få fall til den østre spillvannsledningen vist i fig. 4.5. Alternativet dersom fallet viser seg å være for lite er enten pumpeledning, eller å gå ned egga med ny selvfalls-ledning som kobles på den østre ledningen i kum like nord for Fv.30.

Fra: Arne Karlsen <arne.karlsen@akas.no>

Sendt: 19.09.2023 15:24:00

Til: Postmottak Tolga <postmottak@tolga.kommune.no>

Kopi: Anja Ryen <aor@feste.no>

Emne: Tillegg innspill revisjon kommuneplanens arealdel

You don't often get email from arne.karlsen@akas.no. [Learn why this is important](#)

Hei!

Positivt orienteringsmøte for oss som ikke er godt inne i kommunale planer og prosesser. Kommunen og Feste oppfordret til å ettersende nye innspill og eventuelle tillegg til allerede innsendte innspill. Vi har tidligere, med bistand fra Feste, levert innspill datert 06.10.2021 *Innspill til rullering av kommuneplanens arealdel* som også følger som vedlegg til denne e-posten. I dette tillegget supplerer vi med tanker og ideer samt noe dokumentasjon og bilder.

Tema regulering sentrumsnære tomteområder hvor det åpnes for innslag av fritidsboliger ble berørt i møtet. Vårt inntrykk har vært at dette generelt ikke har vært ønskelig fra kommunene, med henvisning til kommunens inntekter og dimensjonering av kommunale tjenester mm. Fra politisk hold ble det i møte lansert tanker hvor målet med utbygging primært bør være å trekke til oss folk. Hvis kommunen som regulerende myndighet ser det hensiktsmessig med kombinasjon bolig/fritidsbolig i sentrumsnære tomteområder er vi åpne for å drøfte dette hvis relevant for vårt innspill.

For del av innspillet knyttet til grønnsaksproduksjon har vi også tanker/ideer i et noe lengere tidsperspektiv, avhengig av respons og muligheter som eventuell oppstart/etablering av prosjektet vil kunne åpne for. Vi ser for oss et senter/fagmiljø ikke bare for Tolga, men for Nord-Østerdalen/Rørros-regionen. Stikkord i denne sammenheng:

- Tiltak som kan bidra til å opprettholde mangfoldet av norske kulturplanter som i dag er truet, lite utbredt eller ikke lenger inngår i kommersielt bruk. Vårt fokus vil være rettet mot plantemateriale tilpasset lokale forhold og som historisk har vært i bruk i Nord-Østerdalen/Rørros-traktene. Nærliggende her å se til Verdensarven/Cirkumferensen og planter av lokal kulturhistorisk betydning. Brosjyre *Plantearven – en del av vårt biologiske mangfold* er vedlagt denne e-posten.
- Dyrkingsmetoder – søke kontakt med aktuelle fagmiljø lokalt/nasjonalt for på sikt å tilføre regionen ny kompetanse, bygge/forsterke fagmiljø innen plantedyrking. Det ligger til rette for praktisk og teoretisk rettet kursvirksomhet med lokale for mindre grupper i Gammelskolen og større grupper i vårt nye kulturhus.
- Grønnsaksproduksjon knyttes primært til nedre jordet og delen opp mot egga. Men også egga er egnet til grønnsaker, poteter, bær. Historisk har det vært potetåker i egga hvor brukere på Haugan fant jordsmonn og klima godt tilpasset potetdyrking. Vi er i starten på ta opp igjen disse potetlandene. I egga og på jordene kan det med enkle midler også legges til rette for turstier, sittebenker, tilrettelagte aktiviteter som stimulerer sansene (sansehage for fri bruk, som tiltak innen omsorgstjenestene mm) – målet er en plass i naturen for å glede sansene, skape en avslappende opplevelse gjennom ideer som formidler velvære, et friminutt for rekreasjon, ro, refleksjon. Danmark er langt fremme med ulike sansehager, både offentlige og tilknyttet institusjoner. På Tolga kan det med fordel være i samarbeid med kommune, kommunale institusjoner i egen kommune og gjerne nabokommunene.

- Vi har per i dag ikke personlig kunnskap på alle aktuelle områder, men familiemedlemmer søker kursing og kontakt med andre miljø som kan åpne for og/eller avklare hvilke spor som er aktuell å følge videre. Økologisk hage, permakultur er tema som følges opp. Vi henter også kunnskap fra miljø utenfor regionen som vi har relasjon til og som i 10-15 år har vært aktive i småskala grønnsaksproduksjon.

Foruten gammelt potetland i egga er der flere rester av stenmurer som fortsatt er intakt. Den gamle løa på øvre jordet ble restaurert for en del år siden med nytt tak, nyt lemklopp/gulv i andre etasje, nytt gulv i begge høylaene. Stenmur for lemklopp er også restaurert. Løa kan tidfestes til jordskiftet i 1925 og er bygd opp av en utmarksløe (vestre del) og tømmerkasse fra gardstunet på Fredriksgård i gata (østre del). Løa og stenmurene vil inngå i det kulturlandskapet som ønsket bevart som del av prosjektet. Et lite utvalg bilder av mur og løe vedlegges.

Forut for innspillet til kommunen er det tatt jordprøver på øvre jordet og nede ved riksveien. Jordprøvene er forelagt Norsk Landbruksrådgivning som var på befaring sammen med undertegnede den 14.10.2021. Etter at flyfoto er tatt er det gjennomført tynningshogst i ca. halve eggas lengde. Vi er bevisst avventende med siste halvdel hvor inngrep ønskes tilpasset de planer som skisseres i innspillet og i teksten over. Konklusjon til Norsk Landbruksrådgivning er gammel kulturjord med relativt høyt moldinnhold, også på øverste del – mot egga. Med normal gjødsling, til de ulike plantenes behov, vil det være mulig å dyrke det meste, innenfor det vekstsesongen i Nord-Østerdalen tillater. Rapporten fra Norsk Landbruksrådgivning følger som vedlegg til e-posten.

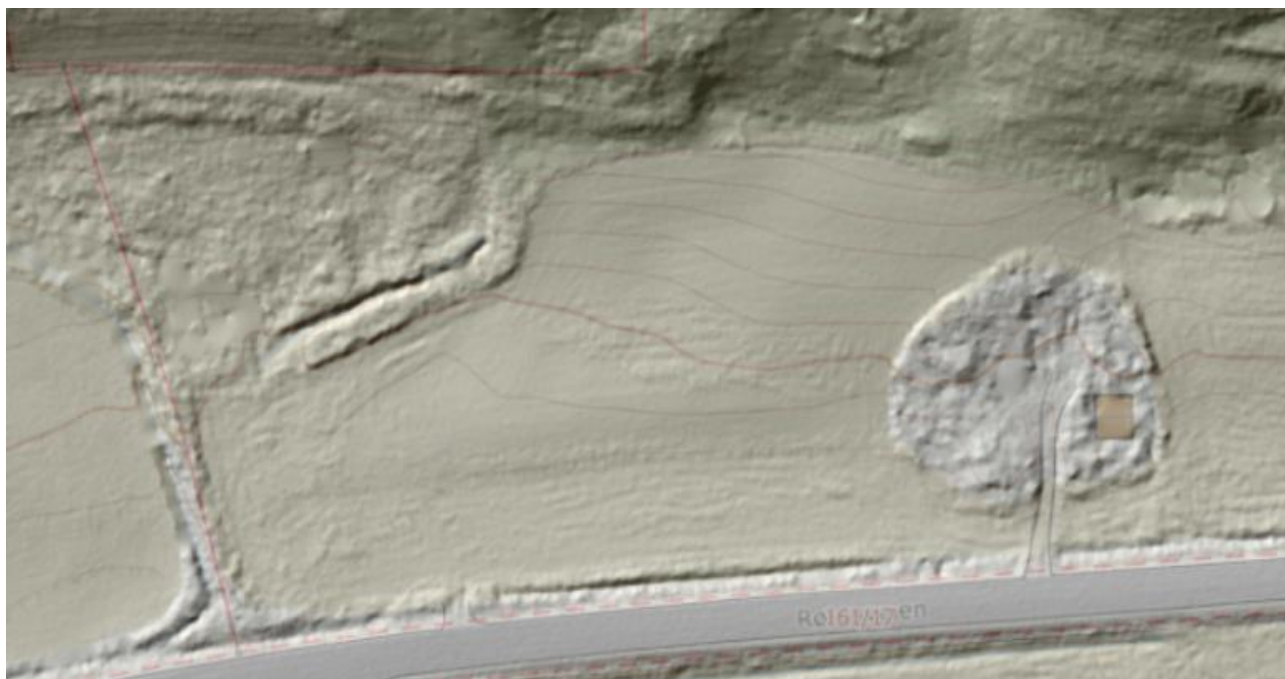
Med hilsen
Arne Karlsen
2540 Tolga

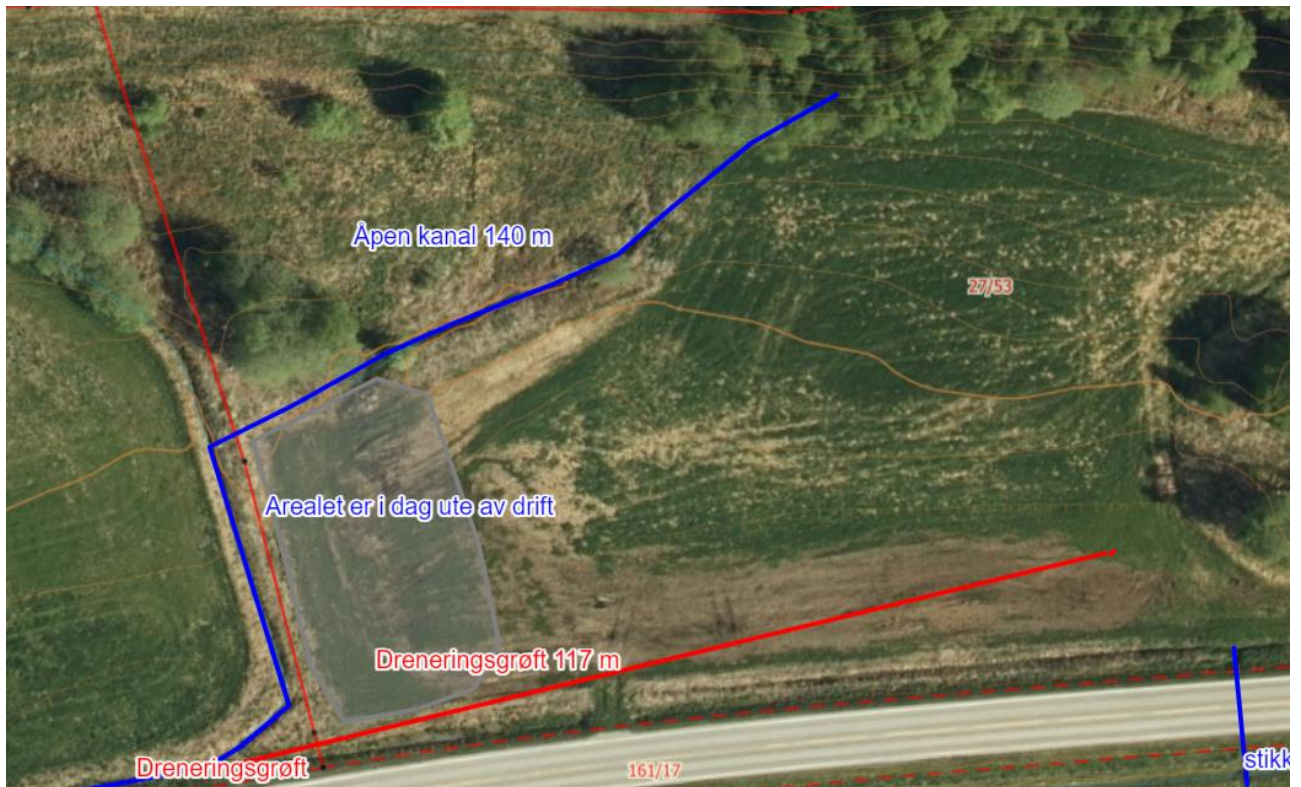
Skilte		Jordanalyseresultater						Føringens virkning				
Nr	Navn	År	Jord- art	Mold- innh.	Leir- innh.	pH	P-AI	K-AI	Mg-AI	Ca-AI	P status	Org.N
1	VED HUSA 1 15,0 daa Beregnet Nye verdier	2013 2020	8	3	2	5,7 5,9	10	4 7	—	10	120	-0,3 0,4
2	VED RIKSVEIEN, 15,0 daa Beregnet Nye verdier	2013 2020	8	3	2	6,3 6,0	13	4 7	—	13	320	-0,4 0,5
3	VED RIKSVEIEN, 6,0 daa Beregnet Nye verdier	2013 2020	5	4	2	6,1 5,9	22	7 7	—	20	440	-0,1 0,7

Det har skjedd betydelig gjengroing etter siste flyfotografering. Både på forsumpa areal og beitelandskapet ovenfor kanalen. Det er et gammelt grøfteanlegg på arealet, men det fungerer dårlig i dag. Arealene i sør er tatt ut av drift pga fuktighet – det skyldes at grøfta ikke går helt ut til åpen kanal i eiendomsgrensa. Avskjæringsgrøft i overkant av jordet fungerer ikke som den skal og «mater» vann nedover på dyrkamarka.

Laserbildet viser terrenget på den sørligste delen, hvor det er størst problemer. Det er rester etter grøfter i overkant av jordet, som må utbedres og settes helt ut til den åpne grøfta (den er dyp nok, men ender ingen steder) og videre kanalen mellom eiendommene og til veigrøfta.

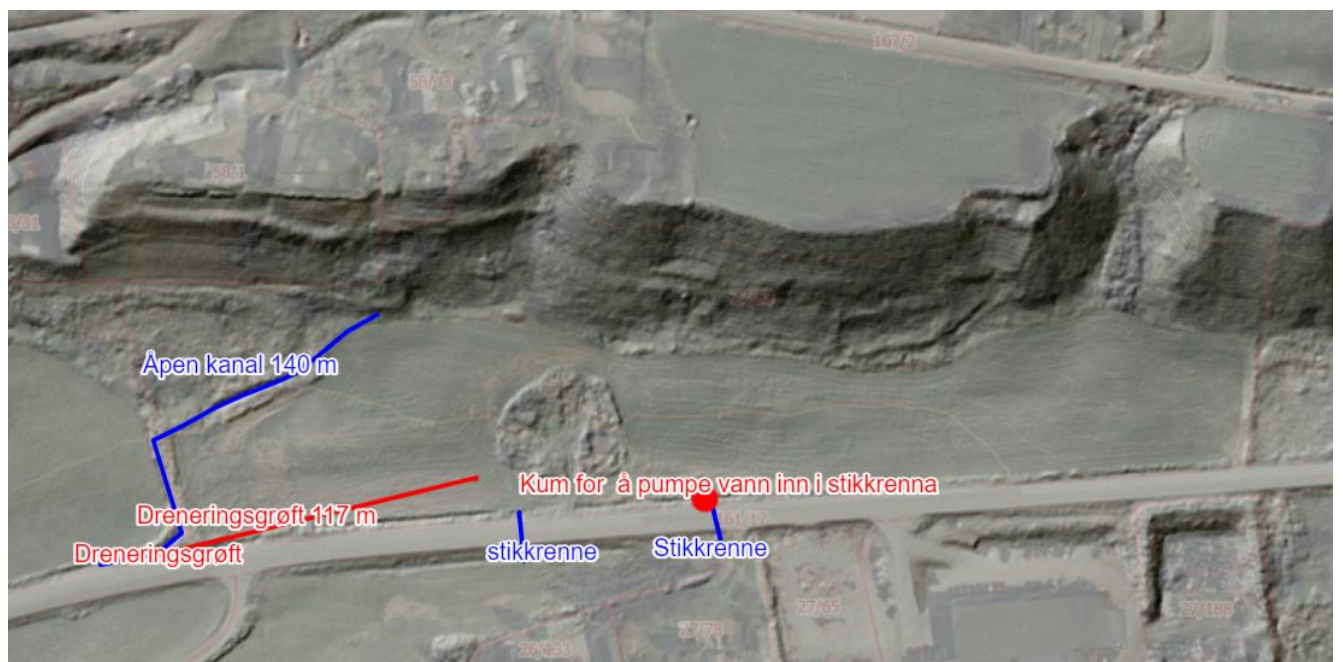

Det er ikke bare den sørligste delen av arealet som er ute av drift, også nedre del, på flata er i praksis ute av drift pga dårlige avlinger. Bildet viser forslag til drenering på dette arealet. Blått er åpne kanaler og rødt er lukka dreneringsgrøft.

Nedenfor er det ulike kart-typer der dreneringssystemet er tegnet inn. Det vil være mulig å få noe mer areal ut av den sørligste delen, ved å flytte åpengrøfta lengre opp – det vil medføre noe mere kostnader.

Det kommer også vann i grunnen på den nordligste delen av arealet, her er det tilsynelatende ikke drenering, og det laveste punktet er like nord for innkjøringa til løa. Her ligger stikkrenna gjennom FV30 for høyt til at den har særlig effekt. Den rimeligste løsningen er å sette ned en kom, for å samle overflatevannet og pumpe det ut gjennom stikkrenna. Det trengs en relativt beskjeden lensepumpe med flottør til formålet, men det krever strømforsyning.

De tre siste bildene/kartene viser hele arealet, med litt ulik framstilling.

ARBEIDSBESKRIVELSE / KOSTNADSOVERSLAG

Arve Karlsen

ARBEIDSBESKRIVELSE:

Feltet ligger på eiendommen, gnr.27, bnr.53 i Tolga kommune.

Planen går ut på å pusse eksisterende grøfter og sikre avrenning av overflatevatn til åpne avløp.

Det er behov for noe drenering på arealet fra løa og sørover.

Nord for løa er det noe forsumpa langs veien, men det er vanskelig å bli kvitt vannet.

På laveste punkt settes samleikum, der vannet kan pumpes ut i stikkrenna gjennom FV30.

All grøftemasse brukes til å heve terrenget på de laveste partiene av dyrka marka.

Arealet som blir berørt/profilert mot grøfta er ca 15-20 m bredde fra veigrøfta, det gir noe

Transport av masse og flytting av gravemaskin. Det er begrenset til ca 3 dekar.

KOSTNADSOVERSLAG:

Beskrivelse	enhet	mengde	kr /enhet	kostnad
Rigg/drift	RS			6 000
Rensk åpen grøft /kanal, dybde 100 - 120 cm.	m	140	70	9 800
Ny lukket samlegrøft, dybde ca 100 cm, min Ø100 mm drenerør med flis/grusfilter	m	117	90	10 530
Samleikum og lensepumpe	RS			15 000
2. Solbakken				
Profilering av overflate, fordeling av grøftemasse	daa	3	3 000	9 000
Planlegging	RS			4 000
Adm, div. uforutsett, ca 5 %.	RS			3 000
SUM EKSKL M.V.A FOR 2021			kr:	57 330

Tynset den 15.11.21

Rune Granås

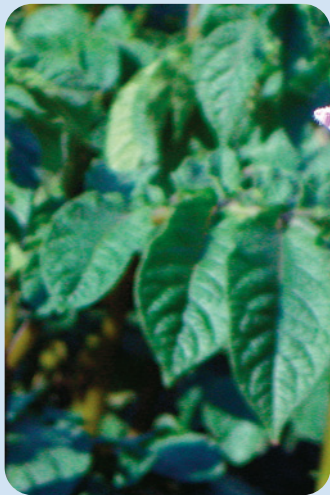

Plantearven

- en del av vårt biologiske mangfold

"Norge har et stort biologisk og genetisk mangfold av nytteplanter, både i natur og kultur. Nytteplantenes genetiske variasjon er en verdifull, og ofte truet ressurs som vi må bevare og utnytte på en bærekraftig måte. PLANTEARVEN er etablert som et samlet konsept for bevaring og bruk av plantegenetiske ressurser."

Varemerket PLANTEARVEN

Aktiv og bærekraftig bruk er den beste måten å bevare en plantetype på, og Genressursutvalg for planter har etablert varemerket PLANTEARVEN til markedsføring og omsetning av planter og planteprodukter basert på nasjonale genressurser.

Følgende vareslag kan markedsføres og omsettes under varemerket:

- Levende planter eller oppformeringsmateriale som frø, knoller, løk, rotdeler eller stiklinger
- Matvarer, krydder og drikkevarer
- Plantebasert råstoff til kosmetikk, medisin eller biocider
- Informasjonsmateriell

Bare fantasien setter grenser for hvilke planteprodukter som det kan bli aktuelt å produsere og omsette under PLANTEARVEN;

- gamle grønnsaksorter med helsefremmende stoffer
- nye grassorter med genmateriale fra norske kulturlandskap
- oldemors stauder og duftende roser

- matvarer eller spesielle retter laget av gamle plantesorter
- velkjente eller nyoppdagede krydder fra vill flora
- medisin eller kjemiske stoffer utvunnet fra planter funnet i Norge
- busker og trær til grøntanlegg som passer bedre enn de importerte
- kulturhistoriske menyer på restauranter

Produsenter av planter eller plantebaserte produkter tilbys å benytte varemerket PLANTEARVEN og plantemateriale fra Genressursutvalgets samlinger. Annet plantemateriale som har tilknytning til nasjonale genressurser kan også omsettes i merkevareordningen. Genressursutvalget vil bidra med informasjon om plantematerialet og markedsføring av PLANTEARVEN. Produkter som omsettes i ordningen kan om ønskelig bli presentert på websiden www.plantearven.no

Ta kontakt dersom du ønsker nærmere opplysninger eller ønsker å benytte varemerket i din virksomhet.

PLANTEARVEN ER:

- en samlebetegnelse for plantegenetiske ressurser i Norge
- et navn og en logo som brukes til informasjon om nytteplantenes mangfold
- et varemerke som benyttes i næringsutvikling, markedsføring og omsetning av planter eller planteprodukter
- nettstedet www.plantearven.no med informasjon om plantegenetiske ressurser i Norge

Bevaring av planter i klonarkiv

Enkleste måte å bevare genkombinasjonen til en bestemt sort er å legge frø i et fryselager, der frø kan holde seg levende i mange tiår og så hentes fram når det behøves. Nordisk Genbank med hovedsete i Sverige lagrer frø av de tradisjonelle jord- og hagebruksvekstene for alle de nordiske landene og har frø av ca 30.000 ulike sorter og andre varianter i sine lagre.

Mange plantesorter lar seg imidlertid ikke bevare som frø. Arter som pepperrot, gamle typer sjalottløk og mange stauder setter ikke spiredyktig frø, mens arter av frukt og bær, potet og foredlede roser setter frø som ikke gir sortsekte avkom.

Det er også andre grunner til å ta vare på sortssamlinger av nytteplanter, f.eks. at de skal vises fram eller at plantenes egenskaper skal undersøkes nærmere.

Genressursutvalgets *Plan og strategi for langsiktig bevaring av plantegenetiske ressurser i klonarkiv*, som ble vedtatt i 2005, inneholder planer for varig bevaring av genressurser i levende planter.

Utvalget samarbeider med et stort antall partnere som selv har målsettinger

og aktiviteter som kan kombineres med genressursbevaring og vil bruke plante-samlingene i sin virksomhet.

Dette fører til at plantesamlinger finnes spredt mange steder i landet og mange dyktige fagpersoner er involvert i et landsomfattende nettverk for genressursbevaring. Det fører også til god ressursbruk og fordeler når det gjelder å nå bredt ut med informasjon om genressursbevaring generelt, samt å få vist fram mangfoldet i PLANTEARVEN.

Våre samarbeidspartnere er:

- Arboreter og botaniske hager
- Institusjoner som driver forskning, undervisning og utvikling basert på planter
- Kulturhistoriske institusjoner som museer og bygdetun
- Ideelle foreninger og privatpersoner

Ta kontakt dersom genressursbevaring er aktuelt for din virksomhet.

PLANTENE I PLANTEARVEN:

- a) Sorter fra planteforedling for norske forhold, både gamle landsorter oppstått ved enkle utvalg hos bønder og sorter fra profesjonell planteforedling.
- b) Varianter av nytteplantene som har oppstått etter at enkeltpersoner har oppdaget, oppformert og tatt vare på tilfeldige kryssinger eller mutasjoner.
- c) Innførte planter som gjennom lang tid har tilpasset seg norske vekstbetingelser slik at de er unike og verdifulle for Norge.
- d) Nyttevekster med opprinnelsesområde i Norge, f.eks. viltvoksende gras, bær, krydder- og medisplanter

Plantesamlinger i Norge

Frukt og bær

Gjennom de siste 25 år er det i regi av Nordisk Genbank samlet inn sorter av frukttrær. Vel etablerte samlinger finnes på:

- Hardanger Folkemuseum, Utne
- Domkirkeodden, Hedmarksmuseet, Hamar
- Nordfjord Folkemuseum/Karnilstunet, Sandane
- Vigatunet, Ryfylkemuseet, Sand i Ryfylke
- Lier Bygdetun, Lier
- Hvaler Fruktprosjekt, Skjærhalden
- Lund Bygdemuseum, Moi
- Grønt kompetansesenter, Hjeltnes, Ulvik
- Institutt for plante- og miljøvitenskap, UMB, Ås

Et par nye samlinger er under planlegging/etablering.

Grønnsaker og urter

Samlinger av jordskock, sjalottløk, pepperrot finnes ved Planteforsk avd. Landvik i Grimstad. Samling av rabarbra er under etablering ved Norsk Hagebruksmuseum i Grimstad. Samlinger av enkelte krydder- og medisinervekster, samt humle finnes ved Planteforsk avd. Kise, Nes på Hedmark.

Stauder og løkvekster

De siste årene er det gjennomført en omfattende kartlegging og innsamling av stauder i gamle hageanlegg. Bevaring av stauder og løkvekster blir organisert ved 5 regionale botaniske hager med sam-

arbeid og mindre samlinger ved lokale institusjoner innen kultur eller hagebruk.

Hovedsamlinger finnes ved:

- Tradisjonshagen ved Botanisk hage, Universitetet i Tromsø
- Botanisk hage på Ringve, Vitenskapsmuseet, NTNU i Trondheim
- Blondehushagen ved Arboretet og botanisk hage på Milde i Bergen
- Tusenårshagen ved Agder naturmuseum og botanisk hage i Kristiansand
- Botanisk hage ved Universitetet i Oslo

Roser

Gamle roser blir for tiden kartlagt og planer for samlinger er til vurdering. Samlinger av historiske roser finnes ved:

- Arboret og botanisk hage på Milde
- Agder naturmuseum og botaniske hager
- Samlinger for Østlandet, på Tøyen og på Ås er under etablering
- Eventuelle samlinger for nordligere deler av landet er til vurdering

Veksthusblomster

En samling av stueplanter som må bevares i veksthus etableres ved Botanisk hage på Milde ved Bergen

For mer utfyllende informasjon:
www.plantearven.no

Bli med i en planteklubb

Vil du som planteinteressert privatperson være med å bevare PLANTEARVEN?

I mange land bidrar ideelle foreninger og privatpersoner til å ta vare på gamle plantetyper. I samarbeid med Det norske hageselskap blir det arbeidet med å etablere slike også i Norge.

Planteklubber skal fungere som et organisert nettverk av privatpersoner som forplikter seg til å ta vare på gamle planter ved å bruke dem aktivt på gården, i hagen eller i stua. En plantetype plasseres flere steder og stilles til disposisjon for nye i nettverket, og selvsagt blir ingen straffet dersom en plante går ut.

I første omgang tror vi at følgende planteslag kan være aktuelle for planteklubber:

- Stauder
- Løk- og knollvekster
- Historiske roser
- Poteter og grønnsaker
- Bær
- Stueplanter

Planteklubbene organiseres med en eller flere ansvarlige koordinatore for et vekstgruppebasert nettverk, og informasjon mellom medlemmene, inkludert en årlig beskjed om hvordan det står til med plantene gjennomføres på Internett.

Ved å delta i en planteklubb:

- a) blir du en del av et nasjonalt nettverk for bevaring og bruk av PLANTEARVEN

- b) får du overta planter eller frø av historiske planter til eget bruk med anledning (og oppfordring) til å oppformere og gi plantene videre til dine venner
- c) forplikter du deg til så godt som mulig, å ta vare på plantene du får ansvaret for og i henhold til avtalte rutiner melde fra om hvordan plantene har det
- d) er du villig til å oppformere og levere plantemateriale til andre i nettverket så langt det er praktisk mulig
- e) kan du delta i et faglig nettverk som utveksler informasjon om plantene på Internett

Ta kontakt med Hageselskapet eller Genressursutvalget dersom du er interessert.

FOTO: ASMUND ASDAL

Bruk av biologisk og genetisk mangfold

Økt bruk av plantenes genetiske mangfold er positivt for bevaring, enten det nå er i ordinær produksjon for jord- og hagebruk, i museal eller vitenskapelig virksomhet eller det er i hobbysammenheng. Planter som er i bruk forsvinner ikke!

Genressursutvalget stiller plante-materiale til disposisjon for de som ønsker å bruke dem. Eneste vilkår for å utlevere frø eller planter av en spesiell genetisk variant er at det ikke tillates at noen sikrer seg eksklusiv rett til sorten. Alle skal ha lik rett til å bruke planten. I tillegg finnes generelle regler for omsetning av planter og planteprodukter som må følges.

Aktuelle bruksområder kan være:

- Produksjon av planter for salg til offentlige eller private brukere
- Bruk av genetisk materiale i foredling og videre utvikling av sorter
- Utvikling av produkter basert på spesielle genotyper av planter, f.eks. matvarer, aromastoffer, krydder, medisin, utvinning av kjemiske stoff etc.
- Planter til kulturhistoriske anlegg
- Bruk av plantesamlinger i forskning og undervisning

Genressursforvaltning i Norge

Genressursutvalg for planter er oppnevnt av Landbruks- og matdepartementet for å administrere *Nasjonalt program for bevaring og bruk av plantegenetiske ressurser for landbruk og matproduksjon*.

Programmet omfatter kartlegging og dokumentasjon av plantegenetiske ressurser i Norge, samt tiltak for bevaring av truede plantetyper og økt utnyttning av vårt biologiske og genetiske mangfold.

For kontakt og mer informasjon:

Genressursutvalg for planter

Planteforsk Landvik
4886 Grimstad

Tlf. 37 25 77 00 • Fax 37 25 77 10

e-post: genressurser@planteforsk.no

Internett: www.genressurser.no/planter • www.plantearven.no

Tolga 01.04.2024

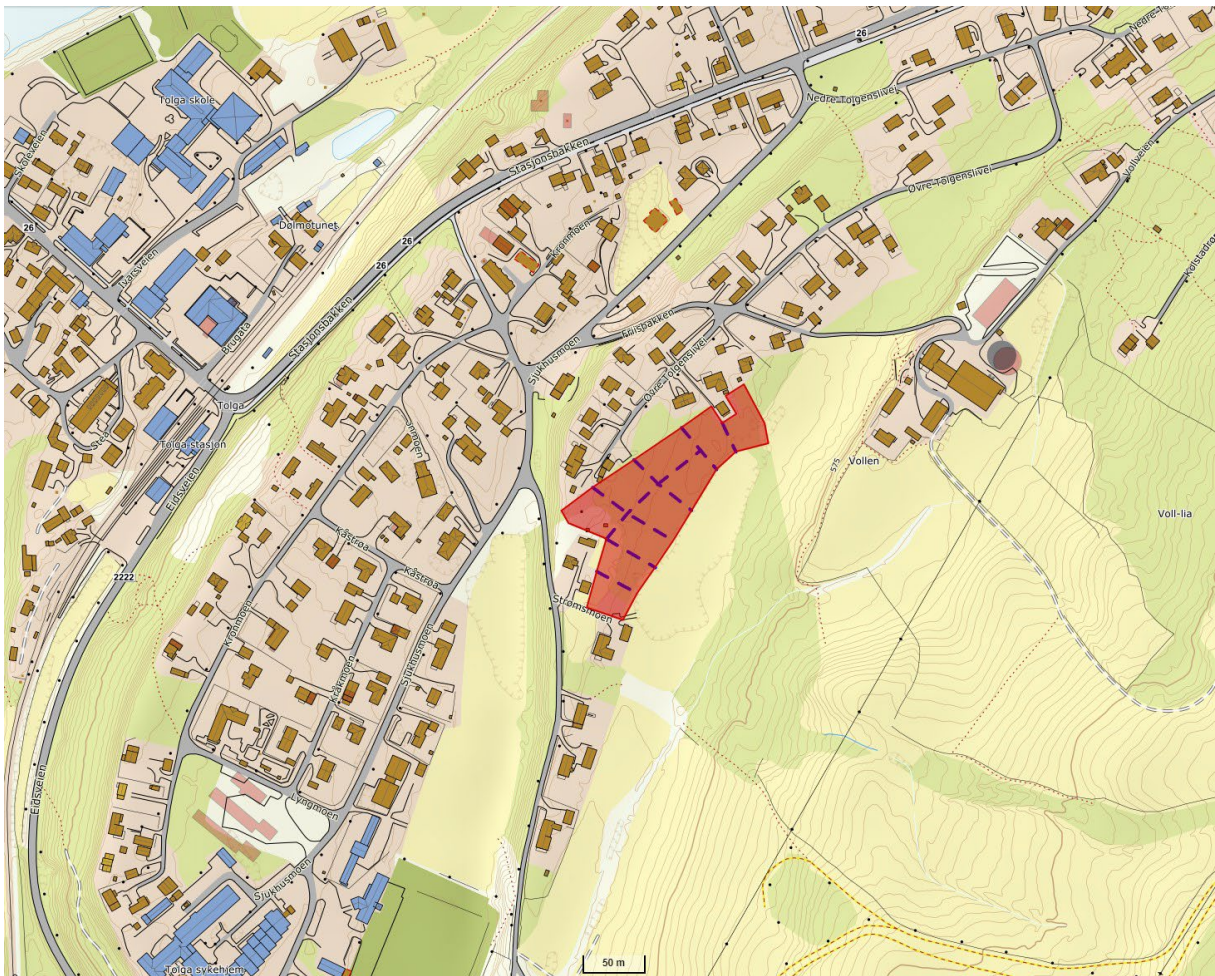
Innspill til kommuneplanens arealdel Tolga.

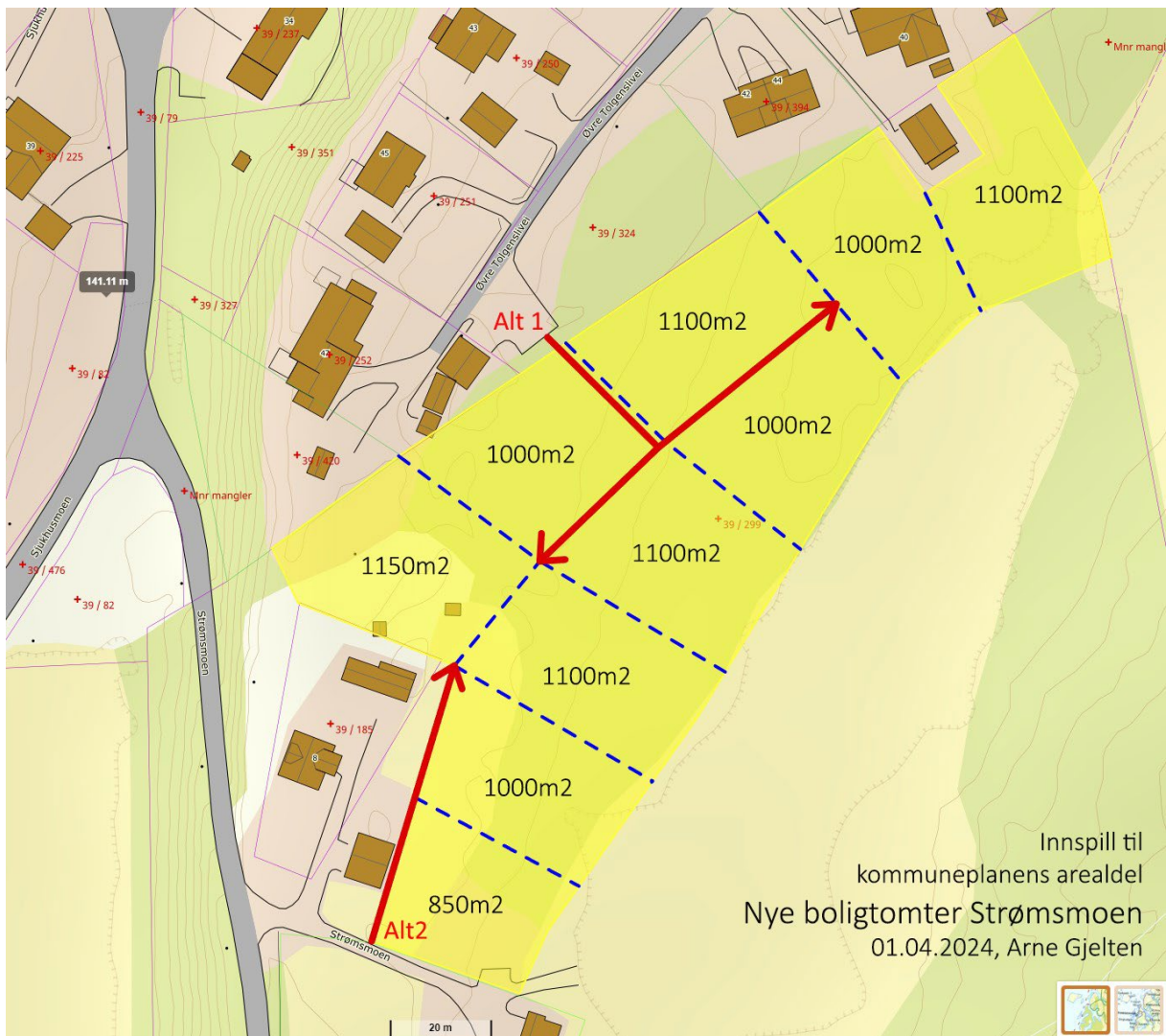
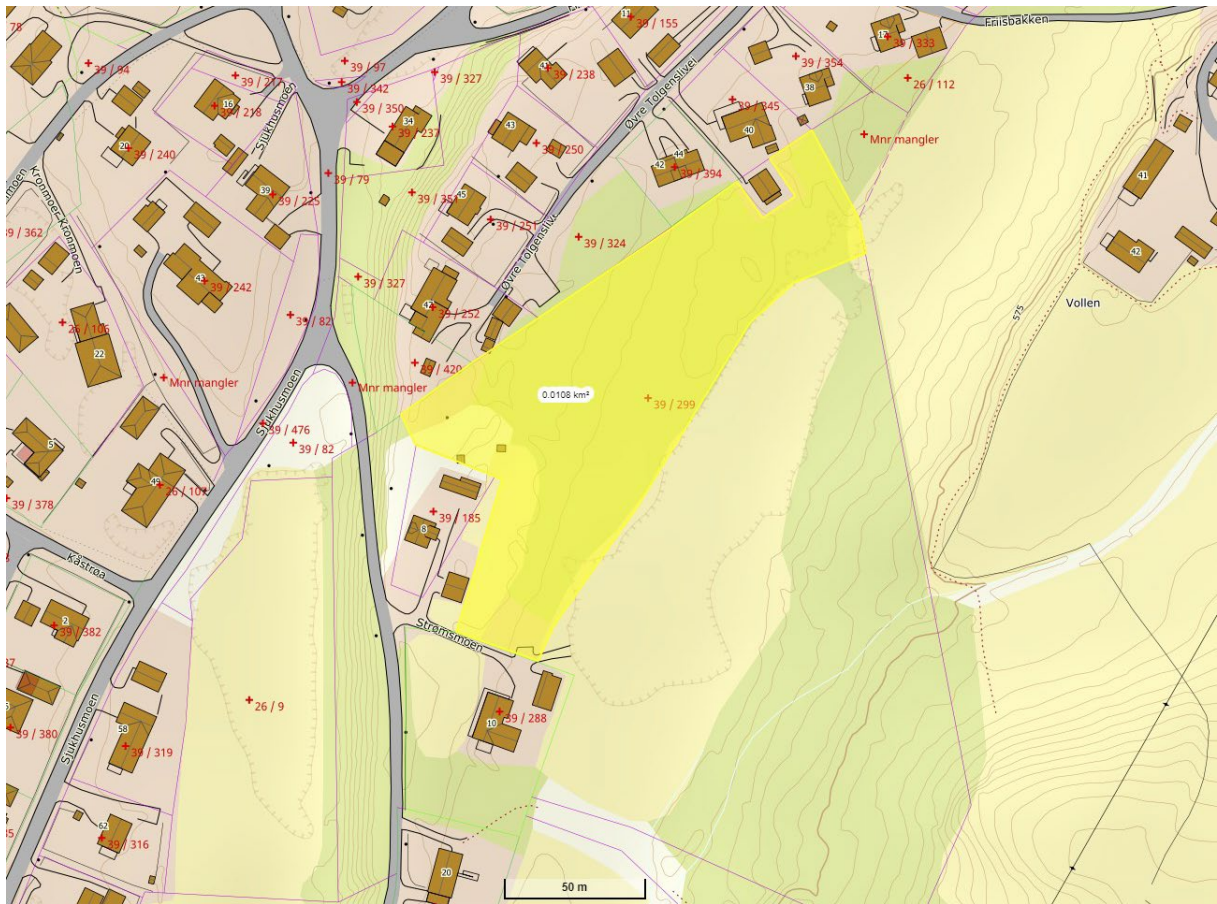
Eier av gnr/bnr 39/299, Arne Gjelten, ønsker å legge til rette for boligutbygging på Strømsmoen. Vedlagt ligger kartinnspill, med forslag til 10 boligtomter. Kartskissen viser to alternative adkomstmuligheter; fra Øvre Tolgenslivei (alt 1) og fra Strømsmoen (alt 2). Adkomst fra Øvre Tolgenslivei er foreslått ved vendehammer, som er regulert i eldre reguleringsplan. Dette vil gi adkomst til de fleste/alle tomtene. Adkomst fra Strømsmoen er et alternativ, som vil gi veiutløsning for de sørligste tomtene. Det er angitt en omtrentlig tomtestørrelse på skissa.

Boligtomtene er foreslått plassert innenfor skogteig 39/299. Eiendomsgrenser for gnr/bnr 39/185 må justeres ved en eventuell regulering/utbygging av området.

Forslag til tomter ligger i et allerede utbygd boligområde, og vil omfatte fortetting mellom eksisterende boliger. Tomtene ligger hovedsakelig innenfor skogsområder, samt en mindre del på gammel beitemark/dyrkamark.

Arne Gjelten
Grunneier

INNSPILL KOMMUNEPLAN/AREALPLAN "KÅSDALEN", etter møte med Bjørnar T. Jordet 05.05.23.

- Forestående overdragelse av landbrukseiendom 39/66 på odel.
- Har to sønner som ønsker å bosette seg i området, hvorav en på gården med fortsatt drift, og den andre på ønsket fradelt tomt på Kottrønningen, se kart B
- Dag Ove er f.t. bosatt på Auma med samboer og to barn, samt egen bedrift.
- Tomt på Kottrønningen er ikke dyrkbar (fjell). Adkomstvei i utkanten av jordet, delvis vei, delvis udyrket. Ca 50m til vannledning, se kart B.
- Eksisterende utleiebolig på garden er i dårlig forfatning og ønskes revet. U.t. ønsker å bygge ny bolig på egen tomt i utkanten av tunet. Dette bør inn på ny arealplan, men makeskifte med annen grunneier 34/12 gjøres av u.t. Se kart A.
- Ang. tursti/sykelsti: Denne har i alle år gått gjennom gardstunet. Pga sikkerhetsmessige grunner er det allerede anlagt sti rundt tunet i samråd med grunneiere, 34/12 og 39/ 483. Denne blir samtidig adkomst til hytte 39/ 483.
- Ang adkomstvei til en evnt. Dagsturhytte på "Tippen": Her ønsker vi å bli involvert i prosessen hvis Gamle Tynsetvei blir vurdert brukt.
- Vi ønsker så raskt som mulig å få signaler på prosessen ifht Dag Oves fireåring som om to år skal begynne på skolen og planlegging av videre drift av garden.

Tolga, 23.05.23

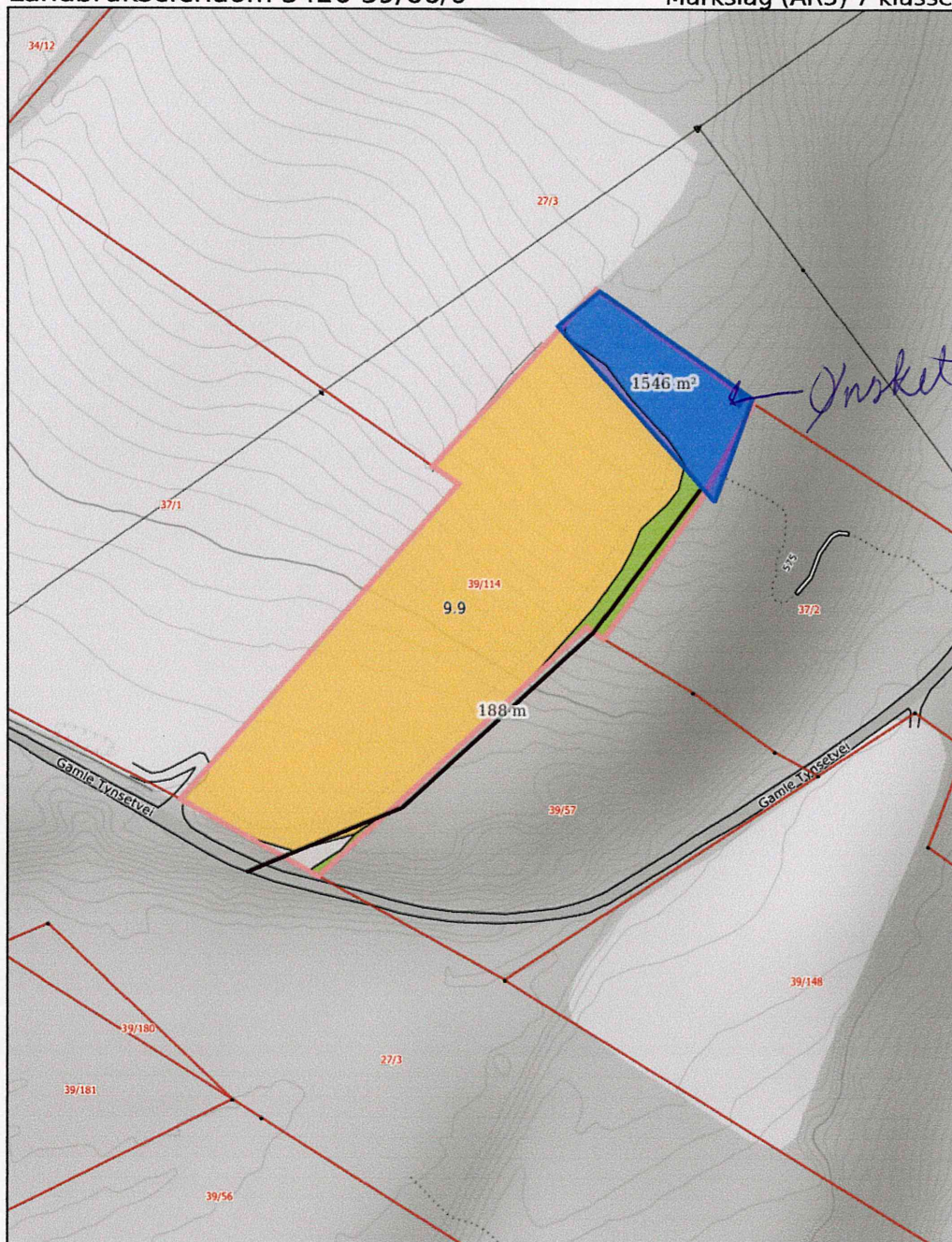
Kirsten A. Rokstad

Sigmund Rokstad

B) "Kåtttrønningsen."

Landbrukseiendom 3426-39/66/0

Markslag (AR5) 7 klasser

Ønsket tomt

0 10 20 30m

Målestokk 1:1500 ved A4 stående utskrift

NIBIO
NORSK INSTITUTT FOR
BIOLOGISK LANDBRUK

Dato: 09.05.2023 12:09 - Eiendomsdata verifisert: 09.05.2023 11:49 - Side 1 av 3

From: Kjersti Ane Bredesen <kjersti.ane.bredesen@tolga.kommune.no>
Sent: Wednesday, April 10, 2024 10:38:26 AM
To: Frode Fossbakken <frode.fossbakken@tolga.kommune.no>
Cc: Siv Stuedal Sjøvold <siv.stuedal.sjovold@tolga.kommune.no>; Jon Oddvar Eide <jono-ei@online.no>
Subject: Fwd: Arealplan

Hei

Se epost under og vedlegg. Dette bør være et godt innspill og grunnlag for å kunne vurdere et kombinert formål i arealplanen i samråd med grunneier.

Kan du legge det inn i saken og som grunnlag for silingsdokument Frode?

Mvh Kjersti Ane

Sendt fra [Outlook for iOS](#)

Fra: Jon Oddvar Eide <jono-ei@online.no>
Sendt: Wednesday, April 10, 2024 10:07:31 AM
Til: Kjersti Ane Bredesen <kjersti.ane.bredesen@tolga.kommune.no>
Emne: Arealplan

Eiendommen Øvre Steen 26/4 ligger i Tolga sentrum. Gjennom flere generasjoner har Øvre Steen måttet avstå arealer til offentlige formål. Med siste utbygging av barnehagen, er dyrka mark ytterligere redusert og innkjørselen til gårdstunet blitt uegnet for bruk av landbruksmaskiner.

Jeg vurderer Øvre Steen som ikke egnet for framtidig tradisjonell gardsdrift.

Med eiendommen sin beliggenhet, kan det være andre interessante bruksområder.

Jeg er i god dialog med Landbrukssjef Kjersti Ane Bredesen om Tolga kommunes eventuelle behov. Vi vil fortsette prosessen for ytterligere avklaringer. Inngåelse av en intensjonsavtale kan være aktuelt.

Med hilsen

Jon Oddvar Eide

Sendt fra min iPhone

HYTTETOMTER I BJØRSJØLIA G.nr 26. Br.nr 10.

Innspill til rulleringa av arealplanen i Tolga Kommune:

Foranledning:

Det har i de senere år blitt bygd ut med strømforsyning og fibertilknytning i seter og hyttegrenda Bjørsjølia. I kjølvannet av dette er det nå etablert vintervei til noen av hyttene.

På bakgrunn av dette har det kommet ønsker om å kjøpe tomter til fritidsbebyggelse på eiendommen vi eier i Bjørsjølia.

Vi tenker i første omgang 6 hytter i området som aktuelt. (Vedlegg 1) Det kan på et senere tidspunkt bli aktuelt å selge noen tomter på andre siden av hytte 715. (Vedlegg 2)

Plassering:

Tomtene er tenkt plassert etter eksisterende vei som går til hytta som Hans Arnessen eier i dag. (719)

To av tomtene ligger på utsiden av veien (mot sjøen). Det skal stå skrevet at hyttene må plasseres så nærme veien som mulig på tomte. Avstanden til Bjørsjøen blir da på ca. 100 meter.

De fire andre er plassert på oversiden av veien. Disse er bare grovt tegnet inn.

Det er mulig at noen av tomtene kan justeres opp til 1300 m².

Merket slik:

	Hytte
	1
	2
	3
	4
	5
	6

Adkomst:

På sommeren er det to adkomstmuligheter.

Det vinterbrøytes fra den østlige avkjøringen fra Fv. 26, da det er skiløype på den andre veien om vinteren.

Vann og avløp:

Det er i utgangspunktet lagt opp til at kjøper av tomt bestemmer hvilken løsning de vil ha. Når det er sagt vil det bli lagt til rette for at hyttene kan ha felles brønnpunkt.

Det samme gjelder avløp. Her oppfordres det også til samarbeid om felles anlegg. Det er anlagt et infiltrasjonsanlegg på en hytte i området. Har vært i kontakt med entreprenør som stod for jobben med å grave strøm/fiber og infiltrasjonsanlegget. Han kan bekrefte at grunnforholda er like der tomtene er tenkt plassert. Det skal i så måte være greit å få til infiltrasjonsanlegg, hvis det er ønskelig.

Kontakt med eiere av tilstøtende eiendommer:

Vi har vært i kontakt med eier av naboeiendom, Trond Erlien. Han kan også selge noen hyttetomter hvis det er interesse for det. Han har ingen innsigelser på våre planer. (Vedlegg 3.)

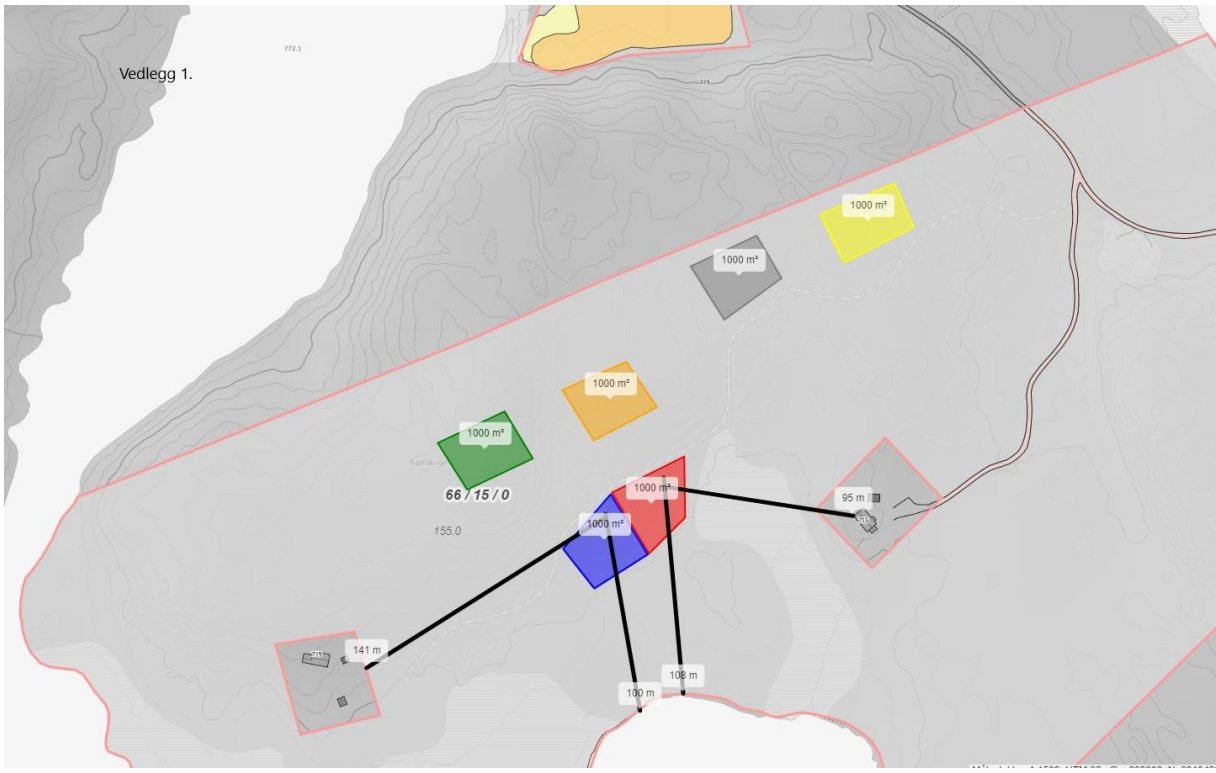
Tolga 10.11.2022

Per Ove Nordskogen Volden

Kari Nordskogen Volden

Vedlegg 1	Passering av 6 hyttetomter mellom Hodalsveien 715 og 719.
Vedlegg 2	Plassering av 2 hyttetomter ved Hodalsveien 715.
Vedlegg 3	Plassering av eventuelle tomter på grunnen til Trond Erlien.
Vedlegg 4	Plassering mot eksisterende arealplan.

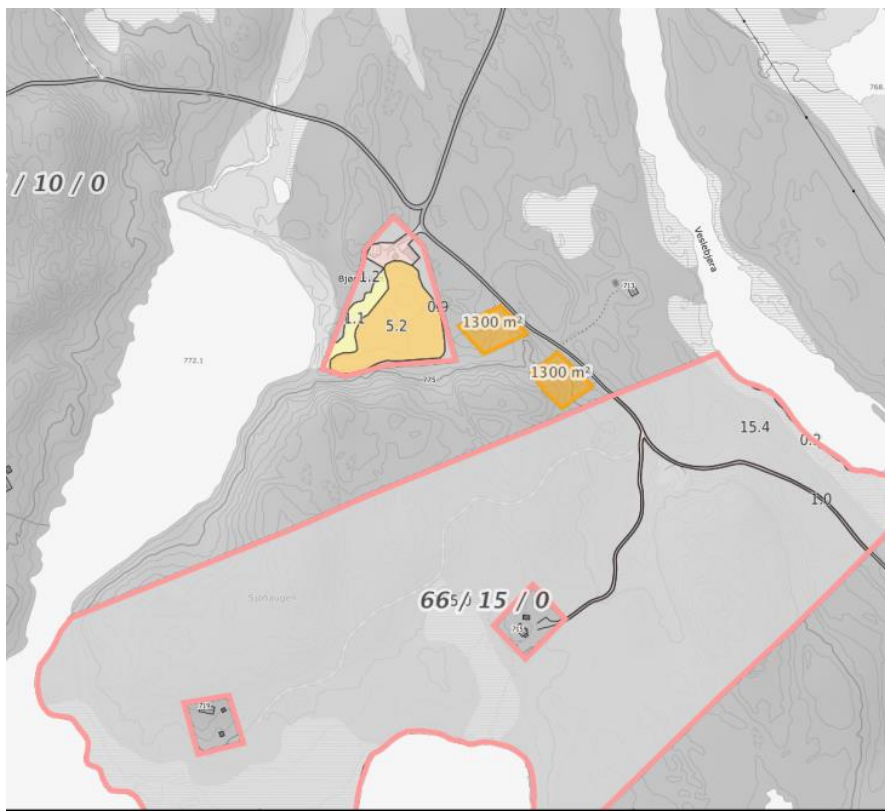
Vedlegg 1.

Vedlegg 2.

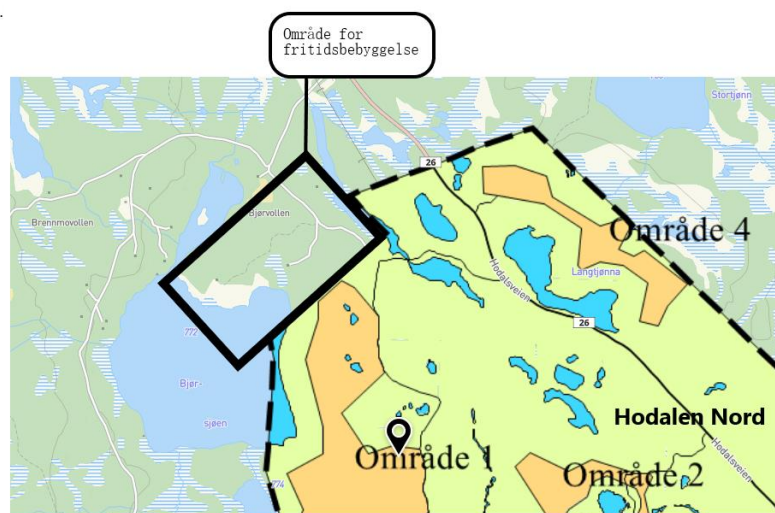

Vedlegg 3.

Vedlegg 4.

Vedlegg 4.

Til Tolga kommune

v/kommunedirektør Siv Stuedal

AD KOMMUNEPLANENS AREALDEL I TOLGA OG UTTALELSER TIL OFFENTLIG ETTERSYN AV PLANPROGRAMMET FRA STATSFORVALTEREN INNLANDET

Undertegnede ønsker med dette å understreke at jeg ønsker at sist eksisterende detaljregulering (fortetting) i Østre del i Knausvola hyttegrend skal være med i planene for Tolga kommune i den nye rulleringen av kommunens arealdel.

I skrivet fra Statsforvalteren datert 31.10.2022 vedr uttalelser til offentlig ettersyn til kommuneplanens arealdel **forbauser** en del uttalelser: «*Bærekraftig arealplanlegging er en forutsetning for å nå flere av de overordna målene for samfunnsutvikling...*»

Er det ikke akkurat det Tolga kommune har prøvd på siden Knausvola ble avsatt til område for fritidsbebyggelse gjennom reguleringsplan som ble vedtatt 01.02.2007? Dette etter en bred prosess i Vingelen Utmarkslag i flere år fra 2001, og ei egen arbeidsgruppe som endte opp med til slutt etter flere forslag at Knausvola var det rette stedet for fritidsbebyggelse i Vingelen.

Videre skriver Statsforvalteren: «*Statsforvalteren forventer at kommunen unngår utflytende arealbruk og prioriterer fortetting, særlig i tilknytning til hyttedestinasjoner. Samtidig må fortettingen skje med kvalitet, slik at stedene blir attraktive og følger opp nasjonale og regionale mål*». Videre skriver de: «*Kommunen er imidlertid lite konkret om hvor det skal satses på fritidsbebyggelse...?? Statsforvalteren minner om Regional plan for Forollhogna og de avklaringer og føringer som ligger i den. Blant annet under punkt 14 d) – Fritidsbebyggelse: Knausvola i Vingelen. I området mellom Knausvola og Vingelsetra kan inntil 30 hytter vurderes, forutsatt at villrein og viktige trekkområder ivaretas.*»

Og nettopp det har utbyggerne og Tolga kommune via detaljreguleringen for Knausvola hyttegrend prøvd å få ivaretatt ved å fortette eksisterende hytteområde og da båndlegge området mellom Knausvola Øst og Vingelsetra. Men nei, Statsforvalteren har enda ikke skjönt dette eller vil de ikke skjønne? Enda de har fått det forklart både gjennom Tolga kommune og advokat: «I detaljreguleringen for Knausvola hyttegrend – planbeskrivelsen – er i seg sjøl dokumentasjon nok at hyttefeltet blir ikke en eneste meter bredere enn den første planen fra 2007. Og det er ikke blitt noe mer til hinder for villreinen for å komme seg fram til Kletten».

På side 58 i Regional plan under Kunnskapsgrunnlaget står følgende: «*I villreinens bruk av område er dokumentert i Nina Rapport 528. Området ligger innenfor leveområdegrensene som er fastsatt, men helt i ytterkant. I hovedsak er det ved fremherskende vindretninger fra syd under jakta at villreinen trekker forbi Knausvola og ut mot Kletten. Kletten har ellers ingen stor beiteverdig for villrein.*»

På sidene 14-15-65-66 og 67 er det 8 forskjellige tellinger (observasjoner) i hele Forollhogna og da også Knausvola og Kletten lengst i sør. Mange av de forskjellige tellingene er mange tiår tilbake. Og totalt i disse observasjonene/tellingene er det veldig lite rein som er registrert. Dette må være en veldig god dokumentasjon på reinens veldig lite bruk av området i en konsekvensutredning.

I skrivet fra Statsforvalteren ved saksbehandler Håvard Haugnes om svar på omgjøringsbegjæring – Reguleringsplan for Knausvola hyttegrenn – legger han til grunn klagen fra advokaten til to hytteiere i Knausvola vest, som selv har lagt beslag på seks hyttetomter til sammen og er selv et stort hinder for villreinen. Og her kommer den mest sjokkerende setningen i hele avslaget: *«Alle parter er underrettet og en omgjøring vil være til skade for hytteeierne som klaget på reguleringsplanen.»*

Kan det virkelig være mulig at de to hytteeierne får medhold hos Statsforvalteren? De bruker reinstrekk som argumentasjon, men i realiteten er det sutring over at de får nye naboer. Men Statsforvalteren klarer ikke å gjennomskue dem enda Statsforvalteren maner til fortetting, og vi gjør det. Og kan det da være mulig at to hytteiere skal bestemme og stoppe utbygging av et hytteområde og utvikling i ei bygd i Tolga kommune der vedtaket i Tolga kommunestyre var nesten enstemmig for, 14 stemmer mot 1 stemme.

Må også legge til noen ord til svar fra Innlandet fylkeskommune om høring og offentlig ettersyn av kommuneplanens arealdel. Der står følgende under Fritidsboliger og fritidsområder: *«For tema fritidsboliger og fritidsområder skal det foretas en kartlegging av allerede avsatte arealer for å stadfeste om disse arealene fremdeles er aktuelle eller ikke. Det er også for dette temaet et mål og ønske om å utarbeide bestemmelser som legges til rette for fleksibilitet, forutsigbarhet og handlingsrom for involverte parter.»*

Og dette gjelder i aller høyeste grad Tolga kommune som i 2007 vedtok at Knausvola skulle være en langsiktig plan for hytteområde når de brukte flere millioner på å legge kloakk fra området.

Vingelen 14.11.2022.

Med hilsen tomteutvikler i Knausvola Øst

Arne Haugli

Til Tolga kommune

v/kommunedirektør Siv Stuedal

ordfører Bjørnar Jordet Tollan.

NY PÅMINNING FORTGANG I RULLERING KOMMUNEPLANENS AREALDEL I TOLGA OG UTTALELSER
TIL OFFENTLIG ETTERSYN AV PLANPROGRAMMET FRA STATSFORVALTEREN INNLANDET

Undertegnede ønsker med dette å understreke at jeg ønsker at sist eksisterende detaljregulering (fortetting) i Østre del i Knausvola hyttegrend skal være med i planene for Tolga kommune i den nye rulleringen av kommunens arealdel.

I skrivet fra Statsforvalteren datert 31.10.2022 vedr uttalelser til offentlig ettersyn til kommuneplanens arealdel **forbauser** en del uttalelser: «*Bærekraftig arealplanlegging er en forutsetning for å nå flere av de overordna målene for samfunnsutvikling...*»

Er det ikke akkurat det Tolga kommune har prøvd på siden Knausvola ble avsatt til område for fritidsbebyggelse gjennom reguleringsplan som ble vedtatt 01.02.2007? Dette etter en bred prosess i Vingelen Utmarkslag i flere år fra 2001, og ei egen arbeidsgruppe som endte opp med til slutt etter flere forslag at Knausvola var det rette stedet for fritidsbebyggelse i Vingelen.

Videre skriver Statsforvalteren: «*Statsforvalteren forventer at kommunen unngår utflytende arealbruk og prioriterer fortetting, særlig i tilknytning til hyttedestinasjoner. Samtidig må fortettingen skje med kvalitet, slik at stedene blir attraktive og følger opp nasjonale og regionale mål*». Videre skriver de: «*Kommunen er imidlertid lite konkret om hvor det skal satses på fritidsbebyggelse..?? Statsforvalteren minner om Regional plan for Forollhogna og de avklaringer og føringer som ligger i den. Blant annet under punkt 14 d) – Fritidsbebyggelse: Knausvola i Vingelen. I området mellom Knausvola og Vingelsetra kan inntil 30 hytter vurderes, forutsatt at villrein og viktige trekkområder ivaretas.*»

Og nettopp det har utbyggerne og Tolga kommune via detaljreguleringen for Knausvola hyttegrend prøvd å få ivaretatt ved å fortette eksisterende hytteområde og da båndlegge området mellom Knausvola Øst og Vingelsetra. Men nei, Statsforvalteren har enda ikke skjönt dette eller vil de ikke skjønne? Enda de har fått det forklart både gjennom Tolga kommune og advokat: «I detaljreguleringen for Knausvola hyttegrend – planbeskrivelsen – er i seg sjøl dokumentasjon nok at hyttefeltet blir ikke en eneste meter bredere enn den første planen fra 2007. Og det er ikke blitt noe mer til hinder for villreinen for å komme seg fram til Kletten».

På side 58 i Regional plan under Kunnskapsgrunnlaget står følgende: «*I villreinens bruk av område er dokumentert i Nina Rapport 528. Området ligger innenfor leveområdegrensene som er fastsatt, men helt i ytterkant. I hovedsak er det ved fremherskende vindretninger fra syd under jakta at villreinen trekker forbi Knausvola og ut mot Kletten. Kletten har ellers ingen stor beiteverdig for villrein.*»

På sidene 14-15-65-66 og 67 er det 8 forskjellige tellinger (observasjoner) i hele Forollhogna og da også Knausvola og Kletten lengst i sør. Mange av de forskjellige tellingene er mange tiår tilbake. Og totalt i disse observasjonene/tellingene er det veldig lite rein som er registrert. Dette må være en veldig god dokumentasjon på reinens veldig lite bruk av området i en konsekvensutredning.

I skrivet fra Statsforvalteren ved saksbehandler Håvard Haugnes om svar på omgjøringsbegjæring – Reguleringsplan for Knausvola hyttegrend – legger han til grunn klagen fra advokaten til to hytteeiere i Knausvola vest, som selv har lagt beslag på seks hyttetomter til sammen og er selv et stort hinder

for villreinen. Og her kommer den mest sjokkerende setningen i hele avslaget: *«Alle parter er underrettet og en omgjøring vil være til skade for hytteeierne som klaget på reguleringsplanen.»*

Kan det virkelig være mulig at de to hytteeierne får medhold hos Statsforvalteren? De bruker reinstrekk som argumentasjon, men i realiteten er det sutring over at de får nye naboer. Men Statsforvalteren klarer ikke å gjennomskue dem enda Statsforvalteren maner til fortetting, og vi gjør det. Og kan det da være mulig at to hytteeiere skal bestemme og stoppe utbygging av et hytteområde og utvikling i ei bygd i Tolga kommune der vedtaket i Tolga kommunestyre var nesten enstemmig for, 14 stemmer mot 1 stemme.

Må også legge til noen ord til svar fra Innlandet fylkeskommune om høring og offentlig ettersyn av kommuneplanens arealdel. Der står følgende under Fritidsboliger og fritidsområder: *«For tema fritidsboliger og fritidsområder skal det foretas en kartlegging av allerede avsatte arealer for å stadfeste om disse arealene fremdeles er aktuelle eller ikke. Det er også for dette temaet et mål og ønske om å utarbeide bestemmelser som legges til rette for fleksibilitet, forutsigbarhet og handlingsrom for involverte parter.»*

Og dette gjelder i aller høyeste grad Tolga kommune som i 2007 vedtok at Knausvola skulle være en langsiktig plan for hytteområde når de brukte flere millioner på å legge kloakk fra området.

Vingelen 13.02.2024 .

Med hilsen tomteutvikler i Knausvola Øst

Arne Haugli

Tolga Kommune

2540 Tolga

Hodalen 05.06.2020

Ingunn Bakken og Torgeir Tronslien

Hodalen 172

2540 Tolga

Innspill til rullering av arealplan.

I forbindelse med rullering av arealplan i Tolga Kommune og som grunneier av gnr 70 bnr 1 i Hodalen, Tolga Kommune ønsker vi å komme med innspill til endring.

Vi har en teig som grenser inn til gnr 70 bnr 20 (Vola 1) som er regulert for hytte bebyggelse. I denne teigen ser vi muligheter for utvidelse av det regulerte området for fremtidige nye tomter. Infrastrukturen som er opparbeidet i hyttefeltet Vola 1 er dimensjonert for videre utbygging.

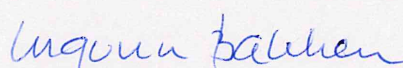
Det foreslåtte området, vist på kart vedlegg 1, ligger nord/øst for dagens regulerte område. Teigen er regulert som LNF-område pr i dag. Den foreslåtte delen vil enkelt kunne opparbeides til formålet og egner seg meget godt til hyttebebyggelse.

Arealet som bes omregulert er ca 110 daa av lav bonitet og myr.

Hilsen

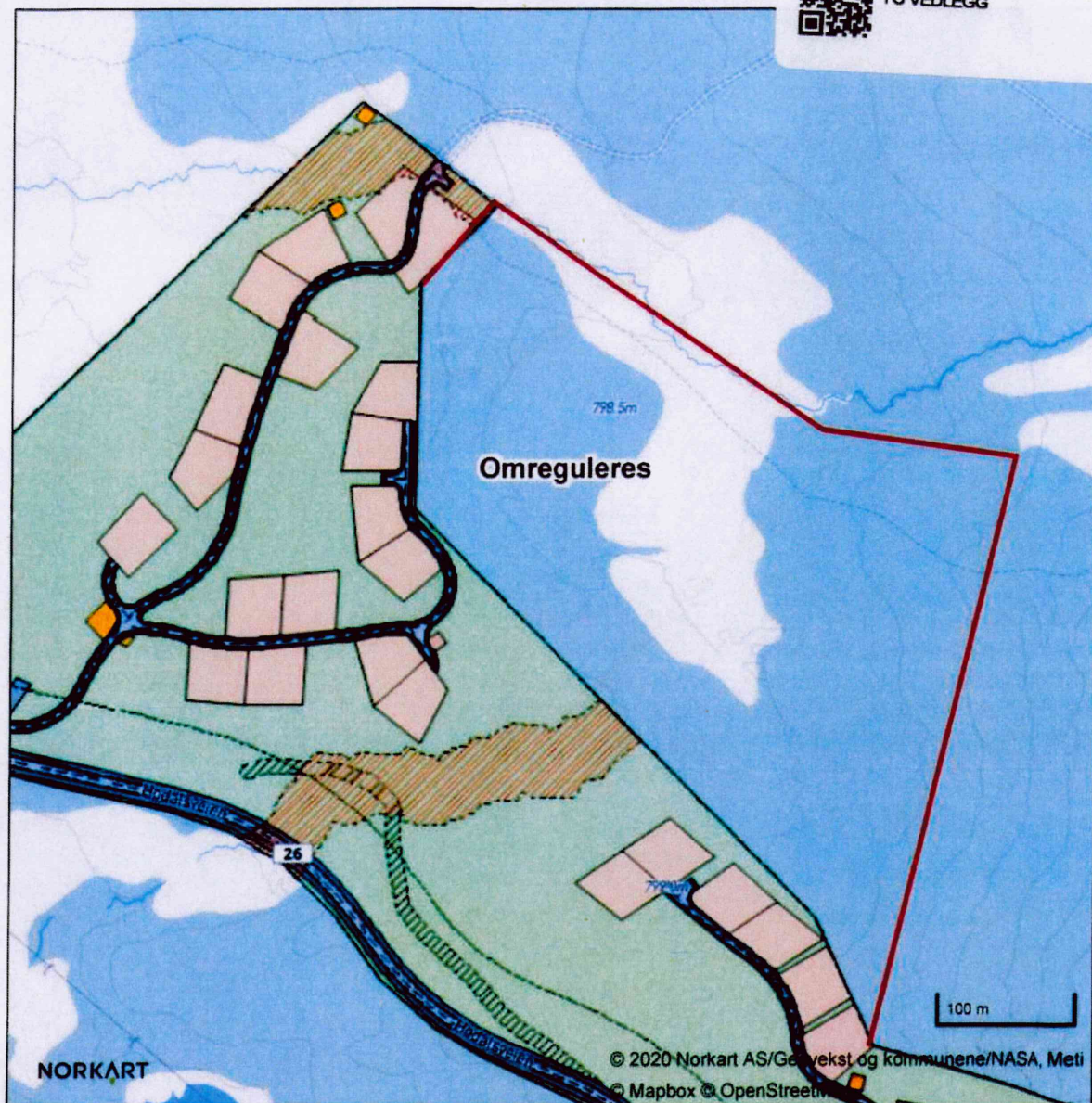
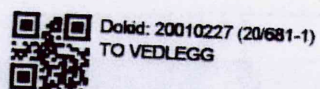
Torgeir W. Tronslien

Ingunn Bakken

Vedlegg 1.

Tolga kommune

Vedlegg 2

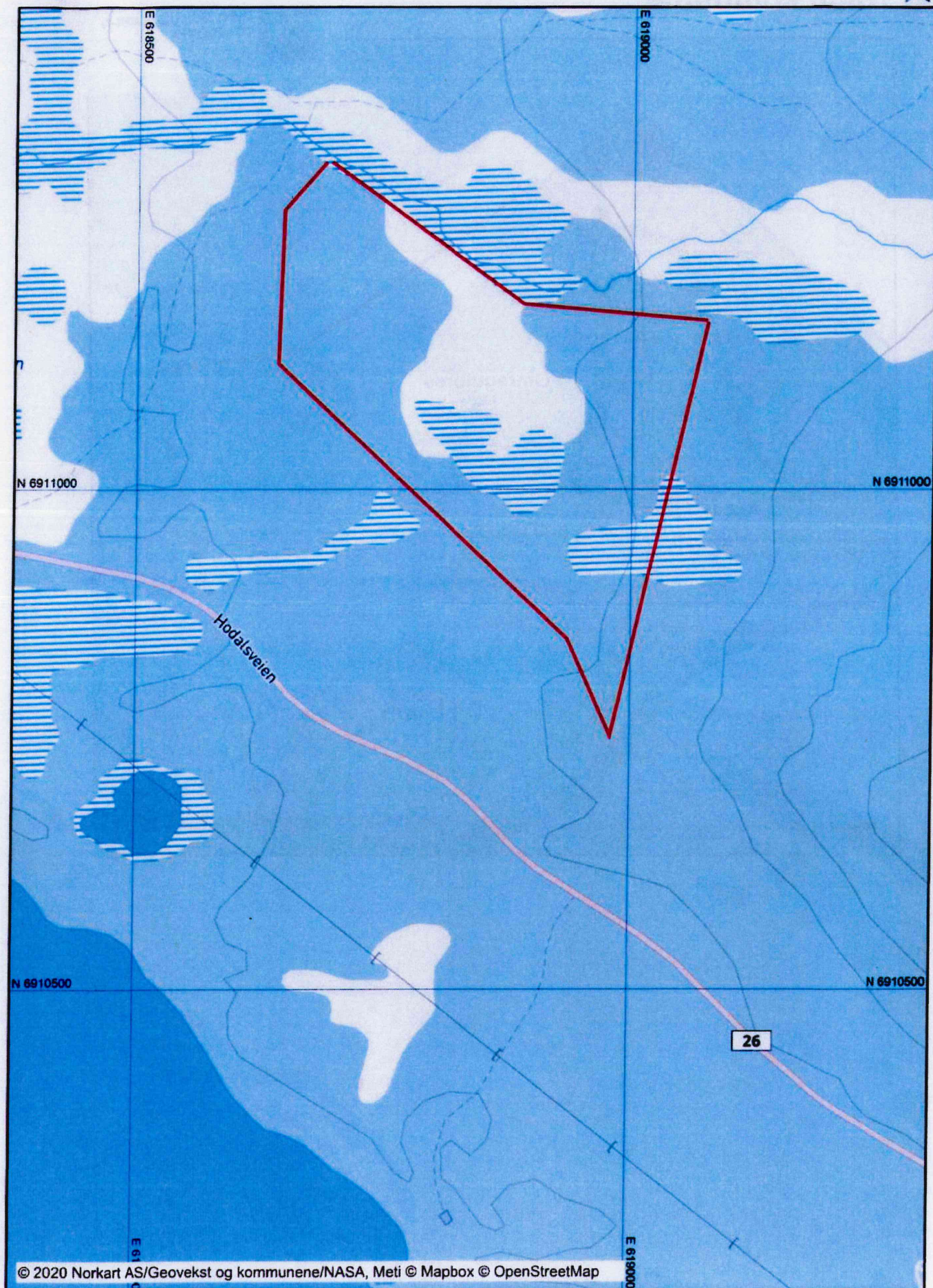

Utskrift fra Norkart AS kartklient

Dato: 04.06.2020

Målestokk: 1:5000

Koordinatsystem: UTM 32N

Innspill Knappåsen hytteområde

Gnr/bnr 58/5 – Arne Gjelten

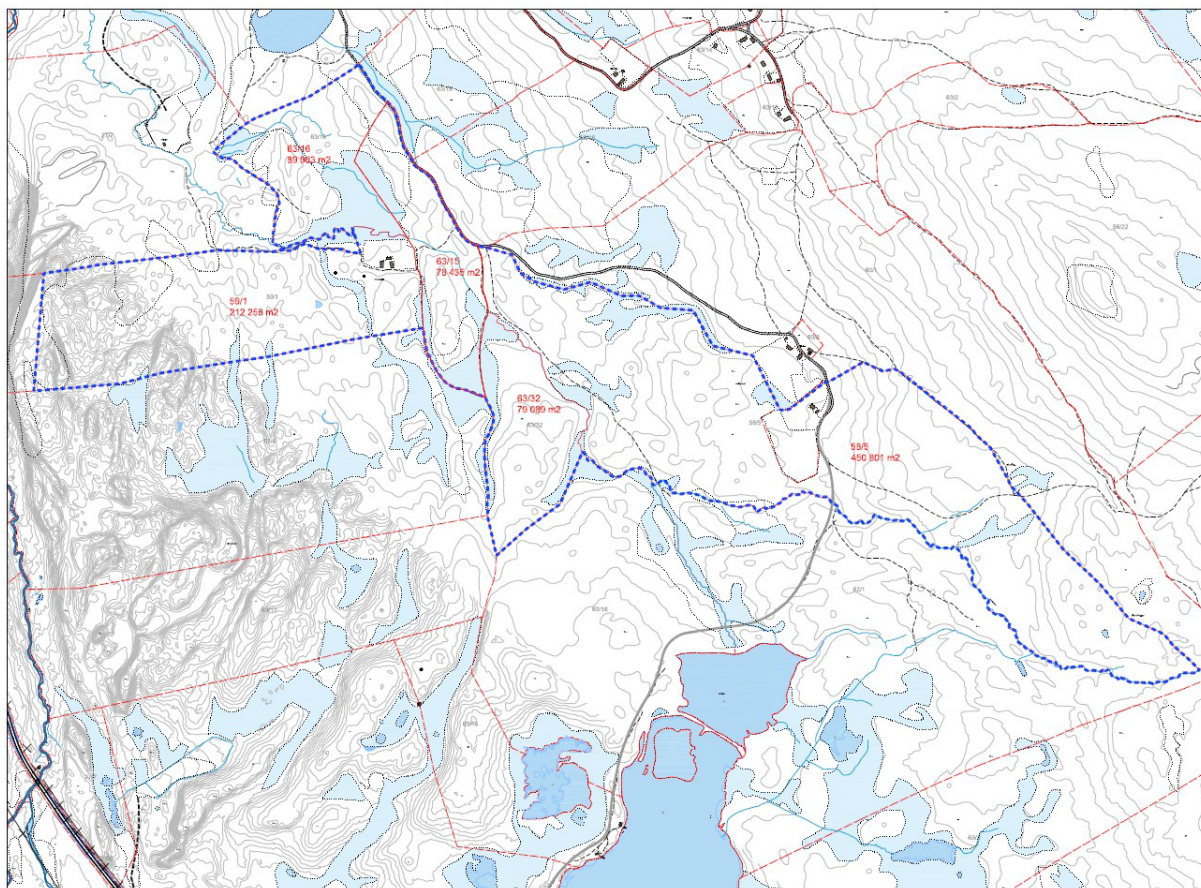
Gnr/bnr 59/1 – Eva og Morten Nyhus

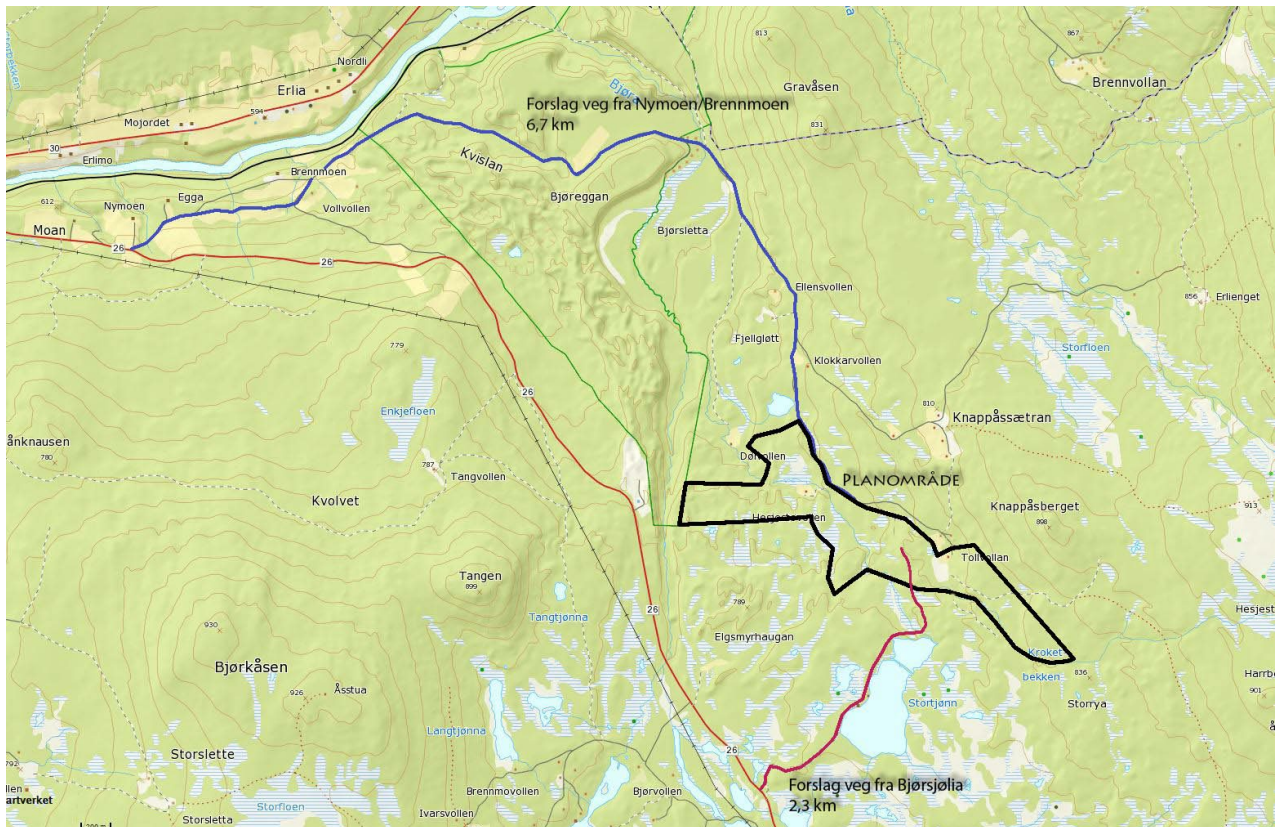
Gnr/bnr 63/32 og 63/15 – Aud Inger og Kjell Dalløkken

Gnr/bnr 63/16 – Elin Eggen

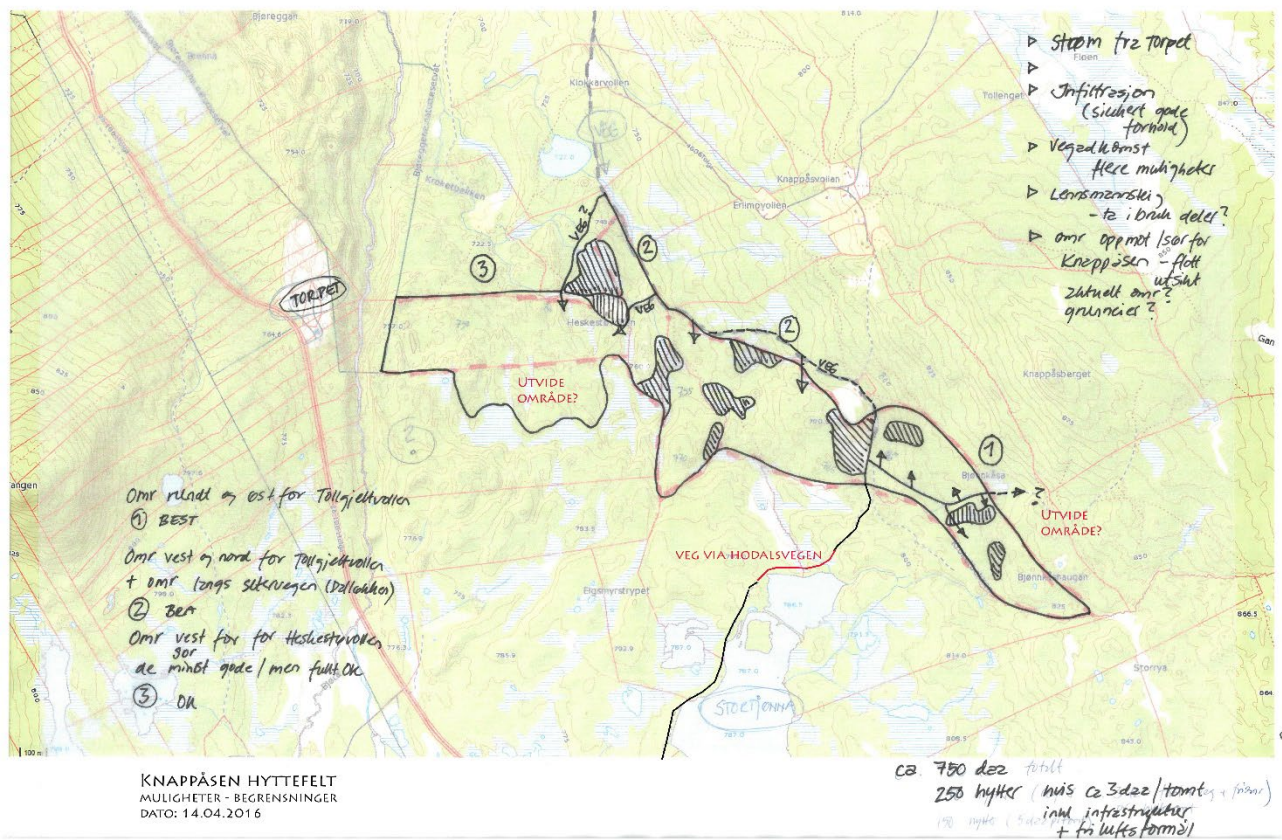
Forslag til planområde

Tolga 01.04.2024

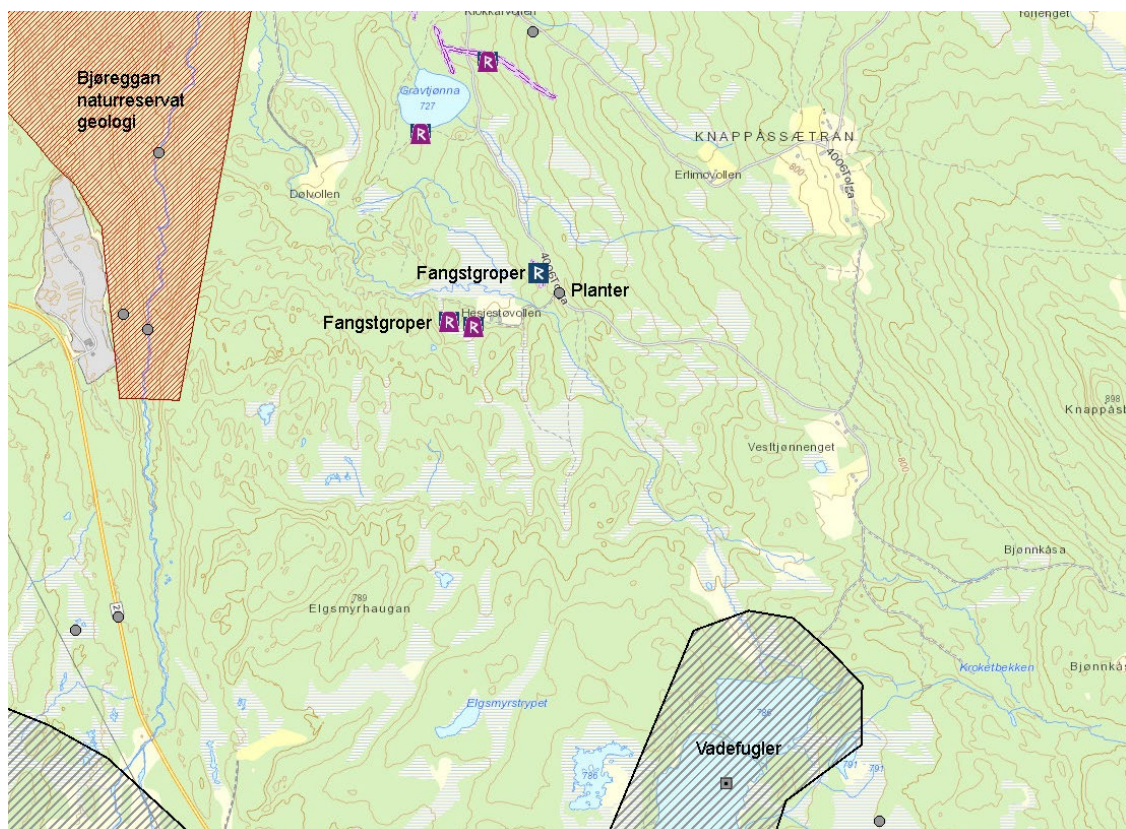
Innspillområdet med vegalternativer – fra Brennmoen eller Hodalsvegen

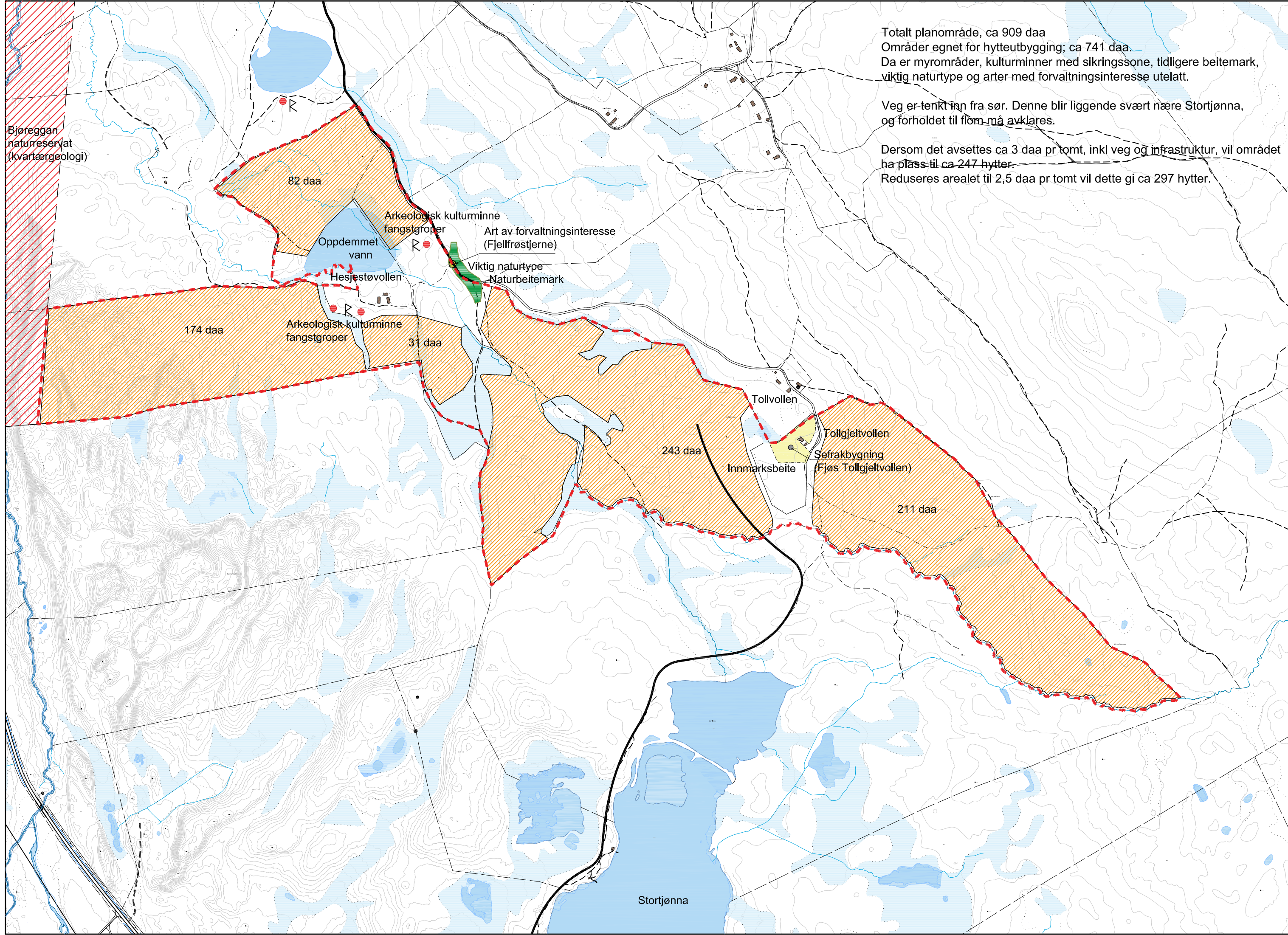

Skisse utarbeidet etter befaring i innspillsområdet.

Naturfare – naturmangfold – kultur – jord- og skogbruk – verneområder :

- Snøskred ikke aktuelt
- Steinsprang ikke aktuelt
- Jord- og flomskred ikke aktuelt
- Arter av forvaltningsinteresse
 - Fjellfrøbakkestjerne
- Truede arter på rødlista
 - Vipe (finnes ved Stortjønna)
 - Sjørre (finnes ved Stortjønna)
 - Skjeand (finnes ved Stortjønna)
- Forvaltningsområde for Gaupe
- Arkeologiske kulturminner
 - fangstgroper (Hesjestøvollen)
 - fangstgrop (på Dalløkken sin eiendom)
- Sefrakbygninger ingen innenfor planområdet
- Inngrepsfrie naturområder (INON) muligens noe bortfall av INON
- Dyrkbar jord rundt Hesjestøvollen og Tollgjeltvollen
- Jordbruk
 - Tollgjeltvollen – innmarksbeite (Benyttes ikke lenger)
- Naturtyper
 - Viktig naturtype – naturbeite ved Hesjestøvollen (på begge sider av vegen)
- Naturreservat
 - Bjøreggan (utenfor planområdet)
- Skog
 - Stor andel gammel skog
 - Mindre andel eldre skog
 - Mindre andel yngre skog
- God vannkvalitet i bekker (Kroketbekken og Bjøråa)
- Verneplan for vassdrag sør for Bjønnkåshaugen

Bjøreggan
naturreservat
(kvartærgeologi)

82 daa

Oppdemmet
vann

Hesjestøvollen

174 daa

Arkeologisk kulturminne
fangstgroper

31 daa

Arkeologisk kulturminne
fangstgroper

Art av forvaltningsinteresse
(Fjellfrøstjerne)

Viktig naturtype
Naturbeitemark

243 daa

Innmarksbeite

Tollvollen

Tollgjeltvollen

Sefrakbygning
(Fjøs Tollgjeltvollen)

211 daa

Stortjønna

Totalt planområde, ca 909 daa
Områder egnet for hytteutbygging; ca 741 daa.
Da er myrområder, kulturminner med sikringssone, tidligere beitemark,
viktig naturtype og arter med forvaltningsinteresse utelatt.

Veg er tenkt inn fra sør. Denne blir liggende svært nære Stortjønna,
og forholdet til flom må avklares.

Dersom det avsettes ca 3 daa pr tomt, inkl veg og infrastruktur, vil området
ha plass til ca 247 hytter.
Reduseres arealet til 2,5 daa pr tomt vil dette gi ca 297 hytter.

Bjøreggan
naturreservat
(kvartærgeologi)

82 daa

Arkeologisk kulturminne
fangstgroper

Art av forvaltningsinteresse
(Fjellfrøstjerne)

Hesjestøvollen

Viktig naturtype
Naturbeitemark

174 daa

Arkeologisk kulturminne
fangstgroper

31 daa

Tollvollen

243 daa

Innmarksbeite

Tollgjeltvollen

Sefrakbygning
(Fjøs Tollgjeltvollen)

211 daa

Stortjønna

Totalt planområde, ca 909 daa
Områder egnet for hytteutbygging; ca 741 daa.
Da er myrområder, kulturminner med sikringssone, tidligere beitemark,
viktig naturtype og arter med forvaltningsinteresse utelatt.

Veg er tenkt inn fra sør. Denne blir liggende svært nære Stortjønna,
og forholdet til flom må avklares.

Dersom det avsettes ca 3 daa pr tomt, inkl veg og infrastruktur, vil området
ha plass til ca 247 hytter.
Reduseres arealet til 2,5 daa pr tomt vil dette gi ca 297 hytter.

Fra: Bjørnar Semmingsen <Bjornar.Semmingsen@norconsult.com>

Sendt: 06.12.2023 13:09:41

Til: Postmottak Tolga <postmottak@tolga.kommune.no>

Emne: VS: Innspill kommuneplan

You don't often get email from bjornar.semmingsen@norconsult.com. [Learn why this is important](#)

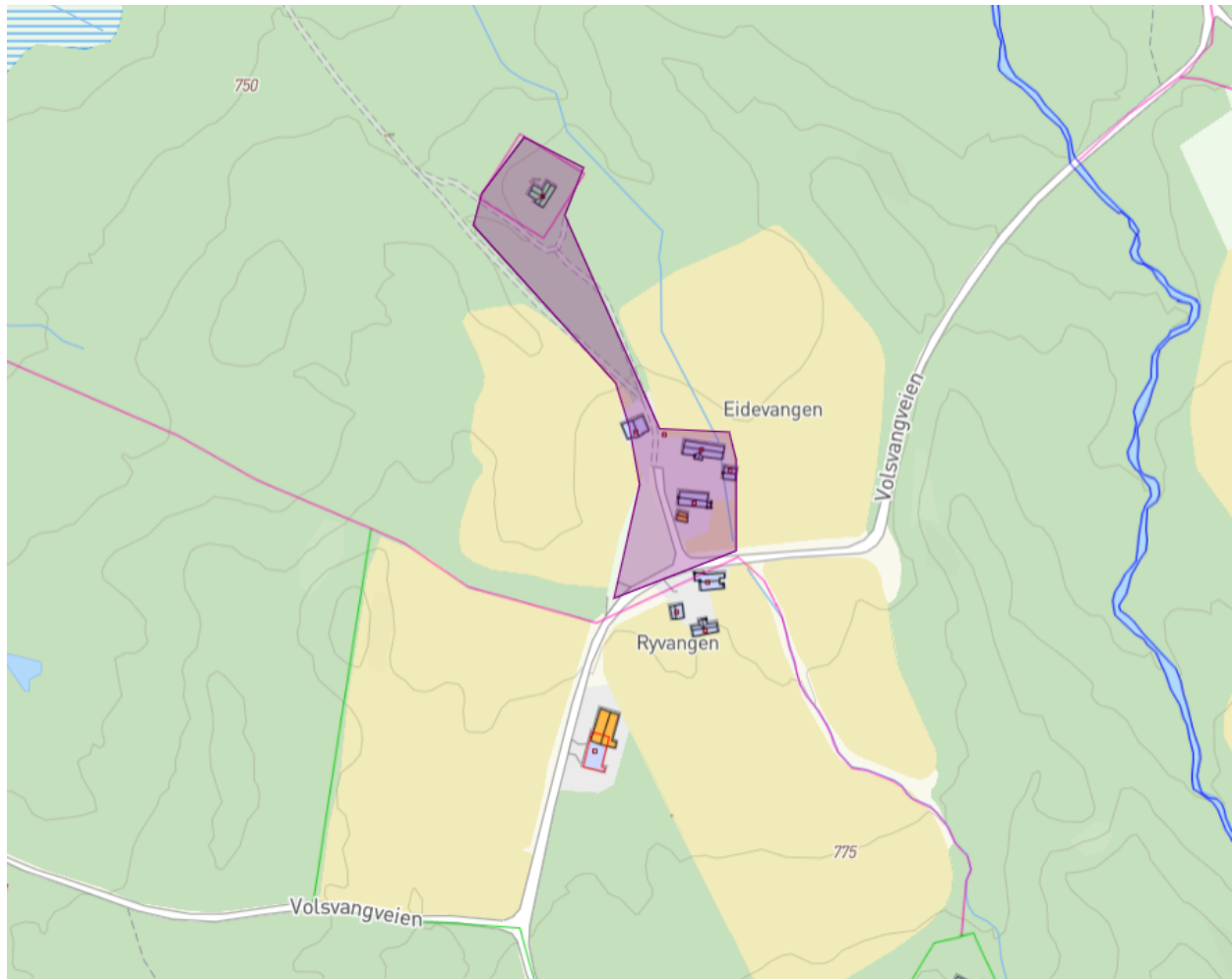
Har følgende innspill til kommuneplan:

Tillatt BYA for seterbygningen innenfor LNFR

Seterbygninger har ofte uhensiktsmessig utforming ift. dagens utnyttelse bygningene. Det vil si at dem er langsmal, ofte med kjøkken i midtre del og stue og soverom/mastu i hver sin ende. Arealet slike bygninger beslaglegger blir ofte da høy (over 100 m2 i BYA) ift. egnet utnyttelse innendørs. Det er få tilfeller hvor setrer er bygd slik at man oppnår mer enn 2 soverom. Fritidsboliger både av eldre og nyere dato har en vesentlig bedre arealutnyttelse. Det er ønskelig at man kan sette BYA for seter opp til 150 m2, da får man muligheter til å bygge på slik at man oppnår enn mer egnet bruk av bygningen. Dette vil miljømessig være bedre, da alternativet for eierne vil være å bygge ny fritidsbolig. Eventuell påbygg/endringer må selvfølgelig følge byggeskikkveileder for Nord-Østerdalen.

Innspill angående gnr. 20 bnr. 50 og gnr 20 bnr. 3

Det er ønskelig at hele arealet vist som lilla vist under blir satt av i kommuneplanen til fritidsbebyggelse. Dette med hensyn til at gnr. 20 bnr. 50 har ingen annen atkomstmulighet enn gjennom tunet til gnr. 20 bnr. 3.

Vennlig hilsen

Bjørnar Semmingsen

seniorrådgiver plan

Mob: +47 97120818 | bjornar.semmingsen@norconsult.com

Norconsult Norge AS

Brutippen 13, NO-2550 Os i Østerdalen

Tel: +47 62 49 76 01 | www.norconsult.no

Hver dag forbedrer vi hverdagen

CONFIDENTIALITY AND DISCLAIMER NOTICE: This message is for the sole use of the intended recipients and may contain confidential information. If you are not an intended recipient, you are requested to notify the sender by reply e-mail and destroy all copies of the original message. Any unauthorized review, use, disclosure or distribution is prohibited. While the sender has taken reasonable precautions to minimize the risk of viruses, we cannot warrant the absence of, or accept liability for, any such viruses in this message or any attachment.

Til

Tolga kommune

Innspill til kommuneplanens arealdel

Jeg ønsker å ta ut grus på min teig gnr³⁴ bnr⁴¹ ved Olaseggen. Se vedlagte kartsisse.

Kåsa, 4.7.23

Sverre Sønør

Sverre Sønør

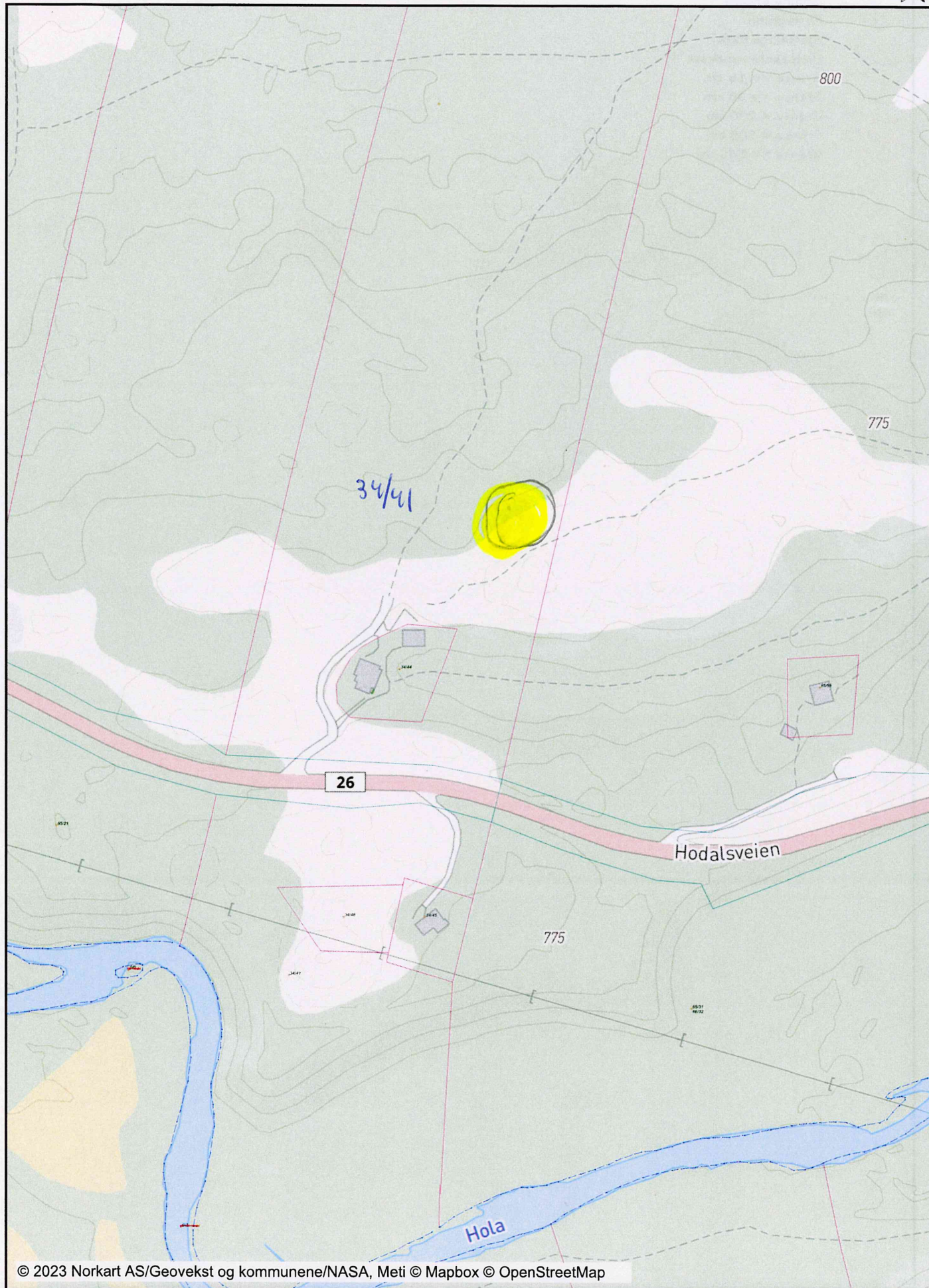
Innspill kommuneplan grusuttak

Sverre Semmer

Dato: 04.07.2023

Målestokk: 1:2500

Koordinatsystem: UTM 32N

Tolga kommune
Brugata 38
2540 Tolga

Dato: 29.01.2024

22

postmottak@tolga.kommune.no

Innspill til revisjon av kommuneplanens arealdel for Tolga kommune

Område: Eidsmoen

På vegne av grunneierne i området, oversender vi innspill til revisjon av kommuneplanens arealdel. For avtale med grunneiere, se (vedlegg 1)

Gamle Eidsmoen grustak er pr dags dato ikke i drift. Vi ønsker gjenåpning av driften, med utvidelse av uttaksområdet området nordover mot Fias, for uttak av grus, masseuttak og næringsområde. Dette gjelder følgende eiendommer:

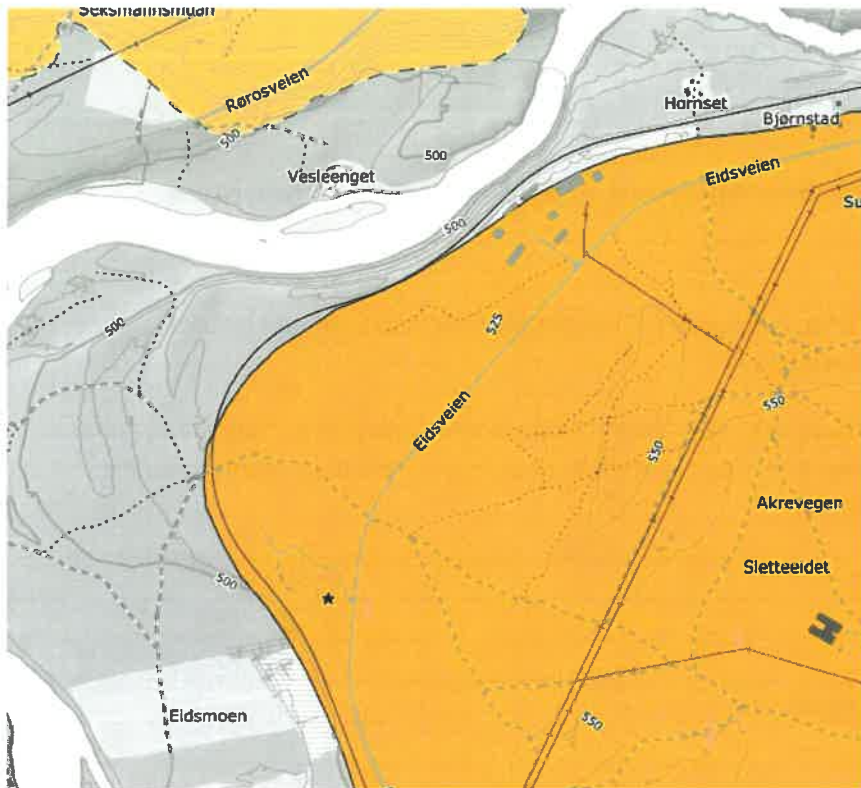
Arne Olav Persvingelen, 10/31	10/31
Sindre Riise, 34/1	34/1
Øistein Aasen 20/54	20/54 og 3/8
Marit Gilleberg, John Håkon Stensli, 3/3	3/3
Helge Rønning, 16/8	16/8
Ola Trøeng, 15/12	15/12
Eirin Presthagen Lien, Lars Erik Presthagen Lien, 15/26	15/26
Ingunn Kleven, Ole Oscar Kleven, 3/1	3/1

Se vedlagt kart over området. (vedlegg2)

Deler av ønsket uttaksområde i nord er pr i dag regulert til næring. Vi ser det som en fordel, å kunne utnytte grusressursene i området fullt ut. Dette innebærer uttak av drivverdig grusressurs, mottak og oppfylling av rene gravemasser, for tilslutt å etablere næringsområde. Det vil være synd å bygge ned en viktig grusressurs.

Utsnitt fra kommunekart.com viser gjeldende reguleringsplan for området sør for FIAS. Rød strek viser avgrensning av område for fremtidig grusuttak.

Utsnitt fra NGU-løsmassekart viser at ønsket uttaksområde for grus ligger innenfor registrert breelvavsetning.

Ifølge NGUs løsmassekart består området av en breelvterrasse (breavsetning) som inneholder stein, grus og sand.

Planområdet er gjennomgått i henhold til foreliggende databaser.

Kilden NIBIO: Viser at hoveddelen av området består av barskog med lav bonitet. Det er ikke påvist områder med dyrkbar jord eller myr.

Askeladden RA: Viser 5 registrerte automatisk fredete kulturminner (fangstgroper).

Artsdatabanken: Viser tre registreringer; Setermjelt (LC), Dverglemenmose (LC) og Safranlav (LC). Det vil si ingen rødlistearter er registrert.

NV-aktsomhetskart: Ingen registreringer.

Ut fra dette ønsker vi et møte med kommunen for å presentere og diskutere bruken av området.

Med hilsen

Jørn Vesseth
Mobilgrus AS

Knut Løve Højer
Harsjøen AS

Avtale om innsending av innspill til
Kommunedelplan for Tølga.

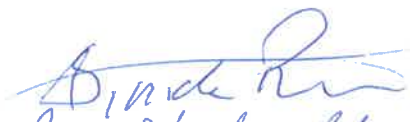
Tyrset 24/1-24

Vi er enige om at Mobitgrus As og
Brødrene Harsjøen As sender inn innspill om
grustak, masseuttak og industri/næringsarealer på
området sør for frøs på Eid.

Grunneieravtale inngås for videre arbeid.

Gnr/Brn Underskrift

34/1

3/3

John Halden Stensli

3/1

Olav Oscar Vlebo

15/12

Olav Guelmg.

10/31

Arvid P.

3/8-20/54

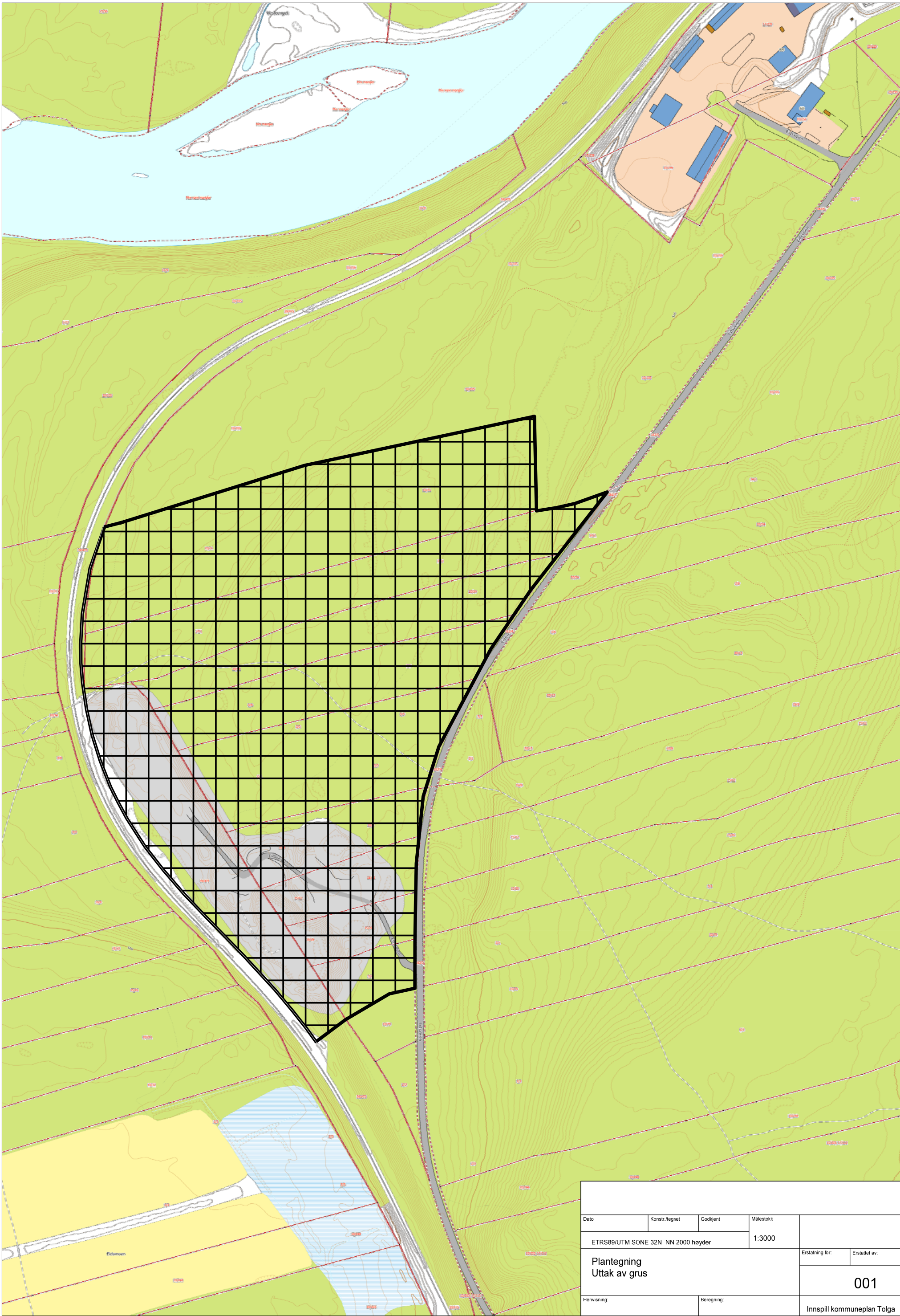
Øistein Håsen

16/8

Helge Rønning

15/26

Kar Eide Presthaugen hien

Tolga kommune
Brugata 38
2540 Tolga

Dato: 04.03.2024

postmottak@tolga.kommune.no

Innspill til revisjon av kommuneplanens arealdel for Tolga kommune

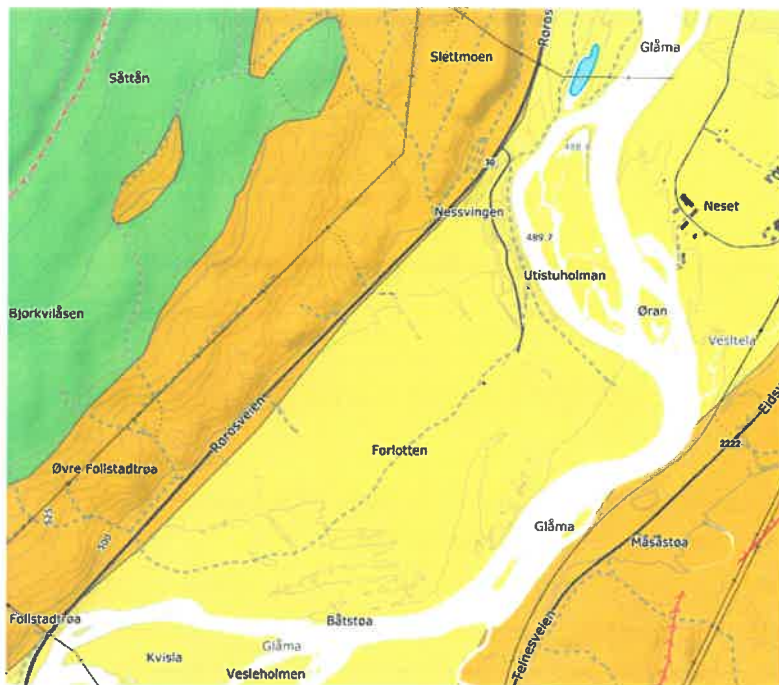
Område: Forlotten, Kvennan.

På vegne av grunneierne i området, oversender vi innspill til revisjon av kommuneplanens arealdel. For avtale med grunneiere, se (vedlegg 1)

I dagens Forlotten grustak, er det tatt ut mye, og vi ønsker oss utvidelse av uttaksområdet sørover mot Telneset. Området ønskes brukt til uttak av grus samt massemottak. Dette gjelder følgende eiendommer:

Arnstein Enget, Ingrid Vingelsgaard	10/21
Øystein Rønning, Marike Martinsen	10/74
Øistein Aasen	3/8
Ole Erik Engset	10/139
Terje Røe	10/38
Tor Arne Rosten	10/12

Se vedlagt kart over området. (vedlegg2)

Utsnitt fra NGU-løsmassekart viser at ønsket uttaksområde for grus ligger innenfor registrert elve- og bekkeavsetning.

Ifølge NGUs løsmassekart består området av elve- og bekkeavsetning. Sortert sand og grus dominerer og partiklene er ofte godt rundet. Avsetningene kan ha meget varierende mektigheter.

Planområdet er gjennomgått i henhold til foreliggende databaser.

Kilden NIBIO: Viser at hoveddelen av området består av barskog med middels bonitet. Det er påvist noe dyrkbar jord i sørvestre del av området, men ikke påvist myr.

Kulturminnesøk: Viser ingen påviste kulturminner.

Artsdatabanken: Viser at område for bever og elg, ellers ingen registreringer. Det vil si ingen rødlistearter er registrert.

NVE-aktsomhetskart: Viser at hele området ligger i flomsone for Glomma.

Ut fra dette ønsker vi et møte med kommunen for å presentere og diskutere bruken av området.

Med hilsen

Knut Joar Harsjøen
Brødrene Harsjøen Entreprenør AS
v/ Knut Joar Harsjøen

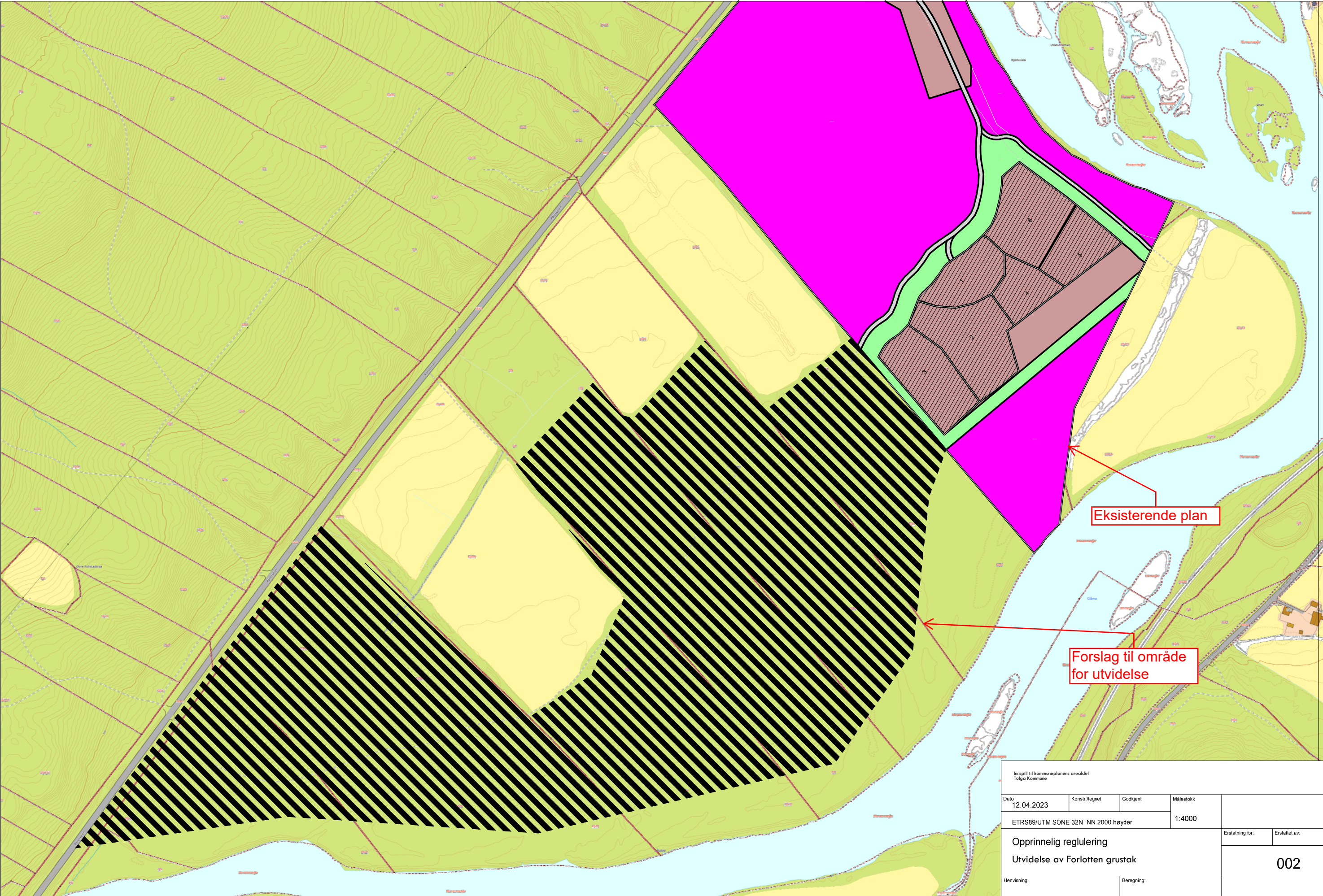
Avtale angående innspill til kommuneplanens arealdel for Tolga kommune

Vi er enige om at Brødrene Harsjøen Entreprenør AS, på vegne av oss, sender inn innspill om grustak og masseuttak på området tilknyttet dagens grustak på Forlotten, sør for Kvinnan camping.

Grunneieravtale inngås før reguleringsarbeid.

Tynset 20.02.2024

Gnr/bnr:	Eier(e)	Underskrift
10/21	Amstein Enget, Ingrid Vingelsgaard	Amstein Enget
10/74	Øystein Rønning, Marika Martinsen	Øystein Rønning
3/8	Øistein Aasen	Øistein Aasen
10/139	Ole Erik Engset	Ole Erik Engset
10/38	Terje Røe	Terje Røe
10/12	Tor Arne Røsten	Thor - Arne Røsten
	Brødrene Harsjøen Entreprenør AS v/ Knut Jørn Harsjøen	Knut Jørn Harsjøen

Innspill til kommuneplanens arealdel Tolga Kommune				
Dato 12.04.2023	Konstr./tegnet	Godkjent	Målestokk 1:4000	
ETRS89/UTM SONE 32N NN 2000 høyder				
Opprinnelig regulering Utvidelse av Forlotten grustak				Erstatning for: Erstattet av: 002
Henvisning:		Beregning:		

Innspill til ny kommuneplan for Tolga.

Fra eier av 17/140, 19/26 og 19/30

Som eier av steinbruddet i Olaberget ser vi muligheten for en begrenset virksomhet der i øyeblikket, men endringer i markedet kan by på nye muligheter.

Vi sikter derfor i de nærmeste årene i det alt vesentlige å utnytte den bruddstein som er sprengt ut, unntaksvis å drive ut enkeltuttak. Vi ser ikke for oss noe aktivt permanent uttak ut over det som er sprengt ut, basert på kjente forekomster pr i dag.

I forbindelse med oppryddningsarbeid av løsmasser kan det være behov for å supplere med spesifikke sorter for å få en økonomisk forsvarlig opprydding av området. Det bør kunne aksepteres 1 sprengingsuttak pr år, eventuelt med en begrensning i massemengde og hvilke årstider.

Ny bruk av området.

Steinbruddet har en historie og bør ikke forsvinne, det bør fortsette å være et merke i området, spesielt fordi man her har tatt ut en spesiell steinart, dette har en verdi i markedsføring av Tolga/Vingelen-området.

I området ser vi det som aktuelt å kunne bygge 2-5 utleiehytter på de planerte delene etter steinbruddet. Grunnlaget for å få næring ut fra dette er knyttet til to spesifikke attraksjoner knyttet til eiendommen ut over vanlig ferieutleie. Stedet er hensiktsmessig til utbygging da det ikke er behov for noen vei- eller parkeringsetablering og det er strøm fram til plassen og det er noen få hytter på naboeiendommer. For oss er det viktig at området ikke skal fremstå som en «hytteby».

Vi er klar over at dette ligger i vannforsyningsområde. For hytter her antar vi at det er tilstrekkelig å benytte gråvannsfiler med filtreringsgrøft og et lukket anlegg for svartvann da dette ligger i god avstand fra selve vannforsyningskilden.

Det kan være aktuelt å knytte et felles bygg til hyttene for ved, tørkerom og rom for slakt i jakttiden, oppbevaring av redskap for skulptørene og som varmetue på vinteren dersom ski/turlag i området er interessert i det og andre mindre ruvende aktiviteter.

Jakt

Kort vei til de nordre jaktområder i Vingelen utmarkslag som eiendommen er knyttet til. Foreløpig vurdering er at det meste av overnattingstilbuget er plassert et godt stykke lenger sørvest. Hyttebebyggelsen er tenkt som relativt små hytter, men med god standard på de kvadratmeterne som bygges.

Skulpturbearbeiding

Stedet «ånder» av gammel steinbearbeiding.

Har hatt positiv kontakt med foreningen for norske skulptører og hjelp til å markedsføre steinen i området. Dette vil også gi en ekstra opplevelsesverdighet for «vanlige» turister.

Dette er de ideer som er litt bearbeidet så langt ut over selve bruddet som en attraksjon.

Konklusjon:

På basis av dette mener vi at eiendommen bør få en status som «LNFR spredt bebyggelse» i kommunens arealplan med en beskrivelse og rammer i planen i tråd med aktiviteter i overforstående beskrivelser eller andre tilsvarende aktiviteter. Det kan gjerne formuleres mer generelt, men det er ønskelig at man er så konkret at man kan utvikle steinbruddet og nærliggende områder basert på enkeltsaksbehandling i henhold til § 20-1. Sistnevnte gjør det lettere å få en god markedsrettet utbygging over tid.

15. desember 2021

Lars Erik Nygård (tlf 90 63 05 45, epost larnyg@gmail.com)

Fra: [Ingeborg Kirkbakk](#)
Til: [Anja Ryen](#)
Kopi: [Stine Ringnes](#)
Emne: Innspill til arealplan Tolga kommune - Badeplass
Dato: tirsdag 2. april 2024 09:56:50

Det ville vært bra med en lett tilgjengelig badeplass i Tolga Sentrum.

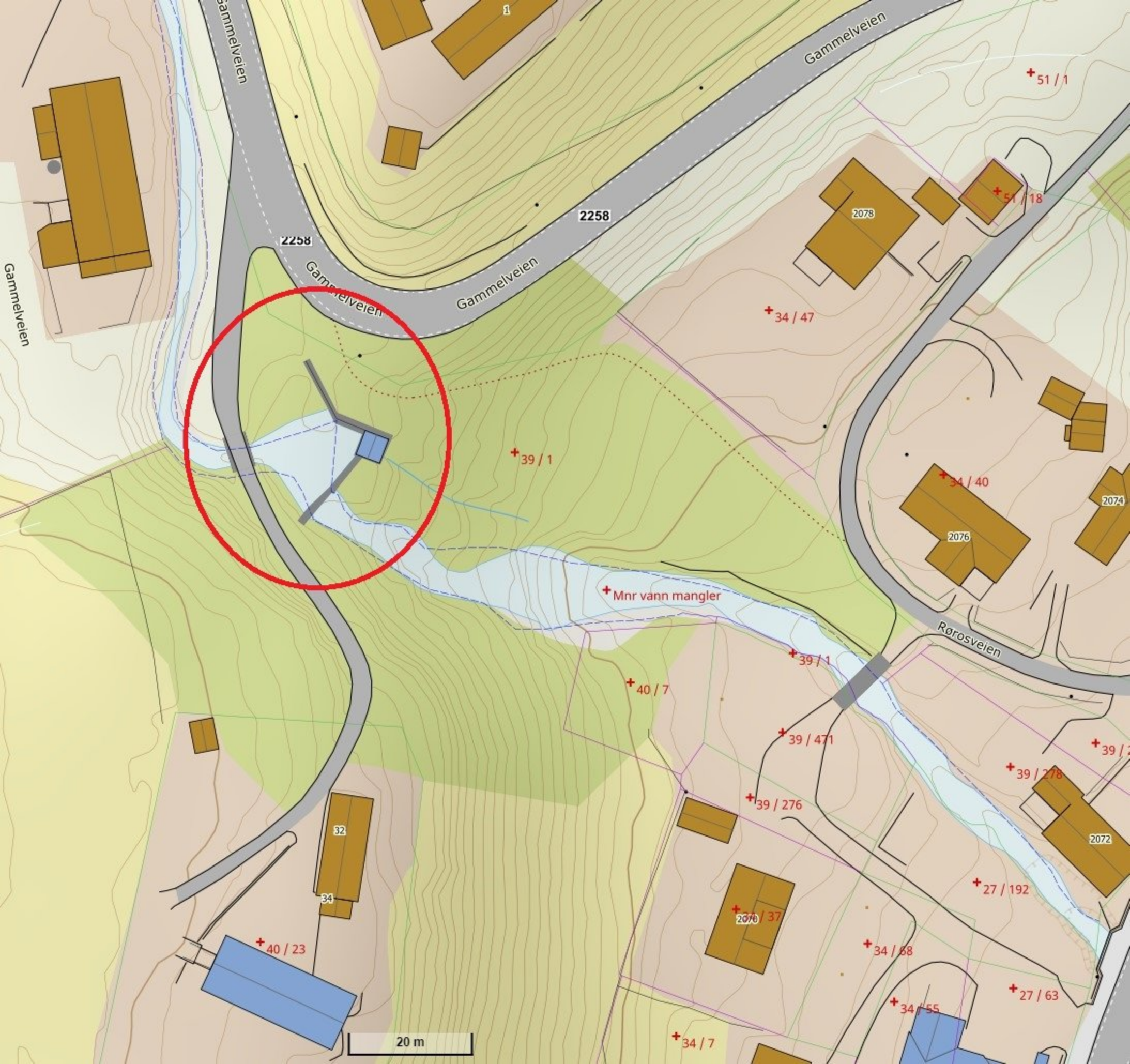
Det har tidligere blitt tilrettelagt/opparbeidet en badeplass ca 300 meter sør for Gammelbrua på vestsida av Glåma. Etter utbyggingen av Tolga kraftverk er det veldig lite vann der på sommeren

Jeg ønsker å foreslå å tilrettelegge for badeplass ved dammen i Tolja/ Toljefossen. En badeplass med badstu.

Innspillet er foreløpig på tankestadiet.

Med vennlig hilsen

Ingeborg Kirkbakk

Fra: Bjørnar Semmingsen <Bjornar.Semmingsen@norconsult.com>

Sendt: tirsdag 23. januar 2024 21:58

Til: Frode Fossbakken <frode.fossbakken@tolga.kommune.no>

Emne: massetak Eidsmoen

Vi i grenda Eid er kjent med at entreprenør forsøker å inngå avtaler med grunneiere for massetak sør for FIAS på eid ned mot Nettet og ønsker dette inn i kommunedelplanen.

Undertegnede har i flere år forsøkt å sette søkelyset på trafikksikkerheten langs FV. 2222, uten at det har kommet noen veg med dette i praksis. Det er lagt inn tiltak i trafikksikkerhetsplanen til kommunen. Som fagperson vet jeg at det er avsatt 10-talls massetak i Nord-Østerdalen som ikke er påbegynt slik at det er ikke mangel på masser.

Fias-Transporten skaper allerede utfordringer langs veien i dag, slik at et slikt tiltak vil være ulevelig for grenda. Dette som en merknad til en eventuell prosess om dette.

Vennlig hilsen

Bjørnar Semmingsen

seniorrådgiver plan

Mob: +47 97120818 | bjornar.semmingsen@norconsult.com

Norconsult Norge AS

Brutippen 13, NO-2550 Os i Østerdalen

Tel: +47 62 49 76 01 | www.norconsult.no

Hver dag forbedrer vi hverdagen